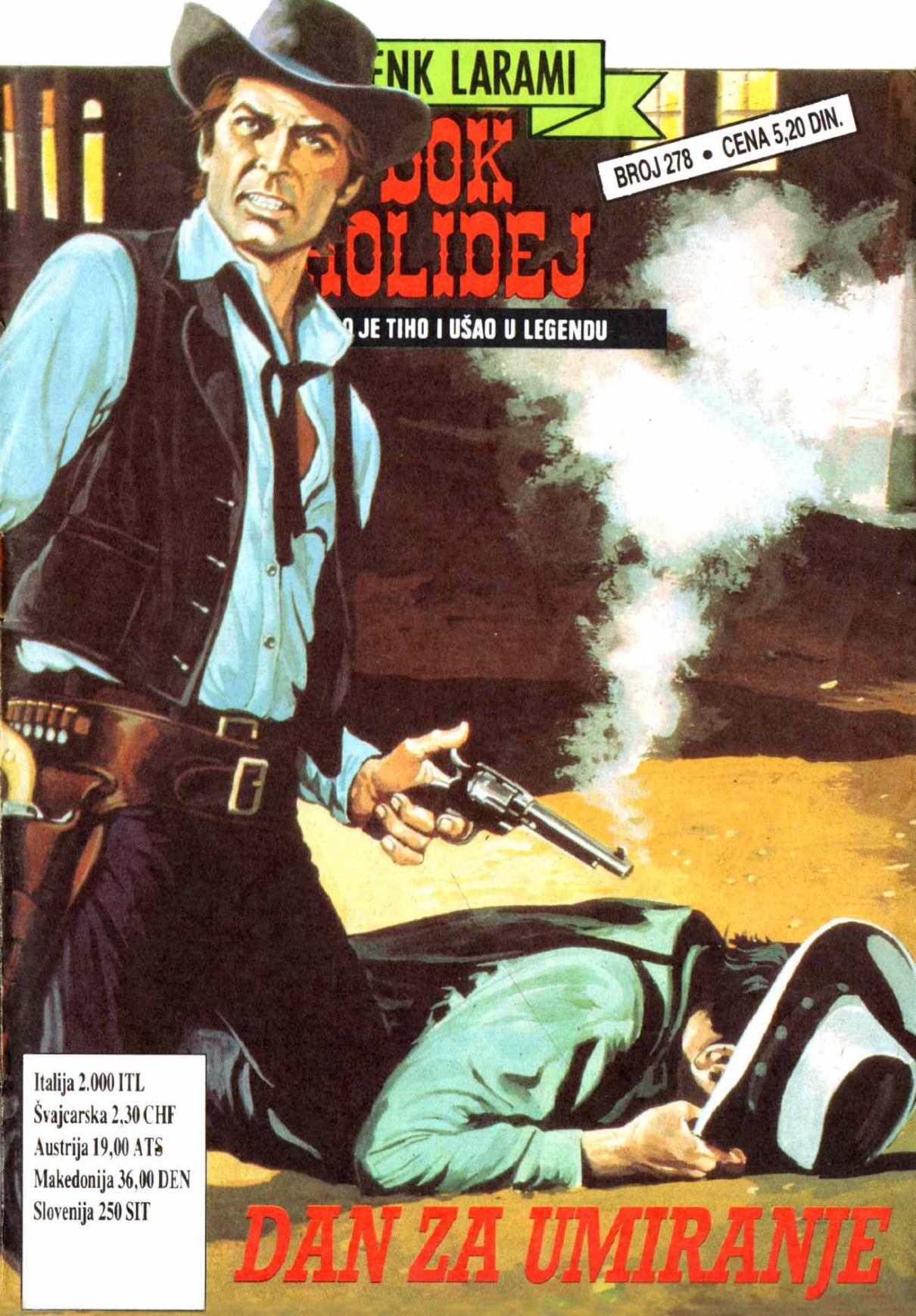

ENK LARAMI

BOOK HOLIDEJ

JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

BROJ 278 • CENA 5,20 DIN.

Italija 2.000 ITL
Švajcarska 2,30 CHF
Austrija 19,00 ATS
Makedonija 36,00 DEN
Slovenija 250 SIT

DAN ZA UMIRANJE

★ **DOK HOLIDEJ** ★

278

Frenk Larami

DAN ZA UMIRANJE

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 278

Glavni i odgovorni urednik

Slavko DRAGINČIĆ

Urednik

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala

Frank Laramy

TEXAS EXPRESS

Recenzija i adaptacija

Zorka ĆIRIĆ

Lektor

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik

Franja VARGA

Naslovna strana

Franja VARGA

Korektori

Jelena NAD

Eržebet PREC

Štampa: 24. IV 1997.

Tržište: 5. V 1997.

Izdaju: MARKETPRINT (Novi Sad, p. fah 20) FORUM-PLASMAN (Novi Sad, V. Mišića 1)

Štampa: NIJP „FORUM“ Novi Sad, Vojvode Mišića 1

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ; Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – TEXAS EXPRESS

Copyright: UNIVERSUM PRESS. Recenzija i adaptacija: Zorka ĆIRIĆ

Sva prava se zadržavaju, uključujući i pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

Mišljenjem Republičkog Sekretarijata za kulturu ovo izdanje se svrstava u tarifni broj 8 Zakona o privremenim merama o porezu na promet proizvoda i usluga (S. L. SFRJ 4/91).

Godišnja pretplata za zemlju za ediciju „Dok Holidej“ iznosi 60 dinara. Opštom uplatnicom uplatiti pretplatu na žiro račun 45700-603-3-6158, a primalac je „MARKETPRINT“ DD, 21102 Novi Sad. Potvrdu o uplati (sa naznakom gde izdanje treba slati), pošaljite na adresu: „MARKETPRINT“ DD, Poštanski fah 20, 21102 Novi Sad. Izdanje šaljemo preporučenom pošiljkom.

– Ovo mi ne možete tući, gospodine. – rekao je čovek bledog, uzanog lica i pred Doka Holideja stavio četiri asa.

U „Rojalu“ je zavladao tajac. Na udaru se nalazila gomila dolara, koja je brojala preko pet hiljada. Lice čoveka iz Džordžije ostalo je mirno, diskretno podrugljivo. Njegove karte su ležale pred njim, nije ih ni pogledao. Kao da su mu one na neki volšeban način došapnule kakve su i može li da računa na njih.

– Sada ste vi tropa – dodao je momak i razvukao usta u ciničan osmejak. – Ili se nade da niste?

Holidej je ćutao. Ljudi su kao omađijani iščekivali njegov sledeći potez. „Rojal“ odavno nije imao takvu predstavu za goste, zatečene tog popodneva u Vajt četvrti u Santa Fe.

Igrao je Forest Basford, revolveraš, kicoš, miljenik žena i lupeža. Bio je to momak koji se još nikada nije ogrešio o zakon, mada mu se nalazio licem u lice, češće nego rame uz rame. Proslavio se brzorukim baratanjem koltom i preciznim gađanjem, naravno u samoodbrani. Svedoci su uglavnom bili na njegovoj strani, a posle toga je za sve njih imao dovoljno para da plati dve ture pića. Živeo je samački, i ako je u drugom kraju imao kuću i majku. Oblačio se vrlo moderno, živeo je na visokoj nozi od svog revolvera, kockarske veštine i ciničnog smisla da umeša svoje prste, tako da ne budu uprljani. Bio je darežljiv, novac nije cenio mnogo, jer se oko

njega uglavnom nije mučio da ga stekne. U velikom gradu Santa Fe, nalazilo se dovoljno razloga da mu se ponudi koja hiljada dolara da se nekome nađe pri ruci. Činio je on usluge i zakonu, ako ga plati. Bavio se lovom na učenjene, pratio je vozove sa zlatnim pošilkama, bogate rančerske naslednice nalazile su u njemu plaćenog, ali šarmantnog kavaljera na putu za Istok, gde su se iz poseata očevima vraćale na školovanje.

Forest Basford bio je sve pomalo. No, uvek je u sebi imao želju da napravi nešto veliko. Da postane neko, da ga ne nazivaju Fori ili tako nešto, već gospodine. Dok je čekao da mu život to pruži, on se dosađivao sa „sit-nežom“ kao što su kocka, rulet, povremeni poslovi s izvesnim rizikom i udvaranje starijim i bogatim raspuštenicama i udovicama.

– Ja čekam – rekao je prilično razdražljivo, s obzirom da se Holidej nije mučio da podigne svojih pet karata.

– Čekanje je besplatno – uzvratio je mirno protivnik.

Basford je skoro pozeleneo. Pa ipak, uspeo je da se savlada i, čak da se osmehe. Njegovo lice bilo je izduženo, naročito donja vilica ga je činila šiljastim i jajolikim. Imao je retke, tanušne obrve i oči preko kojih su se sklapali ogromni kapci i činili ga pospanim. Ispod tih kapaka, uvek dopola navučenih, zurila su u ljude dva sivosmeđa oka, kao u pepeo zapretena. U ustima je uglavnom držao neupaljenu cigaretu. Kosa mu je bila takođe smeđa,

pepeljasta, duga i prava. Prekrivala mu je vrat. Imao je izražajne jagodice, tanka usta i izdužene uši, priljubljene uz glavu, kao pečurke uz tlo. Pre bi se moglo reći da Forestovo lice izaziva antipatiju nego suprotno. Međutim, on je umeo da ga prilagođava situacijama i da ga obogaćuje rečima i pokretima. Uz to, gomila novčanica kojom se razbacivao, činila mu je lice lepšim nego što jeste. Bio je dosta visok i vitak. Nosio je crnu košulju i, uglavnom, bela ili siva odela krojena u struk. Desni kraj dugih kaputa uvek mu je bio zavrnut i prebačen s leve strane drške „bizlija“. To oružlje su uglavnom krasili sedefom optočeni kundaci i metalni deo išaran rukama majstora puškara iz Al-bukerka. Glavu mu je pokrивao beli, mekani šešir sa kožnom trakom iznad oboda i šnalom po sredini. Poslednjih pet hiljada dolara, uložio je Forest Basford u ovaj krug. Pre toga je izgubio ono što je odredio da prokocka. Verovao je da se sreća mora okrenuti i prema njemu. Ako sada izgubi, biće bez centa u džepu! A, on nije voleo da pozajmljuje. To bi se proćulo, i od njegovog ugleda ne bi ostalo ništa. A niko mu nije nudio solidan posao u poslednjih desetak dana. Njegov partner bio je stranac na kakvog još nije nailazio. Pre nego što je seo preko puta njega u „Rojalu“ nešto mu je govorilo da se okane toga. On je međutim, sebi dozvolio luksuz da bude oprezan i ništa više. Ali, malo mu je pomogla opreznost. Blefovi su ga upropastili. Trikovima nije hteo da se služi, a obzirom da je naleteo na pravu kockarsku ajkulu. Zar da ga optuži da je varao? Pred svima? Basford je imao ponosa za takve stvari. Što je najgore, nije ni protivniku mogao da prikači taj epitet. Trudio se da ga ulovi u nekom „mutnom“ potezu, a to bi ga dekoncentrisalo i sve je teklo nepovratno loše po njegov džep. Kada se sve

sabere, čovek s kojim je delio karte, po mnogo čemu mu je bio sličan. Možda je bio nešto bolji?

Nosio je dobro skrojeno odelo tamne boje, belu košulju i crvenu kravatu, tamni „kalifornija“ šešir i, na bokovima dva ispupčenja koja Basfordu nisu promakla ako su promakla mnogima u „Rojalu“. Dva kolta, plus pakleni poker, eto čoveka s kojim nije želeo da se nadmeće na prost način. Stranac je imao hladan, bolje reći leden pogled.

Ako se Basford skrivao iza svojih očnih kapaka kao gušter peskom, njegov partner je ledom svojih zenica okivao sve njegove nedorečene zamisli o lukavstvima i nepoštenim izazovima. Tako je bio neosetno nateran na viteški dvoboj. I na viteško podnošenje paraza, koji su okupljeni kibiceri praćali glasnim uzdasima i šaputanjima. Basford se nije obazirao na to, ali, Džordžijanac je opažao promene na njegovom licu. Bili su to kratki trzaji mišića i nešto čvršći stisak usta.

– Dakle? – narušio je ponovo tišinu Basford, već ispunjen sumnjom u svoj uspeh. – Šta imate protiv mojih četiri asa, mister?

– Ništa – odgovorio je kockar.

– Kako to da razumem? – upitao je glas.

– Slab sam... Vi ste dobili.

Tako su karte ostale na stolu neokrenute. Basfordovi očni kapci kao da živnuše, iza njih je izbio sjaj trijumfa. – To je prava muzika – kazao je i zgmuo dobitak na svoju stranu. Onda su mu ruke zastale u vazduhu. Kako je neko mogao tako mimo da prežali gubitak pet hiljada dolara? I, kako je do đavola mogao da zna da su mu karte slabe kada ih uopšte nije ni pogledao? U Holidejevim očima nije pročitao ništa.

Džordžijanac je zapalio svoju mirišljivu „virdžinija“ cigaretu, spokojan kao da se radi-

lo o desetak dolara, a ne o pravom malom bogatstvu.

– Hoćete li mi pokazati karte? – pitao je Basford podgrejan sumnjama.

– Zašto? Moje je pravo da ostanu gde su.

– Nije pošteno da ih ne okrenete.

– To je moja stvar.

Basford je postajao sve zamišljeniji. Činilo se da je zaboravio na hrpu novčanica ispred sebe. Bilo bi prilično nevaspitano da na tome insistira, i prilično opasno da ih sam okrene. No, radoznalost je bila prevelika. Šta je kockar dobijao time što je gubio ovaj novac?

– Ja ću okrenuti – čuo se dubok glas sa strane.

Jedna velika široka šaka pala je na pet karata. Druga je držala otkočen kolt.

Forest Basford s приметnim iznenađenjem pogleda u pridošlicu, dok se kockar zadovoljio ispuštanjem kolutova dima. Osećalo se kako ljudi prave prostor oko stola. Niko nije slutio šta se odjednom dešava. Čovek s oružljem jednostavno je prišao stolu i dlanom poklopio karte.

– Vi se ne mešajte – dobacio je Basford.

– Ti si završio igru, sinko – naglasio je čovek, čija je cev bila okrenuta prema Holideju. Holidej se zavalio natrag na naslon. Kroz poluspuštene trepavice pokušao je da se priseti lica nad sobom. Braš! Džered Braš! Kao iz magle, izronila su daleka sećanja na Feniks. Indijanci koji su bežali iz rezervata i poverenika za indijanska pitanja kome je bilo zabavno da tamani begunce i poklanja skalpove za pet dolara stanovnicima grada. Bilo je to davno, ali, ne toliko da ga izvanredna memorija Doka Holideja izgubi iz vida.

Braš je podosta ostario, no, mnogo toga ostalo je na njemu što se dalo prepoznati. Otpušten sa posla, Braš se odao skitnji i

pljačkama. Posle toga ga više nije sretao, iako je tu i tamo čuo da ga pominju. Naravno, ne po dobru. Sada se nalazio u Santa Fe. Nije njegovo bilo da upozorava bilo koga ovde. Ali, nije mu se svidalo mešanje lupeža, kao ni oružje kojim mu je zapretio ako se pobuni.

Imao je promukao glas. Kao da je trebao da se iskašlje i kao da je na to stalno zaboravljao. Na prvi pogled delovao je neupadljivo, obična bluza, nešto između košulje i jakne, a ispod nje prljava mornarska majica sa poprečnim plavim štriftama. Nosio je pantalone čije su nogavice padale na čizme i pri dnu se nabirale poput harmonike. Možda se to dešavalo zbog ovećeg stomaka, a možda i zbog teškog opasača od bivolje kože, načičkanog mecima. Na glavi je imao šešir tanjirastog oboda, bez ijednog posuvraćenog kraja. Ispod, široko lice i snažna brada, natuštene obrve ispod kojih su odmah iskakala dva crna, usijana oka. Širok nos bacao je senku na brkove. Oni su se preko obraza spajali sa zulufima prosede kose. Bradu je brijač, ali, koža mu je ostala neravna, rošava i modra od ožiljaka i bubuljica. Bio je snažan, krepak, silovit i odbojan, mada su ga od pedesete odvajale tek godina ili dve. Džered Barš nije nosio brkove u vreme kada ga se Holidej prisećao. Bio je mnogo mršaviji, pravijih ramena, snažniji... ali, sada je izgledao lukaviji i podmukliji nego ikada.

Dva mrka momka pozadi, verovatno su pripadala njegovoj pratnji.

– Je li to pljačka? – upitao je Basford čudesno mirno.

– Ma, ostavi – hrapavo se nasmejao Braš.

– Zar nisi želeo da vidiš karte?

– Možda, ali...

– Onda pogledaj! – I okrete ih svih pet.

– Fleš... – istisnu iz sebe Basford kao da se guši.

– Fleš! – ponovio je i Braš. – Ti si izgubio sinko, a ne on.

– Ali... zašto je rekao... Ne razumem!

Braš je vratio revolver za pojas. Basford je pokušao da pronikne u Holidejev potez. Uspelo mu je da nasluti sebe u tome. Jednostavno mu je poklonjeno! Kockar je shvatio da bi konačan poraz pred ljudima koji ga poznaju i uvažavaju, na neki način odneo deo njegove samouverenosti i reputacije. Zapravo, to je bio osećaj sa kojim se suočio pred kraj poslednjeg deljenja. A, izgleda da je to preneo i na svog partnera.

– Onda ovo nije moje – odgurnuo je od sebe pet hiljade dolara, nadajući se da će mu Holidej vratiti istom merom. No, ovaj je samo slegnuo ramenima i Forest Basford je bio parajlija svega nekoliko minuta... Sve bi bilo drugačije da ga nisu golicale strančeve karte. Ili, da se bar nije umešao ovaj tip sa koltom!

– Imam s tobom mali razgovor – dobacio mu je Džered Braš.

– Sa mnom?

– Tako je sinko...

Holidej neosetno pomeri stolicu malo na-
trag, klateći je ulevo.

– Pre toga ne bi škodio razgovor sa mnom – podsetio je Braša ledenim glasom.

Čovek uzmače i podiže ruku gore, što dalje od opasača. Izgledalo je da se smeška. – Primate moje izvinjenje, doktore – naglasio je ovu poslednju reč – to je sve što mogu da vam ponudim! – Prepoznao ga je, po svoj prilici. Holidej nije želeo da stvara nepravilike. Uostalom, izgledalo je da Braš sve čini kako bi Basford ostao švorc i tako bio priteran uza zid. Zato je sada on nastupio s predlogom da razgovara. Na pomolu je sigurno bila neka „mučka“. Kockar je kupio novac i nehajno ga strpao u džep. Bilo mu je dosta Vajt četvrti. Poželeo je da se dohvati svetlosti na Bafa-

lo skveru. Santa Fe je bio grad koji se vrtoglavo razvijao i popunjavao. Od njega je počinjao „Santa Fe Trail“ i povezivao ga s Independensom na istoku, do obala Misurija. Grad su punili desperadosi, propalice, probisveti, beskućnici, svi mogući slojevi u prolazu, koji bi pokušali da tu ostanu ili da nastave dalje prema Teksasu.

Džordžijanac je skoro neprimetno klimnuo glavom prema Basfordu i udaljio se. Braša nije ni pogledao.

– Poznajete ga? – upitao je kicoš Braša očekujući lak odgovor.

– Bolje da ga ne poznajem – odgovorio je ovaj.

– Bolje za koga, – podigoše se Basfordovi kapci.

– Bolje za mene, za tebe... za posao.

– Kakav posao?

– Predlažem mirniji kutak za razgovor.

– Kako znate da ću razgovarati sa vama? – mrštio se Basford na Brašovu samouverenost.

– Znam! Zato što si ostao bez para i...

– I?

– I što smo nas trojica, a ti sam.

Ta činjenica nije uzбудila Basforda. On se nalazio i u težim situacijama nego što je bila ova u „Rojalu“. Istina, ljudi su se već pre toga povukli na pristojno odstojanje, pa su njihov razgovor čuli samo u odlomcima. Kocka je prestala, gosti su se vratili svojim stolovima i piću. Svi koltovi su takođe bili vraćeni u futrole i od gužve nije bilo ništa.

– Varate se ako mislite da vas se bojim – smejućio se Basford.

– Takav nam i ne treba – rekao je Braš mirno. – Zašto ne odlepiš stražnjicu od te stolice, sinko, pa da popričamo o stotinak hiljada dolara svakome, a?

„Rojal“ je imao separe za parove, odakle se kroz jedna dvokrilna vrata odlazilo u speci-

jalno pripremljene sobe. Jednu takvu zauzeo je Džered Braš. – Vi ostanite kraj vrata – rekao je svojim pratiocima.

– U redu! – Kao po komandi, oni se vratiše natrag. Basford se udobno smestio u jednu od fotelja. Soba je bila nameštena dosta ukusno, mirisala je na neke parfeme, a zavese su bile navučene do kraja, stvarajući intimnu atmosferu. Brašu to nije smetalo. Bezobzirno je stavio svoje prljave čizme na jastuk i proteglio se po postelji. Činilo se da mu kosti pucaju od toga. – Dugo jašem – rekao je. Onda se pridigao, kresnuo palidrvce i prineo Basfordovoj cigareti.

Momak okrete glavu. – Ovo držim samo onako – rekao je.

– Mogu to da pogodim sa deset jardi – primetio je Braš. – Za tebe sam čuo da si dobar strelac.

– Da se kladimo?

Braš se nasmejavao hrapavo. – Mi smo na istom, sinko – kazao je. – Švorc obojica. Ali, razlika je u tome što ja imam plan, a ti nemaš ni to.

– Možda za danas.

– Moj plan вреди mnogo više nego što možeš i da zamisliš.

– O čemu je reč?

– O Ejsu Povelu.

Basford se trže. Lice mu se izdužilo, kapci se podigli i tračak podozrivosti zapljusnu njegov pogled. – Povel? To je moj ujak... – rekao je. – Šta on ima veze s tim?

– Zaveži i slušaj – nestrpljivo će lupež. – Ali, prvo moramo nešto da rasčistimo.

– Šta?

– Na šta si sve spreman za sto hiljada dolara? Možda i više?

Basford je nervozno kršio prste. Šta da odgovori na to? U kakvu ga klopku uvlači

stranac? – Zavisi – otezao je – ne prihvatam ubistva bez razloga.

– Neće biti.

– Onda sam spreman na sve – izbaci. Braš je otvorio vrata i obratio se jednom od momaka. – Donesi bocu, Feri – naredio je. – I dve čaše. A posle ne dajte nikome da se približi vratima. Jasno?

Manon se brzo vratio sa flašom. Braš ju je spustio na sto i nalio piće u čaše. Basford nije bio veliki ljubitelj viskija, naročito ne ovog koji je vlasnik „Rojala“ podmetnuo. Ali, očučao je.

– Nekoliko dana sam ovde – počeo je Braš posle kraćeg ćutanja. – Znam podosta o tebi i verujem u priče, jer nisi stranac koji hvata na blef. Znam da si mazgov na svoj način, ali, to mi je i potrebno. Meni ne moraš da se smeškaš, znam ja da ispod te ljuske kuca lopovsko srce.

– Ja tebe mogu da opišem iako te gledam jedva pola sata narogušio se Basford.

– Ne вреди – odmahnuo je rukom Braš. – Moj jezik ti možda izgleda pogan, ali, ja ne uvijam. Nemam vremena za to. Žuri mi se, znaš. Osam godina sam proveo na robiji i sada je poslednji voz...

– Osam godina? Zašto?

– Zbog ubistva! Čuo si za Braša? Džereda Braša?

– Jesam!

– Ja sam taj, glavom i bradom. Prema tome, među nama neka izostane prenegavanje i ono, kako se kaže... cile-mile! Sve mora da bude jasno! Kao dan. Osam godina, sinko, ja snujem da se osvetim. Znaš li kome?

– Mogao bih samo da nagađam...

– Verujem da si pogodio. Tvoj ujak me je strpao u zatvor, a sudija me poslao na robiju. Tešku robiju u Jumi, odakle bi mogli da

uteknu samo ptice i zruci sunca. Niko više. Hoćeš li sada da zapališ?

– Ne – odbio je ovaj.

– Bravo! Ja te s vremena na vreme iskušavam, recimo sada. Da si zapalio, bio bih siguran da ti ne prija ovaj razgovor, da postaješ nervozan, da si sentimentaln u odnosu na ujaka... da se kolebaš brate! A ti nisi. To je poen, sinko!

– Priča će izgleda biti poduža – primetio je Basford ironično.

– Ubio sam nekoga Flebsa... Budala! Iznosio sam vrećice sa zlatom, a on je pokušao da me razoruža. Vikao sam mu da me se okane, čuli su to neki svedoci, ali, on ih nije poslušao. Pucao sam u samoodbrani... i bio brži. To me je zadržalo dovoljno da me šerif Ejs Povel sačeka. Uhvatio me je i strpao u zatvor. Možda bih dobio godinu ili dve da me nisu „vadili“ svedoci. A imao sam neke ljude u gradu, koji su podmitili sudiju da bude mekši... Osam godina sam dobio.

– Neki dobijaju i više – slegao je ramenima Basford.

– Mene ne interesuju neki – smračio se Braš. – Reč je o meni, sinko. A znaš šta boli? Povel je nekada bio moj prijatelj. Jahali smo zajedno, sve dok se on nije okrenuo poštenijem životu. Znaš li šta još? U Maskvero sam došao da uzmem nešto zlata i rekao sam mu da se ne meša. Obećao mi je čvrsto da će biti van grada tog dana. I slagao me je. Nisam mu ništa prebacio, ali sam mu obećao da će to platiti kada budem izašao... On se nasmejao, i, znaš šta mi je rekao? Da će proći dovoljno vremena da to zaboravim i da ću mu biti zahvalan što me je poslao na robiju, odakle ću izaći kao preporođen, pošten čovek! Nebesa! Pljunuo sam ga...

– Moj ujak ima ideale – osmehnu se Basford. – Ali, izgleda da se prevario u vama.

– Ne da su me godine izlečile, nego su mi usadile još više žeđ za osvetom, sinko. Osam godina, tek na prste da izbrojiš. Kada to pretvoriš u dane, mesece, minute... Prokletu mnogo! – Džered Braš se za trenutak opustio. Lice mu se još više smežuralo, olabavilo, obrazi se obesili i izgledao je mnogo stariji nego što jeste. Onda se zagledao u svoje ruke i ponovo vratio u tok misli. Ponovo ga je iznutra obasjala žudnja za akcijom. On je dokrajčio čašu sa viskijem i nalio drugu. Basford nije želeo da nastavi s ispijanjem viskija.

– Misliš li da si brži od mene? – upitao je Braš.

Momak je bio iskreno iznenađen ovom pitanjem. – Mislim – priznao je odmah.

– Da proverimo – predložio je lupež i odmakao se prema suprotnom zidu.

Basford ga je teško razumevao. – Zašto? – pitao je.

– Da odmah stanemo na svoje noge, sinko – odgovorio je ovaj. Da ne zamišljaš kako si pametniji i lukaviji od staroga Braša... Hajde, poteži!

– Sve su ovo gluposti – prasnuo je momak i nabrao obrve. – Prvo priča, a sada izazivanje... Malo mi je preko glave svega toga.

– Rekoh da potežeš – prasnuo je Braš glasom od koga Basforda podiđe jeza. Nije se šalio. Stajao je onako raskoračen, spuštenih šaka, malo pognut i zategnut kao tetiva luka. Videlo se da je znao šta će sa sobom u takvim trenucima. Možda mu je figura bila neprikladna, ali, pokreti su ostali elastični i smrtonosni. – Treba li da vas ubijem? – ironično je pitao momak iz Santa Fe.

– Ako stigneš – odgovorio je Braš. Basford sleže ramenima. Laktom je odbacio ivicu kapa i oslobodio put svome „bizliju“. Lakoćom koja je svojstvena samo talentovanim i izvežbanim revolverašima, Forest

Basford je istrgao kolt i poravnao ga sa Brašom. Ali, bio je ne malo iznenađen kada je ugledao u lupežovim šakama već izvučeno oružje. Podrugljiv osmeh razlivao se Brašovim licem.

– Lepo – procedio je Basford i vratio oružje natrag.

– Bio si previše samouveren – dobacio je Braš. – Čak me nisi ni posmatrao. Bilo ti je dovoljno da brzo ispružiš ruku, ne misleći da je onaj preko puta tebe to već uradio delić sekunde ranije, a?

– Priznajem da sam bio neoprezan.

– To te neće izvaditi ubuduće. Zapamti ovu lekciju i dobro otvaraj oči.

– Ne volim lekcije – oteže Basford.

– Govorili smo o Povelu – nastavio je Braš kao da ništa nije bilo. – Osam godina mu pripremam povratak, ali da to ne bude brzopleto i nepromišljeno. Tebi sam dodelio glavnu ulogu, sinko.

Basford je ćutao. On je malo toga razumeo dosada. Verovatno da priča nije tu imala svršetak. Bar ne takav.

– Ja to ovako zamišljam – pričao je dalje Braš. – Poslaću poruku Povelu. Najaviću mu svoj dolazak i osvetu. I njemu i sudiji Kruku, shvataš? Uхватиće ih „prpa“, sinko, ali, ne toliko da bi tražili pomoć sa strane. Ako bude potrebno, zapaliću nekoliko kuća, ili ubiti nekoga za opomenu. Biću u blizini da nadgledam. Povel će se najzad uplašiti, a, kako je već oronuo i nesiguran, predložiće sebi pomoćnika... Nekog ko će mu biti više nego desna ruka.

– Zašto jednostavno ne ujašete i ubijete ga? – pitao je Basford.

Braš je začkiljio očima. – To je rizik, sinko. To bi značilo da bi i mene nešto moglo da zakači, komad olova, recimo. Osim toga, to bi značilo da ponovo bežim bez lovine,

a, ja to neću. Opametio sam se dovoljno, da ne srljam. – On se nagnuo prema svom sagovorniku. – Maskvero je grad stočara, ima „debelu“ banku i dva odlična saluna koja zgrću dolare. Ima još mnogo štošta gde bi trebalo zavući prste – dodao je trljajući palčeve i kažiprsta svojih šaka. – Neću samo šerifa i sudiju, hoću i ono ostalo... Hoću Maskvero!

– Kako do vraga! – ote se Basfordu.

– Ti ćeš mi to dati – ispravio se Braš.

Momak se izbuljio u njega. Kapci se podigoše kao zavese na prozorima i sive oči dobiše ovalan oblik od iznenađenja. – Ja? – skoro se nasmejao u brk.

– Da, ti!

– Smešno – ne izdrža Basford – otkuda ja u Maskveru, čoveče?

Ali, Braša nije ometalo Basfordovo cinično cerekanje. – Ejs Povel neće tek tako kraj sebe da okači pomoćnika bez reputacije. On zna da si ti dobar i pozvaće tebe. Rođaci ste, a ti mu naravno nećeš odbiti pomoć kao svom ujaku. Shvataš?

– Slabo, ali...

– I to je nešto. Čim dobiješ poziv iz Maskvera, otići ćeš da se vidiš sa ujakom i da mu ponudiš svoj revolver. Ti se, naravno, ničega ne plašiš – objašnjavao je Braš – na sve si spreman i dokazuješ to. Imaćeš prilike da se proslaviš, slaću ti neke svoje momke da ih razoružavaš i zatvaraš na pola dana i slično, približićeš se viđenim ljudima, steći ćeš poverenje bankara i krčmara... A, onda, cap! Okrećeš sve na tumbe! Uostalom, ja ću biti u blizini da te posavetujem i da ti kažem šta dalje... Grad ostaje tvoj i moj.

– Šta ja treba da budem? – smeškao se Basford s nevericom. – Gradonačelnik?

– Ti ćeš biti šerif. Prvi šerif. Zakon. A ja ću u tvojoj senci da ispraznim fioke i džepove svima onima koje žulje debeli svežnjevi...

– Povala ćete ubiti? – pitao je Basford.

– Tvoje ruke će ostati čiste.

– Do vruga, ujak mi je...

– Mani savest, sinko! Povel i tvoja majka ne žive u dobrim odnosima posle smrti tvoga oca. Ti to znaš.

– Znam, ali, otkuda vi znate?

– Nije važno... Ejs Povel misli da ti ne znaš ništa o toj nesreći, ali, ti si u preimućtvu što znaš da on ne zna. Ne tvrdim, ali, mislim da je on otrovao tvoga oca!

Basford se namrštio. – To su gluposti...

– Nisu! Povel je svim silama želeo da tvoja majka ostane udovica zbog nekog bednog nasledstva. Izigravao vam je prijatelja sve dok ocu nije doturio otrov umesto leka, kada je ležao od groznice. I šta je dobio time? Tvoja majka ga je oterala, naslućujući u svemu njegove prste, a on se razočaran povukao u Maskvero. Mislio je da će tu sve preboleti i zaboraviti.

– To nije nikada dokazano.

– Nije, ali, sumnje su ostale. Nije mali broj onih koji to znaju, ali, govore iza tvojih leđa, sinko. Uostalom, nećemo da gubimo vreme u prošlost. Bolje da mislimo na budućnost. Hoćeš li da zapališ?

– Idite do đavola!

Braš se nasmejao. I Basford je učinio isto. Nije želeo da mu razbojnik otvara dušu i da likuje. Sve je primio ipak savršeno mirno i hladno. Možda je ovaj bio u pravu? Budućnost je važnija od senki prošlosti. Maskvero nije bio Santa Fe, ali, u njemu je mogao zaista on da bude neko. – Priča je lepa, kao iz knjige – kazao je Forest Basford – ali, ima nekih nejasnoća.

– Na primer?

– Otkuda znate da će me moj ujak pozvati?

– Ne znam, samo pretpostavljam. A ja retko grešim, sinko. Čak i ako mu to ne padne

na pamet, ti ćeš se pojaviti tamo, kao slučajno.

– Pomenuli ste sto hiljada dolara?

– Računam na toliko. Ima nas petorica, ti si šesti. Kad sve to razdelimo, dobićeš najmanje stoću.

– Lepo zvuči – ironično će Basford. – Ali, moji džepovi su prazni kao crkva u ponoć.

– Nisu ni moji bolji. Ostaje nam da čekamo.

– Koliko?

– Najmanje nekoliko dana.

– Kako znate da vas neću izdati? Mogu da javim ujaku da je sve ono u poruci bila...

Braš ga prekida mahanjem ruke. – Ništa ti nećeš reći, sinko – skoro očinski mu je rekao.

– Od danas, nisi sam. Mi smo uz tebe.

– Gle, imaću pratnju?

– Tako je najbolje.

– Zar nemate povernja?

– Još ne... Kada stigneš u Maskvero, bićeš sam. Ali, ti se neće dopasti ovo što ću ti sada reći. Ako samo nešto pokušaš mimo dogovora, bićeš ubijen kao pas. I to s leđa.

– Kažnjivo je ubiti čoveka sa zvezdom – primetio je Basford.

– Niko neće naći ubicu. Mogu ja i Povala tako, ali želim da strepi. Da se trza na svaki šušanj. Ostario je on i svaka noć biće mu duga kao gornji poklopac mrtvačkog sanduka.

Ispred vrata se začula galama. Čuli su se glasovi, neko je pretio povišenim tonom. Braš je dao Basfordu znak da se skloni u kraj. Onda je otvorio vrata. Njegovi momci su ramenima nekoga sprečavali da provali unutra. – Šta je to? – pitao je Braš promuklim glasom.

Momci se razmakoše. Lupež je ugledao pred sobom čoveka sa zvezdom. Bio je to čuvar zakona u Santa Fe, Bak Tejlör. Sre-

dovečan, naočit, s brižljivo odabranom košuljom na sebi i izglancanim čizmama, nosio je „stetson“, uzane pantalone uz nogu i opasač sa srebrnom šnalom za zakopčavanje. – Rekli su mi da si ovde, Braše – oslovio ga je šerif. – Koliko ostaješ?

– Zar sam nešto skrivio? – ljubaznim glasom će Braš.

– Nisi zasada, ali, čuvaj se!

– Naravno, šerife – topio se Braš. – Nisam bio osam godina na robiji da bih odmah počeo sa glupostima, zar ne?

– Šta tražiš u Santa Fe?

– Posao – podiže obrve lupež. – Šta mislite, hoće li neko dati posao bivšem robijašu? Bilo kakav posao?

Šerif pogleda dva momka kraj vrata. – A oni?

– I oni traže posao... Moji nećaci.

Šerif očigledno nije verovao ni u jednu izgovorenu reč. Međutim, nije imao ništa u rukama čime bi mogao da ih optuži. – Da nisi u Jumi postao anđeo? – podrugnuo se.

– Svakako – opet će ljubazno Braš – samo mi nedostaju krilca, šerife.

– Nikakve gužve – zapretio je šerif. – Ako za dvadeset i četiri sata ne nađeš posao, odlazi dalje!

– Može li koji dan više? – molećivo će Braš. – Znae kako je, posao je teško naći, jer niko ne veruje da se ubice mogu preobratiti u poštene ljude.

– Ne verujem ni ja! – potvrdio je Tejlor.

– Baš bi trebalo, šerife... Evo, obećavam da ću biti miran. Ako samo šušnem, nabacite mi slobodno konopac oko vrata, a?

Bak Tejlor je stisnuo usta, kao da zadržava eksploziju. – Nije mi do šale, Braše! – rekao je muklo. – Hoću da ovaj grad ostane miran. Razumeš? Paziću na tebe, zapamti.

Biće mi zadovoljstvo da te ponovo vratim iz onih zidina u Arizoni...

Braš se više nije smeškao. Podsećanje na duge godine samoće, ispunilo ga je ponovo mržnjom i besom. Ali, njemu je sada bilo neophodno da miruje. Da ne bude uočljiv. – Zapamtiću šerife – rekao je. – Mogu li da zatvorim vrata?

Bak Tejlor mu je uputio dug, neodređen pogled a zatim se brzo udaljio kroz salu „Rojala“.

– Pseto policijsko – zarežao je bivši robijaš. U nekoj drugoj prilici, ne bi mu oprostio ovakvu drskost, sada je bio primoran da proguta mnogo štošta. Iza vrata, Forest Basford je podrugljivo pratio razgovor. Krećna boja Brašovog lica dovoljno je govorila koliko je ljut. – Santa Fe ima dobrog šerifa – rekao je Braš. – I suviše dobrog.

Basford je izvadio neupaljenu cigaretu i stavio je u gornji džep kaputa. Lupež ga je svaki čas iznenađivao. Odjednom je odavao priznanje Tejloru, iako je izgledalo da bi ga najradije progutao. Šta više, priznanje je zvučalo iskreno.

– Sada da sročimo poruku za Povala – dobacio je Braš.

*

Bafalo skver tek je tu i tamo, počeo da svetilkama ispraća predvečerje. Čovek iz Džordžije je mirno jahao ulicom. Pod njim se gibao indijanski šarac, ždrebac odgajen u plemenu Hakamur. Preko njega je bilo prebačeno crno sedlo, ukrašeno srebrnim okovima, kakvo se nosi u Meksiku i Južnom Teksasu. Čak ni Santa Fe nije „pristajao“ čoveku koji ga je jahao. Bolje bi pristajao bulevarima San Fraciska ili Nju Orleansa. Nosio je kao obično tamno odelo, s kojim je ušao u legendu i na novinske stupce na Istoku. Tu je i

snežnobela košulja, kravata od crvenog somota i crni „kalifornija“ šešir, natučen na čelo. Imao je ledenoplave oči kao glečerska jezera i uzano, aristokratsko lice opaljeno suncem. O bedrima, s obe strane, visila su dva kolta sa drškama od slonovače i niklovanim cevima, marke „linkoln“. Njima se bivši zubar iz Bostona proslavio i uterivao strah u kosti razbojnicima i ubicama. Bio je neprikosnoveni strelac, pokeraš pred kojim su polagali karte i najveće varalice i najozloglašeniji tipovi. Put kojim je prolazio, pričalo se, bio je obeležen grobovima. Nije im se broja znalo. Bili su rasuti širom zapada, a novine su revnosno prepričavale događaje u koje je on bivao umešan. Čak su znale i gde će se pojaviti ako se neko vreme o njemu nije čulo. Tako se, ispred Holideja, rasprostirao strah od njega. Glasine su ga sustizale čak i tamo gde je pomišljao da ga ne prepoznaju. Tu, gde je mislio da može naći mira, naišla bi neka hulja ili preplašeni meštanin da na njega uperi prstom i izgovori mu ime. I, kockaru nije preostajalo ništa drugo nego da okrene konja i leđa gradovima i nastavi svoje lutanje. Posle pucnjave u Pueblu, i kraćeg zadržavanja kod šerifa Majka Elgara, kockar se okrenuo prema jugu. Pravac Teksas! Prvo je pozeleo da preko Santa Fe stigne u Albuquerque, i oseti miris starog, dobrog Rio Grande. Na tom putu ponovo će, ko zna koji put, izbaciti prema suncu cevi svojih revolvera, i njihov blesak će ugasiti sjaj u očima okorelih nevaljalaca i probisveta.

U Santa Fe ga se, izgleda prisetio Džered Braš. Nije shvatio zbog čega je prećutao njegovo ime. Možda je želeo da izbegne mnogobrojna pitanja, jer je imao nameru da ostane što neupadljiviji. Iz svojih pobuda, naravno. To je bio razlog više za Holideja da sutra nastavi put za Maskvero, umesto na jug.

Do njega će pregaziti Kanadian River i naći se u brdima koja za njegova bolesna pluća znače mali dah življenja. No, pristaje li njemu, Doku Holideju, da izmiče ispred svoje senke? Činio je to i ranije, pa nije uspevao. Zašto bi mu to sada pošlo za rukom? Od sudbine se nije moglo umaći. Jedan Džered Braš manje ili više, svejedno. Sunce zalazi čoveku samo jednom u životu. I više nikada ne dočekuje njegovo izlaženje. Kockar se zaustavio na Bafalo skveru ispred saluna „Reks“. Bilo je to zdanje sličnije hotelu, ali mu je vlasnik ostavio staro ime salun, pošto ga je nasledio, a kasnije dogradio i preuredio. Kockar je sjahao i bacio uzde momčiću koji je dotle sedeo u uglu verande. Dolar je sevnuo kroz vazduh i nestao u veštoj i majušnoj šaci. Zatim je Džordžijanac ušao u predvorje, uzani hodnik koji se produžavao u stepenište za sprat i sobe. U zidu, sa desne strane bila su uglavljena vrata za veliku salu odakle se čuo klavir i mirisao viski pomešan sa znojem i duvanskim dimom. Zbog crvenog saga na stepenicama i zavesama iste boje, činilo se da je i svetlost takva. Uvučen u levi zid, kao u kakvom separeu, jedan čovek bujne, sede kose, odmerio je preko naočara pridošlicu. Kockar je kresnuo palidrvce o drvenu ploču pulta i zapalio cigaretu.

– Rezervisao sam sobu iz Trinidada – rekao je – pre dva dana.

– Na kakvo ime, mister?

– Ron Smit.

– Smit? – prisećao se čovek, a zatim se okrenuo poličici sa ključevima. – Telegram sa potpisom Smit... Da! Evo imena ovde – skinuo je komad hartije i ključ za njim. – Broj dva, mister Smite.

Kockar nije imao volju za razgovorom. Ni za pićem. Ništa ga nije privlačilo da se okrene suprotnom zidu gde se nalazio salun.

– Rano je za spavanje, mister – rekao je čovek. – Ovde je najbučnije od devet...

Možda ću se probuditi do devet – dobacio je kockar.

– Pa, možda je tako i najbolje – osmehnuo se ovaj. – „Reks“ ima dovoljno zabave za svačiji ukus. Samo recite šta vam nedostaje i tu sam ja. Zovem se Džej Houkers.

Dim od cigareta umotao je nedokučiv kockarev izraz.

– Pretpostavljam da ste navikli na velika mesta, stranče. Santa Fe će to biti jednoga dana, kao Kansas Siti ili... ili El Paso. Da li vam dosađujem?

– Da!

Čovek sleže ramenima i ućuta. Holidej je pošao stepenicama, osećajući da mu nedostaje vazduha. Teralo ga je da se zakašlje, a on se tome odupirao svim silama. Istovremeno, na vrhu stepeništa ukazaše se dve siluete. Čovek i žena. Neobjašnjivo, Holideju se učinio miris poznat. Taj parfem... On podiže pogled i zastade. Tome se zaista nije nadao. Tom susretu...

Žena ga je takođe prepoznala i namrštila se. Vešto je prikrila odblesak potajne radosti i navukla koprenu lakog prezira. Njen pratilac je pažljivo osmotrio stranca u dnu stepeništa i naslutio promenu na ženi kraj sebe. Džordžijancu se učinilo da je nije video čitav vek. Ipak, to je bila ona! Ostale su njene zelene, zmijske oči čiju lepotu nije moglo da pokvari pakosno i osvete željno srce. Njena crvena kosa kao da se pomešala sa ponekom sedom. Ali, stas je ostao isti. Davolski čedan! Možda zbog godina i viška bora, žena je sve više otkrivala sv oje lepe grudi u haljinama dubokog dekoltea. To je bilo iskonsko vraćanje mladosti, pred najezdom sumornih predosećanja sredovečnosti.

To je zaist bila ona. Laura Higin! Kćerka

ovejanog kockara, varalice i lupeža Ralfa Higinza, koji je u Ebilenu, u Kalijevom salunu, pao od hica Doka Holideja na kraju jedne velike partije pokera. Njegova kćerka nije želela da veruje da je kockar pucao u samoodbrani. Bila se zaklela da će ga uništiti! Godinama je to pokušavala. Pratila ga je, iznajmljivala ubice, ali, Holideja nije uspela da vidi u prašini. Legendarni strelac izmicao je pred njenim kandžama. Metak ga nije hteo. Oni, koji su je slepo slušali, za novac ili za obećani zagrljaj, bivali su izbacivani iz čizama ili su ostajali prepušteni gradskim lekarima. Ipak, Laura Higinz nije odustajala. Ali, vreme je činilo svoje. Umesto mržnje, ona je u sebi počela da oseća nedostižnu ljubav prema tom usamljenom, ukletom kockaru. Javljao sa taj osećaj protiv njene volje, osećaj protiv koga nije mogla da iznajmi revolver. Bila je to ljubav unapred osuđena na propast. Njihov poslednji susret desio se pre više meseci. Činilo se, otada, da im se putevi više nikada neće ukrstiti. Higinsova više nije želela kockarevu smrt. Pošlo je svojim putem, često je sedala za kockarske stolove, varala i uzimala novac. Služila se ljudima da ostvari svoje ciljeve. Činila ih je smešnim, cedila ih, ponižavala i odlazila dalje, u krug, sve starija, umornija i usamljenija. Susret u Santa Fe, u „Reksu“ buknuo je varnice uspomena. S tim što je Holidej ostao hladan i miran, a Higinsova je vidno promenila boju. Začudo, njegova ruka je nehotice krenula ka šeširu u znak pozdrava. Krajevi njenih usana takođe su krenuli u nešto slično osmejku. Međutim, pratilac ju je iznenada zaklonio svojim telom. Bio je visok, snažan čovek u najboljim godinama. Možda je prevalio trideset i neku. Negovao je velike, crne brkove, izbrijavao lice i mazao kosu nekim sjajnim briljantinom. Na sebi je imao plavu košulju i isto tako plave,

somotske pantalone u izglancanim uzanim čizmama. Imao je opasač kao iz izloga iznešen. Sav je mirisao, bio je na silu uparađen u komotnu odeću. Činilo se da je navikao na druge oblike odevanja, a ne zapadnjačku košulju i pantalone. I oni su izgledali slični opasaču, kao da su tog popodneva kupljeni.

Pratilac Laure Higinsove izгледао је давољски visok. Za glavu viši od žene. Par sjajnih, sitnih očiju ispod gustih obrva, streljao je Doka Holideja iz raznih pravaca. Prvi put su prošli jedno pored drugog bez reči, bez žaoke. Saluni, dim, neuredni život, načinili su od Laure Higinsove ženu. Međutim, bio je dovoljan kratak susret sa kockarem, i ona se nekako ozarila iznutra. Možda su to učinile samo oči, a ostalo je bilo iluzija. Pogled je živnuo, ali, nije mogao da povрати sjaj kosi i da omekša put kože. Higinsova je sišla niz stepenice, praćena visokim momkom. Taj umalo nije uvrnuo vrat zureći za Holidejem. Lice mu je izgledalo smrknuto.

Džordžijanac je za sobom zatvorio vrata sobe i skinuo kaput. Ostao je u košulji sa riševima, nesposoban da smisli nešto bolje od pušenja i sedenja u neosvetljenoj prostoriji. Izvadio je maramicu i prineo je ustima. Predosećao je da će ga spopasti kašalj, a nije hteo da ga spreči nali vanjem brendija. Šakama je žestoko obuhvatio naslon stolice. Na vratima se začulo kucanje. On je pomislio na Lauru, ali, kucanje je bilo i suviše oštro, nestrpljivo i bučno. Sklonio je maramicu i otvorio vrata. Senka visokog pratioca Laure Higinsove pala je na blede kockarevo lice. Držao je uzdignutu glavu, uzdignut podbradak, uzdignut pogled. I nervozno je grizao brkove donjim zubima. – Gospodine – oslovio ga je, pošto je nekoliko trenutaka odmeravao kockara – nije mi se maločas svidelo kako ste odmeravali moju verenicu!

Kockar je zaboravio na tištanje u prsima. Ovaj čovek ili je bio glup ili lud. – Verenicu? – ponovio je.

– Da! Imam utisak da je poznajete... a to mi se ne bi dopalo!

Kockar je zlovoljno odmahnuo rukom. – Šta u stvari vi hoćete? – upitao je.

– Nadam se da ćete mi kao džentlmen priznati, poznajete li mis Volter ili ne?

– Ne!

– Ne? Sigurni ste da ne poznajete ženu s kojom ste se sreli na stepeništu?

– Nju poznajem.

Čovek je spustio glavu za trenutak i činilo se da će zatim poskočiti. – Kako onda tvrdite da...

– Čoveče, ne poznajem je kao Volterovu, već kao Higinsovu.

– Kako? Tvrdite da se ne zove Volter? Vi ste ne samo drski, nego i prokleti lažov! Razbiću vam zube! – Izgledalo je da bi to i pokušao, ali se kockar nije ni pomakao, a čovek je ostao prikovan pod njegovim ledenim pogledom.

– Ovde je neko suvišan, mister – kazao je čovek. – Zovem se Opal Herber. Mislim da sam bio dovoljno jasan, počistite se iz grada rano ujutru. Bolje za vas...

Holideja su mučile druge brige. Njegova bolest kao da je pretila da se pogorša, a tu je stajao jedan neotesani klip, verovatno hipnotisan čarima Laure Higinsove. A možda i podgovoren da ga izazove.

– Je li to sve što imate da mi kažete? – pitao je Dok suvo.

– Da! To je dovoljno...

– Onda odnesite svoj miris sa moga praga. Treba da provetrim sobu. – Pritvorio je vrata, ali se Herberova noga našla tu da ih zakoči. – Hoćete li da ponovite to što ste rekli? – upitao je nadmeno.

– Moram li?

– Čini mi se da nisam dobro čuo...

– Čuo si ti dobro, burazeru... ali, ja ništa ne ponavljam dva puta, pa ni ovo.

Čovek je bio oran za svađu. No, kockar nije bio raspoložen za nagvaždanja. Iako se trudio da strpljenjem udalji nasrtljivca iz sobe, morao je da se okane takvih manira. On bez napora posla kratak udarac u Herberovu bradu i odbaci ga u hodnik. Ovaj se zateturao više od iznenađenja nego od siline udarca. Uhvatio se za lice i razrogačio oči. Onda su mu se obrve sastavile, a zenice suzile... i Opal Herber napravi pokret prema opasaču.

– Nemoj reći da te nisam opomenuo – prasnuo je Holidejev glas poput biča. U njegovoj šaci zablistala je niklovana cev „linkolna“. Čovek u hodniku nije bio svestan te brzine. Kao da je imao posla sa mađioničarem a ne sa ženskarošem. On je verovao da je sporiji, samo zato što ga je kockar iznenadio udarcem. – Na ovome neće ostati – zapretio je škrgućući zubima. – Nećeš više pogledati nijednu ženu, a kamoli nju, prokletniče!

– Zar neću? – podrugljivo je dobacio Džordžijanac i uputio dug pogled u stranu. Začuo se šum duge haljine i pred njih iskrсну figura Laure Higin. U polusenci je izgledala mnogo lepša nego pod crvenkastim odsjajem hodnika ispred recepcije. Crte su joj bile mekane, koža sjajnija, senke su skrivale bore. Opal Herber se zbunio. Za trenutak je pocrveneo, a onda mu se povratilo dobro raspoloženje. – Trebalo je da ostaneš dole, draga – dobacio joj je.

– Ne volim kada sam usamljena, mili – protepala mu je. – I ne želim da ti se nešto desi.

– Šta bi mi se desilo? – trže se ovaj. – Sigurno poznaješ tog tipa?

– Poznajem ga odavno.

– Rekao je da ti Volter nije pravo prezime?

– U pravu je, mili...

– Šta to znači?

– Hodnik nije mesto da raspravljamo o tome – kazala je žena i pogledala kockara. – Džentlmen i ja imamo neke neraščišćene račune, ali, ti se ne mešaj u to. Nema potrebe za ljubomoru, najdraži... Ja samo tebi pripadam, zauvek!

Holideju se skoro smučilo. U stvari, od Laure se svašta moglo očekivati, ali, da će taj Herber glupo piljiti u nju i verovati takvim izgovorenim budalaštinama, to je zaista sve prevazilazilo.

– Mene niko nije udario i ostao nekažnjen – naduvavao se Herber.

– Bolje da nastaviš igru dole – predložila mu je Laura.

– Bez tebe ni korak dalje! – odlučno će čovek.

Higinsova mu uputi otrovan pogled, međutim, on je to protumačio kao izraz žene zadovoljne muškošću kojom je okupirana. Ona mu stavi svoju šaku na mišicu i to ga omekša. Izgledalo je da će se rastopiti.

Holidej je zatvorio vrata. Žena se trгла kada je čula okretanje ključa u bravi. Prebledela je od jeda. Džordžijanac ju je jednostavno ostavio na hodniku, ne dajući joj šansu da s njim razgovara, da izaziva ljubomoru kod Opala Herbera.

– Prokleti pas – procedila je kroz zube.

– Jesi li nešto rekla dušo? – pitao je Herber i zagrlio je.

Lice Laure Higin se preli pakosnim osmehom.

Sat kasnije, bled, iznuren, kockar je sišao niz stepenište, do Džeja Houkera. Čovek je namestio naočare i skoro plašljivo pogledao u gosta. Nije se smeškao, niti je zapitkiivao. Izgledalo je da će se stranac srušiti pred nje-

govim nogama. – Mister Smite – promucio je najzad – hoćete li možda da pošaljem nekog po lekara?

– Pošaljite ipak po brendi – predložio je Dok.

– Bre... brendi?

– I to, najbrže što možete. Celu bocu.

– Otići ću ja lično... ali...

Džordžijanac ga sačeka. Houkers se vratio vrlo brzo, praćen jednim simpatičnim starijim čovekom. U ruci je držao brendi sa žutom etiketom, dok je njegov pratilac znalački odmerio kockara, iskašljavajući se.

– Doveo sam za svaki slučaj doktora Čerisa – pravdao se Houkers pod smrknutim pogledom Holidejevima.

– Poslao sam vas po ovo – uzeo mu je bocu iz ruke.

– Možda mogu da pomognem? – umešao se lekar.

– Možete li da zakrpite pluća koja se raspadaju? – pitao je Dok.

Doktor Čeris zavrte glavom. – Malo teže – priznao je.

– Onda, laku noć!

Gledali su za njim sve dok nije zamakao za ugao hodnika.

– Ko je to? – pitao je lekar.

– Neki Ron Smit – odgovorio je Houkers.

– Smit? – nasmejao se Čeris. – Kladim se u dva burbona da je to lažno ime. Jedan takav tip, sa takvim koltovima, sigurno se ne zove Smit.

– To me se ne tiče – slegao je ramenima Houkers. – Ja izdajem sobe i naplaćujem ih. Ostalo je lični problem, doktore. Pod uslovom da gosti nemaju slike na poternicama.

– Ovaj nema, a?

– Kod mene ne. Ne znam kod šerifa...

Lekar se udaljio prema sali. Dok je otvarao

vrata, hodnik zapahnu žagor, izmešan sa smehom i mirisima viskija.

Gore, Dok Holidej je zatvorio vrata za sobom, naslonio se leđima na njih i potegao iz boce. Oštra tečnost ga zapali po ždrelu i prenese plamen po celim grudima. Skoro je jeknuo od tog bola. Međutim, čim je to uminulo, kao da se osetio bolje. Ili je to bilo zavaravanje na koje je navikao odavno. Pred njim se otezala duga noć. San mu nije dolazio na oči, tako rano, kašljao je, a za salun je sam sebi bio neupotrebljiv. Skinuo je opasač i stavio ga preko ivice postelje. Otvorio je prozor. Pogled mu je pao na krovove susednih zgrada. Nebo nad Santa Fe ispunjavale su zvezde. Zavesa kraj njega se lako podiže...

Vrata! Okrenuo se na vreme da ugleda priliku žene u mutnom ramu. Vrata je ostavio nezaključana, a koltovi su mu bili van domašaja.

Laura Higinis!

Zatim je soba ponovo utonula u tamu, u kojoj su se predmeti jedva raspoznavali. S ulaskom žene, ušao je i miris njenog parfema, miris kose i kože...

Kockar se odvojio od prozora.

– Ne palite svetlo – začuo je njen šapat.

– Držite li revolver uperen u mene? – pitao je ravnodušno.

– Ne... Došla sam onako. Prošla je večnost od našeg poslednjeg viđenja.

– Nije bilo prijatno.

– Bila sam poražena, ali, ne i uništena... Uostalom, ja vam ne bih mogla nikada nauditi. ne bih ni želela sopstvenom rukom.

– Nego tuđom?

Njen dolazak u svakom slučaju nije bio slučajan ni izazvan željom za viđenjem. Imala je sigurno nešto drugo na umu. – Zar vas je pustio vaš čuvar? – upitao je Dok.

– Herber? – izronio je iz tame njen podrugljiv osmeh. – On je zaljubljena budala... Dosadan je, ali, prihvatljiv. Ima novca, potiče iz dobre porodice, jede iz moje ruke. Ništa slično vama. Odvratan je!

– Zašto ste došli?

– Rekla sam...

– Došli ste da vidite kako umirem? – prekinuo ju je Dok. – Mislili ste da ću skončati od kašlja?

– Ne razumete se mnogo u žene, Dok. Od moje osвете nije ostalo ništa.

– Zaista ne razumem žene – prihvatio je Holidej – ali im i ne verujem.

Ona se pomače. Krenula je prema njemu i to mu se nije dopalo. To nije bio stil Laure Higinsova. Ona je uvek pružala kandže umesto pomirenja. Zašto bi sada bio izuzetak? Video je kako baca šal. Bila je ogrnuta lakom haljinom za noć. Bila je na neki način vazdušasta i providna. Laura je dohvatila kockarev opasač i bacila ga na stolicu. – Između nas ne moraju uvek da budu revolveri – kazala je mekim glasom. Nosila je sa sobom malu, kožnu torbicu i sada se zajedno s njom spustila na postelju. Holidej je ostao da stoji, Boca je zveknula o sto. – Jeste li za brendi? – upitao je.

– Kada vi nudite, jesam.

– Nemam nijednu čašu.

– Ne mari...

On joj je pružio bocu, ali, tako nespretno da Higinsova nije imala vremena da je bolje prihvati. Flaša je pala kraj njenih nogu, uz tresak. Instinktivno je odskočila, pošto je osutila da su joj noge zapljusnute tečnošću. – Postali ste nepažljivi – dobacila mu je. – Zar vas je bolest toliko iznurila?

– Izgleda!

– Biće najbolje da odem – kazala je i uzela

torbicu sa postelje i krenula prema vratima. – Vidim da se niste obradovali što sam došla.

– Ni dosada se nisam radovao – primetio je hladno.

– Trebalo je! Zbogom Dok Holideje! – I otvorila je vrata širom.

Svetlost iz hodnika zasu Džordžijanca. Odatle izbi ogromna senka neog čoveka. Kockar je prepoznao Opala Herbera, koji se razjareno bacio u sobu pucajući...

Higinsova umače iza vrata. Holidej kliznu na krevet. Opasač je bio daleko, ali, iz njegove šake rastvori se naradžasti cvet i Herber bi pogođen mecima iz „deringera“! Ispalio je još jedan metak u pod, zaklatio se, a onda pao, udarivši glavom o ivicu postelje.

Kockar se uspravio i kresnuo šibicu. Laura Higinsova je bila razgolićena, pocepane haljine i raščupane kose. Međutim, buljila je u palog Herbera kao u avet.

Holidej je shvatio. Trebalo je tako da izgleda kao da je napadnuta u njegovoj sobi i da je Herber upao da brani njenu čast. Naravno, pucao je i ubio nasrtljivca! Kraj kockarevih usana se ukaza podrugljiv osmeh. Nije Higinsova uzalud sklonila opasač dalje od njega. Ali, ona nije mogla da predvidi da će jedna boca pasti na pod...

Holidej je mirno primeo plamen lampi, stavio staklo i tako osvetlio celu prostoriju.

– Imali ste oružje – promuklo je izgovorila. – Je li mrtav?

– Pitaćemo šerifa – rekao je Dok hladno.

– Šerifa? – prenu se ona. – Da, pitaćemo ga. Ubili ste mi verenika i uprljali moju čast.

– Da, priča je sastavljena unapred.

Njene oči su blistale, uvređene i zažarene. Možda je glava Laure Higinsova umela da planira više nego što se moglo naslutiti. Jednim udarcem ona je mogla da se otarasi Herberove pratnje i da kazni ubicu svoga oca, za kojim

je tragala mesecima. Bila je to šansa iznena-
da ukazana te noći u Santa Fe. Šansa na koju
nije računala. Ali, ako su im putevi ponovo
ukršteni, zašto bi ostala po strani? U njoj je iz
pepela buknuo plamen osvete... Bila je sigurno
u sebe. Neočekivano za oboje, hodnik su
ispunili užurbani koraci. Holidej je nehalno
bacio „deringer“ na telo Opala Herbera. U isto
verme, pojavio se Džej Houkers, praćen
Bakom Tejlrom. Šerif Santa Fe podigao je
palcem „stetson“ iznad čela i pogledom obuh-
vatio sobu. Više nego na telu Herberovom,
njegov pogled se zadržao na razgolićenim ra-
menima Laure Higinis. Nije stigao da postavi
pitanje, a žena mu je skoro uletela u naručje.
– Napao me je – pokazala je prema Holideju,
praveći od svoga glasa neku vrstu cviljenja i
žalopojke. – A onda...

Tejlor nije bio tako naivan da bi odmah za-
štitnički preuzeo prepredenu kćerku, profesio-
nalnog kockara Ralfa Higinisa. – Ko vas je
napao pitao je staloženo.

– On – pokazala je na kockara.

– I... tako vas svukao?

– Da! A onda je moj verenik upao u sobu
da me zaštititi... On je onda pucao i ubio ga...

– Zašto ne biste stavili onaj šal na sebe? –
upitao je šerif, pokazujući na postelju, preko
koje se nalazio Laurin providni šal. Džeje –
okrenuo se prema čoveku sa naočarima – ne-
ka niko ne dolazi ovamo. Jasno?

Ovaj je klimnuo glavom i udaljio se. – Ko
vam je to? – pitao je Tejlor.

– Verenik... Zove se Opal Herber.

– Herber? Nije valjda od Herberovih iz
Sokora?

– Da...

– Čuvena bogata porodica – primetio je
Tejlor. Zatim je upravo pogled na Holideja,
ali, na njegovom licu nije video ni tračak

panike. Čak je bio ironično izduženo. – Imate
li verziju, mister? Svoju verziju?

– Ako ste spremni da verujete...

– Ja verujem samo činjenicama.

– A ovo? – umešala se Laura Higinis. – Svi
znaju da je to moj verenik. Ovde sam već dva
dana... Trebalo je da se venčamo u Amarilu.

Zašto čak tamo? – pitao je Tejlor, nagnuv-
ši se nad Herberom.

– Njegovi su bili protiv, pa smo odlučili da
zasnujemo porodicu daleko od Sokora... –
bezočno je uzdisala očima prepredena
kockarka.

– Biće svadbe, mlada damo – podiže Tejlor
glavu. – Ovaj čovek nije mrtav.

– Nije? – zausti ona, iskreno zaprepašćena.

– Ranjen je, ali, ne tako opasno. Srećom, tu
je doktor Čeris da mu pomogne... – On uze
„deringer“ sa pozlaćenom drškom. Bilo je to
damsko oružje, ali su ga nosili i kockari,
skrivenog u rukavu ili za čizmom.

– Ovim ste ga pogodili? – okrenuo se pre-
ma Doku.

– Da!

– Priznajete, znači?

– Naravno, šerife. Moja verzija je malo
manje bljutava nego verzija ove žene.

– Šta to znači?

– To znači da je možda ona pucala – slegao
je ramenima kockar. – Ja pucam obično iz
koltova... a oni su tamo. Možete omirisati
cevi.

– Biće dovoljno da ih opipam – primetio je
Tejlor, podbočivši se. Osetio se u središtu
događaja. – Je li ono vaš pištolj?

– Ne!

– Ne! – ponovi Laura smejući se izveš-
tačeno. – Otkuda mu onda u rukama, kada je
Opal upao i počeo da puca...

– To zvuči kao samoodbrana – okrenuo se

prema njoj šerif. – I još nešto, otkuda vi u sobi ovoga stranca ako niste sa verenikom?

Higinsova kao da je izgubila glas. Činilo se da je više dovode do besa podrugljivi kockarevi ubodi očiju, nego šerifovo pitanje.

– Ja... domamio me je.

– Kako?

Bilo joj je jasno da nije osvojila Tejlora ni svojom pojavom ni uverljivom pričom. – pozvao me je na razgovor, jer smo se nekada davno poznavali...

– U ovo doba?

– Rekao je samo na časak... pošto sutra mora da otputuje. Nisam želela da Opal primeti da je među nama nekada nešto bilo, ljubomorani... i tako...

– Da, jasno mi je – prekinuo ju je šerif. – On je iskoristio da obnovi neka osećanja prema vama, zar ne? Vi ste se odupirali, on je jači...

– Tako je šerife. Kao da ste virili kroz ključaonicu.

Holidej je ćutao. Njemu je cela ta scena išla na nerve. U grudima ga je tištalo i grebalo, u isti mah. Naprezao se da zaustavi kašalj, no, jednom će provaliti iz njega, a da neće biti u stanju da ga spreči.

Laura Higinsova se nije trudila da zagladi kosu i pokrije ramena. Sada se trudila oko Herbera, uvidevši da je on živ za nju potrebniji u ovim okolnostima, nego mrtav. Uostalom, zar joj neće pomoći oko njene izjave? Njegova reč biće presudna. On će ponoviti skoro identičnu priču. Znali su je oboje napamet...

– Neko ovde laže – kazao je Tejlor.

– Zna se ko – podiže se kockarka. – Zar mislite da sam sama sebe pocepala i pretrpela ovoliki užas zbog Opala? Uostalom, on je pucao, pištolj je njegov.

– To je jedna strana optužbe – primetio je

Tejlor. – A šta vi kažete, mister? – obratio se kockaru.

– Ja mislim da je dosta lakrdije, šerife.

– Zaista?

– Da! Sve ovo bilo je smišljeno.

– To vi kažete?

– Ja kažem, a vi slušajte. Taj „deringer“ u vašoj ruci... ne poznajem.

– Laže! – povikala je Laura.

– Na njemu su inicijali ove žene. Pogledajte, piše L. H. što znači Laura Higinsova.

Tejlor podiže pištolj prema svetlu. – Zaista – potvrdio je.

– To je laž! – prebledela je žena. – Moj pištolj je...

Ona poseže rukom u svoju torbicu. Očigledno da ga nije našla na tom mestu i izbuljila se u kockara. – Vi... kada ste ga uzeli...

– Kada je pala boca, a vi odskočili – napomenuo je Holidej. – Bio sam toliko dosetljiv da znam da niste došli da mi pričate bajke, nego da mi namestite igru.

– On izmišlja – osmehnula se Laura. – Ja se zovem Ket Volter...

– Mogu dokazati da se lažno predstavljate – mirno će kockar. – Recimo, u Kasperu je ostala priča o Koulu i Bernabiju najmljenim za ubistvo... Podsećam na bankara Baka Lemonda, iz Prajsa, kome je uzela novac i pokušala da ga ubije...

Lice Laure Higinsove utonu u tamu. Izgledala je nekako smanjena, izgubljena, razočarana. U međuvremenu, doktor Čeris se okretno provukao pored šerifa i počeo da vraća sebi ustreljenog Opala Herbera.

– Dve različite priče – zaključio je Tejlor. – Vama savetujem da se ne udaljavate iz grada – obratio se kockaru. Pošto ga je dočekao samo hladan pogled, šerif se okrenuo prema Lauri. – Vi i vaš verenik najbolje da napustite

Santa Fe, ako nećete da proveravam vaše ime, lepa damo!

– On je Herber! – naglasila je žena.

– Ali, u bekstvu – poklopio je šerif.

Nije imala izbora. Njena priča imala je ogromnih šupljina, s obzirom da nije uhvatila u „mrežu“ čuvara zakona iz Santa Fe. Bio je to još jedan dokaz da su njene čari izgubile mnogo štošta od svoje mladalačke žestine. Morala se pomiriti da čuva ono što uz put stiće. Opal Herber bio je za nju lančić, otkinut i ponovo nekako zakačen. Izbegla je da ukrsti pogled sa kockarem. Verovala je da će odlazak iz te sobe biti poslednje zbogom prošlosti u kojoj je nailazila na poraze. Doktor Čeris se približio šerifu. – Moraće da leži bar nekoliko dana – rekao je. – Ne savetujem putovanje.

– Imaću ih onda stalno na oku.

Holidej više nije mogao da se obuzdava. Zakašljao se i na sebe privukao poglede prisutnih. Morao se rukom pridržati za okruglu, kamenu ploču sobnog stočića. Ipak, smogao je snagu da pogledom prekrati sve namere doktora Čerisa da mu pomogne.

– Da izađemo? – predložio je doktor šerifu. Tako je kockar ponovo ostao sam u sobi. Ranjenog Herbera preneli su kod Laure Higgs. Bila je spremna da ga neguje, mogla se nazvati srećnom što se ipak izvukla. Trebalo je samo da poslušaju samu sebe od pre desetak meseci: Dalje od Holideja! Dalje od ukletog kockara koji se ne plaši ničega, a najmanje smrti. Nije mogla da ga uništi. Ni da mu se približi. Čovek kao on bio je nedostižan i nedokučiv. Skoro nestvaran...

*

– Ponovi mi to, ali reč po reč – kazao je sudija Kruk, podigavši levu obrvu. Nalazio se u kancelariji, obloženoj slikama, ogledalom,

šarenim presvlakama boje zidova, bilo je tu stolica od najboljeg materijala, veliki sto zauzimao je polovinu prostorije. Na stolu, dve istovetne svetiljke sa zelenim staklima. – Pročitao sam dva puta – odgovorio je Ejs Povel.

– Daj još jednom. – Kruk je bio masivan, ugojen čovek od šezdesetak godina. Imao je visoko čelo i vrlo malo kose na temenu, ostatak se obilato kovrčdao oko usiju i na potiljku. Imao je takođe, široko lice sa podbulim obrazima, debele usne i mali prćasti nos koji je njegovom licu davao dečjački, mladalački izraz. Tu su bile i neizbežni podočnjaci i brkovi četvrtastog oblika. Lice koje pre izaziva pomisao na dobroćudnost nego na paragrafe i zakone države. Novi Meksiko. Prugasto odelo i prsluk upotpunjavali su sliku bogatog, bezbrižnog čoveka kome u životu sve uspeva i koji je navikao da bude pošto sa strahopoštovanjem.

Ejs Povel bio je čuvar zakona u Maskveru. Razlikovao se od sudije po mnogo čemu, iako su obojica bili ljudi zakona. Bio je nešto stariji, ili je tako izgledao zbog kese ispod očiju. Obrve su mu bile povijene, široke i stršave, nos veći nego što bi trebalo, brkovi žuti od duvanskog dima, lice češće neobrijano nego pod brijačem. Bile su to godine kada se sve manje daje na izgled, a više na zbrinjavanje starosti. Na glavi je nosio prašnjav, dubok šešir širokog oboda. Oko vrata žutu maramu, takođe prljavu i prašjavu, jer se Povel samo desetak minuta ranije vratio sa jahanja na „King“ ranč. Šerif Povel imao je rukavice sa resama, kakve su obično nekada nosili vojni izviđači i stočari sa velikih rančeva. Delovao je umorno i zastrašeno. Nasuprot njemu, sudija Kruk se trudio da svoju mirnoću prenese i na šerifa. Čak ga nije opomenuo da ne priliči da sedi sa prljavim pantalonama na ivici

radnog stola. Ejs Povel je u rukama držao papir.

– Osam godina razmišljam o tebi. Dolazim uskoro da ti sve vratim duplo. Naruči sanduk“, čitao je lagano Povel. Pogledao je sudiju.

– Osam godina? – promrmljao je Kruk. – Toliko je zaista osuđen Džered Braš, ali... Da se neko ne šali stobom?

– Pismo nema pečata – rekao je šerif. – Našao sam ga na podu. Neko ga je tutnuo kroz vrata.

Sudija se nasmejao. – Još jedan dokaz da je to nečija neumesna šala.

– Ne verujem – usprotivio se Povel. – Zašto bi neko čekao osam godina da mi priredi takvu šalu? To je sigurno on! I verujem da će doći.

– Uhapsi ga onda!

– Šališ se? – smrče se Povel. – Mene oči izdaju, a brzina mi je upola manja nego pre pet šest godnina. Šerif sam zbog ranijih zasluga, a ne zato što vredim...

– Nađi pomoćnike.

– Kada čuju o kome je reč, niko neće pristati da okači zvezdu. A Braš verovatno neće ušetati sam u Maskvero, sudijo. Imaće za sobom sigurno pozamašnu bulumentu lupeža, sličnih njemu.

Kruk se podiže i odšeta do sefa u zidu. Odatle je izvukao bocu sa brendijem. – Da malo razmislimo – rekao je. – Nema mesta panici, Ejse, i Braš je samo čovek, a ne tvrdoglavi kojot.

– On je još gori – primetio je Povel.

– Šta da radimo? Ti moraš o tome da brineš, Ejse. Ti si zakon. Ovaj grad ti je dat na poverenje i moraš to da opravdaš na svaki način. Razmisli kako!

– Treba li da dam ostavku? – naže se šerif.

– Gluposti – odmahnuo je Kruk rukom. –

Šta bi drugo mogao da radiš do penzije, Ejse? Imaš solidnu platu i ne mučiš se mnogo, ali...

– Sve bi bilo drukčije da si tom lupežu do-delio nekoliko godina više! – dobacio mu je Povel. – Bio si isuviše mekan, sudijo. Suviše, ako znaš na šta mislim.

Kruk je žmirmuo kao da ispraća dim iz svoje debele cigare prema tavanici. Povelove reči su imele dvostruki značaj. Osetio je to. No, na sve se samo sladunjavo nasmešio. – Šta hoćeš da kažeš Ejse? – upitao je mirmo.

– Ti dobro znaš šta... Kada se sudilo Brašu, neko te je „podmazao“ sa desetak hiljada dolara, da skineš koju godinu. Znam ko je taj neko, ali, mrzi me da dokazujem bilo šta, jer si mi prijatelj. Ili hoćeš da kažeš da nije bilo tako?

– Pa, bilo je – sleže ramenima Kruk. – Braš je imao nekoliko olakšavajućih okolnosti, Ejse. Prvo opominjao je Flepsa da ne pravi gluposti, a onda je pucao tek kada je ovaj na njega uperio revolver. Drugo, imao je novca da podmiti još neke svedoke, a i mene, naravno – bezobrazno će sudija – što nisam mogao da zanemarim. Uostalom, da nije toga, zar bi imao onako lepu kuću od kamena i poslugu?

Povel je zurio u Kruka s nevericom. – To mi kažeš u oči? – procedio je.

– Zašto da ne? – bezbrižno je rekao Kruk, zavalivši se u fotelju kao da se sprema na čajanku s uvažanim damama. – Zašto da ne? – ponovio je. – Zar si ti mnogo čistiji, Ejse?

– Zar nisam? – muklo je uzvratio šerif.

– Naravno da nisi – smeškao se Kruk. – Imam i ja dokaze da ste ti i Braš nekada, davno bili prijatelji, pre nego što si skrenuo na pravi put i dokopao se značke. Ipak si pogrešio što si prevario bivšeg prijatelja, Ejse! Obećao si da se nećeš mešati u njegov napad na Ketlinovu banku, a sačekao si ga i

uhapsio! Lepa zamisao – pripreto mu je sudija prstom – da se proslaviš i dobiješ na sledećim izborima ponovo svoje šerifsko mesto, a?

– I to znaš, hm? – promrmljao je Povel.

– Naravno, zašto sam sudija? No, Braš izgleda da je veće zlopamtilo nego što si ti računao. Osam godina je proteklo, a da čovek ne oseti. I eto, Braš se ponovo javlja kao avet.

– Nisi ni ti u boljem položaju – dobacio je Povel. – On je očekivao da mu daš dve, najviše tri godine.

– Nisam mogao manje – slegao je ramenima sudija. – Zaslužio je punih petnaest.

– On to neće svariti, Roberte.

– Znam. U istoj smo kaši, Ejse, mada je poruka adresirana na tvoje ime, a ne na moje. Međutim, umesto da jedan drugom ulazimo u savest, bolje da razmislimo kako da sačekamo Braša ako zaista ima nameru da dođe po tebe.

– Po nas – ispravio ga je Povel.

– Svejedno – nestrpljivo će Kruk. – Nemam nameru da se lišim svega ovoga što sam stekao, zbog jedne protuve kakav je tvoj bivši prijatelj.

– I meni se živi – dodao je šerif. Sudija sklopi vrhove prstiju i ostade tako nekoliko časaka, zamišljen. – Muči me način slanja te poruke – rekao je najzad. – Da je poslata poštom iz nekog grada, u redu, ali ovako... To može da znači da je Braš već poslao svoje ljude ovamo. Možda te već prate?

– Zašto bi me pratili? Mogu da me ubiju iz zasede?

– To bi bilo isuviše jednostavno – primetio je Kruk – i suviše bučno. Imam utisak da Braš hoće dobro da te preznoji pre nego što te dokrajči.

Povel je dočekao ove sudijine reči s ubi-

lačkim pogledom. – Najbolje da pohapsim sve strance i da ih ti osudiš na godinu dana...

– Gluposti! – slegao je sudija ramenima. – Nosio sam se mišlju da objaviš zabranu nošenja oružja po gradu, ali, ima li to smisla? Preživelo je, Ejse.

– Imaš le nešto bolje?

– Mislim da imam... Potrebna ti je dadilja, eto šta!

– Kako...?

– Nisi me razumeo... Moramo naći nekog pouzdanog ko bi stalno bio uz tebe. Pomocnika na koga se možeš osloniti bar da ti sačuva leđa. Brzog opakog revolveraša.

– Gde da ga nađem? Taj će tražiti pet puta veću platu od mene, a možda i posebnu nagradu?

– Daćemo mu.

– Ko to mi? Ja nemam ušteđevine više od dvesta dolara. Mene ne podmićuju...

– U redu, daću ja! Ali, ako ne prestaneš da me peckaš, pustiću te da se kuvaš u sopstvenoj čorbi kako znaš i umeš, jasno?

Povel je začutao.

– Najgore je što o Brašu nema ništa – nastavio je Kruk. – Nijedne vesti da je negde u međuvremenu zabrljao i da ga traži zakon. Čak i da se pojavi ovde, nemaš na osnovu čega da ga uhapsiš. Jedino možeš da motriš na njega, a on je dovoljno lukav da ne daje povoda.

– Bilo bi mi lakše da je tu – procedio je Povel. – Nekako bih ga uvukao u nešto i uhapsio...

– Pa? Osudio bih ga dva tri dana i ponovo pustio. On je odrobijao sve, nije pušten uslovno. Čak ne možeš da dokažeš da je on poslao ovu preteću poruku. Nije potpisan, a ko zna ko je pisao umesto njega?

– Sve je dakle protiv mene? – podrugnuo se šerif.

– Nije sve – uzvratilo je Kruk. – Ja sam na tvojoj strani.

– Baš lepa uteha – progundao je Povel. Ustao je, ništa bolje raspoložen nego kada je ušao.

– Razmisli o „dadilji“ – nabacio mu je Kruk. – I ja ću pokušati nekoga da se setim i to što hitnije. – Sudija je savio poruku i gurnuo ju je u fioku svog pisaćeg stola. Povel je zaista bio zabrinut, ne bez razloga. Ni Kruku nije bilo mnogo lakše, ali, bar je umeo to da sakrije. Džered Braš mu neće oprostiti osam godina, ako mu je obećao najviše tri. Ali, ubistvo se nije moglo tek tako progledati kroz prste. Kruk je obećao dok nije primio novac, a posle mu je bilo svejedno. Srećom, tužilac Pirs se nije žalio na tu presudu, inače bi presuda u ponovnom sporu pred sudom u Santa Fe glasila mnogo poraznije po Braša. Ejs Povel je zlovoljan, napustio sudijinu kancelariju. Hteli ne hteli, obojica su morali da se oslone jedan na drugoga. Kruk je znao Povelovu prošlost, a ovaj je sa svoje strane znao sve o podmićivanju. U svakom slučaju, zajednički će se držati pred Brašovim pretnjama. Šerif se našao na širokoj, spečenoj ulici Maskvera. S obe strane su se uzdizali neravni i usijani krovovi zgrada. Veliki ambar na iskraju, pun bala sena, bio je „naslonjen“ na konjušnicu Dika Grifita. Maskvero je bio jedan od mnogih omanjih gradova Zapada, kakvi su mogli da se razvijaju u prava džinovska naselja, ili da zamru takvi kakvi su. Kuće su uglavnom bile od dasaka, a bilo ih je, u centru, sažidanih od kamena i tvrdog lima. Dvanaest godina u Maskveru, Povel je čuvao zakon. Naročito je stekao popularnost u početku, kada se nalazio u najzreljim godinama na vrhuncu snage i iskustva. Ispekao je zanat u jahanju sa Brašom i njegovim desperadosima, a to je Ejs Povel preneo i u svoj

novi poziv. Stekao je poštovanje u nemilosrdnom obračunavanju sa razuzdanim pro-laznicima i kaubojima. Imao je običaj da samo jednom opominje, a posle toga da odmah puca! No, godine su učinile svoje, šerif je postajao tromiji, a na to se nadovezao nagli gubitak vida, o čemu je razgovarao jedino sa sudijom i gradskim doktorom Livom Lemonom. Njegova neodlučnost i sporost i sve češće govora umesto oružja, ljudi su tumaćili iskustvom. Međutim, jedan deo bio je na stanovištu da je Povel omatorio i izlapeo. Dolazak Džereda Braša dao mu je ideju da o sebi stvori povoljnije mišljenje kod građana. Hapšenje čuvenog lupeža vratilo mu je ugled, ali mu je donelo i gomilu briga. Juma nije zatražila Brašu uspomenu na izdajstvo. Naprotiv, kao da je rasplamsala još jače žar osvete i mržnje. Ranije je Povel imao Krukovu podršku u svemu, ali, sada su obojica bili u istom sosu! Povel je odsutno otpozdravljao ljudima u prolazu. Zastao je kod puškara Lea Barneta, razmišljajući da bi bilo dobro da mu podmaže oružje i snabde ga sa novim mecima u opasaču.

Nat Salsbert, koji je držao malu prodavnicu cigara svih vrsta i duvana, bio je začuđen što Povel nije svratio kod njega. Zaustio je da ga pozove, ali se predomislio. Šerif je stigao pred „Rodeo“ salun. Tu ga je dočekao vlasnik Ket Parker. Bio je to najotmeniji saluner na koje je naišao Ejs Povel. Uvek elegantno obučen, izbrijan i uslužan, bio je u „Rodeo“ salunu da sačekuje goste i pravi im društvo, nikako da služi. Krpu za čaše dao je na ruke barmenu Reddiju Vajtu da bi lično predstavljao dobrog domaćina. Njegov salun su mnogi nazivali „jedna tura“ pošto je Parker imao običaj da čašćava jednom turom goste ako je salun bio dovoljno pun da za to ima računa.

– Šerife, imam za vas pismo – zaustavio ga je Parker.

– Povelove vilice se stegoše, neobjašnjivo je predosetio da će mu pismo još više zagorčati današnji dan. – Od koga? – pitao je muklo.

Doneo ga je jedan jahač – slegnuo je ramenima Parker – i odmah otišao.

– Šta je rekao?

– Ništa... Samo „za šerifa, od starog prijatelja“.

Povel je rascepio omot i izvukao papir. Ista slova, pomislio je. „Ako si pomislio da je šala, ponavljam, dolazim po tebe, bedna izdajico!“

Parker je zurio u bledo šerifovo lice. – Loše vesti? – pitao je.

Povel je besno zgužvao papir, očigledno, Braš je ili bio u blizini, ili je poslao svoje ljude koji imaju zadatak da ga sistematski uznemiravaju. Naravno, to rade izdaleka, ili sa strane.

– Kada je dolazio taj momak? – brzo je upitao Povel.

– Pre desetak minuta. Šta se desilo?

– Kuda je otišao?

– Prema severu... Šta se...

– Bio je sam?

– Jeste!

– Kako izgleda?

– Obično... Malo neobrijan, mršav, košulja, prsluk i pantalone. Šešir je, sigurno znam, siv sa kožnom trakom.

– Konj?

– Vranac!

Povel se bez reči udaljio prema svojoj kancelariji. Prvo je pustio duge korake, a onda potrčao. Odvezao je svog zelenka, bacio se u sedlo i odgalopirao na sever. Nadao se da će ga sustići. Međutim, palo mu je na pamet da bi momak možda to i želeo. Šta ako ga

sačekaju njih nekoliko? Ako je sve to smišljena klopka? Povel zateže uzde. Ipak, sigurni je je ostati u gradu, nego sam jurcati po pre-riji. Okrenuo je konja natrag. Učinilo mu se da iza sebe čuje nečije glasno, udaljeno cerekanje...

*

Šešira natučenog na oči, Džered Braš je posmatrao kočiju nedaleko od „Reksa“. Bio je oslonjen o stub berbernice, iz koje je malopre izašao izbrijan i potkresanih brkova. Kraj njega su se nalazili Erni Rafelson i Teri Terald. Držali su se zajedno, kako odvojeni ne bi napravili neku glupost i izazvali bes kod šerifa Tejlora. Frenki Brag i Did Henvud nalazili su se već u Maskveru s određenim zadacima. Već treći dan oni su motrili na grad i šerifa Povala, pošto su mu uručili dve poruke od bivšeg robijaša. Braš je strpljivo čekao poziv za Foresta Basforda, mada, je osećao da njegovi pajtaši malo veruju u to. Bližilo se podne. Kočija „Baterfild kompanije“ stoji pred velikim, zatvorenim ambarom, dvadesetak jardi od saluna „Reks“. Putuje za Maskvero. Tanjirasti obod Brašovog šešira skoro mu je pokrio oči.

– Šta te brine? – pitao je Rafelson.

– Kočija – pokazao je bradom prema ambaru.

Erni Rafelson je bio malo razrok. Imao je koštunjavo lice, izražajne jagodice i vilice, čeonu kost i slepoočnicu... Sve je to izgledalo nekako nakrivo nasađeno. Uz to mu štrčala uzana ramena kao krila lešinara. Nosio je opasač, ali je za Braša više vredeo kao nadmašni bacač noževa „skakavaca“. Imao je skrivene noževe u odeći, gde god bi se mašio rukom. Za Terija Teralda se znalo da je stručnjak za razbijanje kasa. Naravno, svi oko Braša morali su prvo da budu dobri jahači i

revolveraši, pa onda ostalo. On im je ulio još jednu dobru naviku, slušali su ga bez pogovora. Ko je imao svoje mišljenje, dobijao je u najboljem slučaju po nosu. U najgorem, metak u stomak. Terald je bio poreklom norvežanin, mada je ugledao svet u Mo-bridžu, Dakota. Bio je visok, plavokos, pegav i retko govorljiv. Futrola njegovog kolta bila je na vrhu otvorena. Kroz taj otvor Terald je imao običaj da puca ne potežući oružje. Jednostavno bi stavio ruku i povukao obarač koji se nalazio van, isturen za lak i brz dodir šaka.

– Šta je sa kočijom? – pitao je Rafelson. – Kao i svaka druga.

– Vidiš onog tamo?

– U crnom odelu? Vidim! Ko je to?

– Ne bih želeo da bude u Maskveru ovih dana. – Braš je saznao da Dok Holidej ima nameru da se prebaci na istok kočijom „Baterfild kompanije“. Bila je to zaprega od četiri konja, sa dva oružna pratioca i najboljim vozačima koje je imala pokrajina.

– Da mu uzmemo kartu? – predložio je Rafelson ironično.

– Misliš da je to jednostavno? – podsmehnuo mu se Braš. – Ako se on umeša, biće muke u Maskveru. Ali, nadam se da neće tamo ostati duže nego u Santa Fe.

– Pakao! Zar se ti nekog pribijavaš? – čudio se Rafelson.

Braš pogleda prema suncu. – Krenuće za petnaestak minuta – promrmljao je. – Možeš li da udesiš tako da on ne stigne tamo?

– Mogu!

– Kako?

Rafelson se smejučio. – Ionako je pun para – rekao je. – Uzeću mu sve što ima i ješćemo nešto bolje od pasulja, a? šta ti veliš, Teri?

– Mrzim pasulj – govorio je ovaj. Braš je prećutao kockarevo ime. Lukavi lupež je br-

zo izračunao. Kockar bi mu naneo nevolje kada bi se pojavio u Maskveru. Znao je da on uvek staje na stranu zakona, čak i nepozvan. Osim toga bivši zubar je bio vrlo pronicljiv i brzo bi otkrio Brašovu igru. Poslati na njega dva svoja čoveka, moglo je da ima nekoliko rešenja. Ili likvidirati kockara, ili nestanak obojice, što bi mu olakšalo deobu plana. Bilo je to svesno žrtvovanje. Frenki Brag i Did Henvud u Maskveru, sa Basfordom – činili bi odličnu grupu. Pogledao je u Rafelsona kao da već gleda mrtvacu. Braš nije imao milosti ni prema kome. Ponekad ni prema sebi. Nije mu se sviđala pomisao da se kockar zatekne u Maskveru. Pogotovu što su on i Basford imali kartaški duel. Povelov sestrić bi mogao da se pokoleba i da postane nesiguran.

– Treba ga ubiti – kazao je.

– I tako sam se ubuđao – prihvatio je Rafelson. – Šta misliš, koliko je para dobio na kocki?

– Najmanje pet hiljada dolara – odgovorio je Braš – ne računajući ono što je imao kod sebe.

– Hajdemo, Teri – pozvao je Rafelson plavokosog.

– Čekam vas u „Rojalu“ – rekao je Braš.

– Naruči dva velika odreska – mahnulo mu je Rafelson.

Braš ih je ispratio žmirkajući. Odjednom, pozeleo je da ih vrati, osećao je da ih gleda poslednji put. Ne, to je bio samo kratak trenutak kolebanja. Posle toga je verovao da će možda kraj biti drugačiji.

Kada bi onaj prokleti šarac doneo preko sedla legendarnog strelca i kockara, izrešetanog na nekoliko mesta. I da ga sahrane na Bat Hilu, pod običnim drvenim krstom, bez pratnje, bez sveštenika i zvona. Samo zveket lopata koje nabacuju zemlju. Video je da se Teri Telard udaljava niz ulicu, dok je Rafel-

son ostao kraj kočije. Pretpostavljao je da će namestiti nešto na točku da spadne posle izvesnog vremena. Ali, bilo je idiotski da to čini usred belog dana, na ulici kojom vrve prolaznici. Pa ipak, Rafelson je to učinio! Baš zato što se muvao pred svima, bio je manje upadljiv. Braš je iskrivio usta u ciničan osmeh. Tada je osetio kraj sebe nekoga. Okrenuo se. Bio je to Forest Basford. Činilo se da žmuri, ali kroz proreze očnih kapaka njegove sive oči su sve videle. Držao je neupaljenu cigaru u ustima i pravio se da nezainteresovano posmatra svet koji ispunjava Bafalo skver.

– Još ništa? – pitao je Braš kroz zube.

– Ništa! Ujak me je zaboravio. – Braš se osvrnuo. Nije hteo da ih Tejlor vidi zajedno. – Nisam navikao da vas vidim samog – primetio je Basford.

– Moji momci imaju posla.

– Šta mogu da rade u ovo doba?

– Treba da ubiju nekog – mirno je rekao Braš. Basford je procenjivao težinu reči bivšeg robijaša i zaključio da se on ne šali. Ne, taj nije umeo da se šali. Sve što je rekao, bilo je bez uvijanja.

– Koga?

Braš je stajao naslonjen zatiljkom na stub. Šešir mu je još više spao na lice. Izgledalo je da dremucka, stojeći.

– Doka Holideja – odgovorio je.

– Šta? – trže se Basford. – Holideja? Zašto?

– Ne volim da nam smeta...

– Ništa ne shvatam – okrenuo se Basford oko sebe. – Otkuda Holidej u Santa Fe? Nisam ga video...

– Sinko, igrao si s njim u „Rojalu“.

Basfordu je skoro ispala cigareta iz usta. U stvari, ostala je da visi zalepljena jednim kra-

jem za donju usnu. Oči su mu se rastvorile. – Pa, oni nemaju šanse – rekao je spontano.

– Možda – sleže ramenima Braš.

– Ne vidim vezu između njega i mene – procedio je Basford.

– On putuje u Maskvero – objasnio je lupež. – Ako se nadete obojica tamo, može moj plan da se izokrene, sinko.

– Kako?

– Ne pitaj kako. Poznajem tog dendija dobro. I čim je on blizu, sve krene naopako.

– A ako ga ne ubiju?

– Onda će on ubiti njih.

Basford se namrštio. Pomalo je prozreo Brašovu igru. Nije mu se dopala, bez obzira što ni sam sebe nije ubrajao u ljude sa skrupulama. – To bi bilo dva čoveka manje – napomenuo je.

– Ja vredim za trojicu – palcem poravna brkove lupež. – u tom slučaju ne dobiješ sto hiljada dolara, sinko, nego za pola više.

– Ili metak u leđa?

Braš ga je prvi put okrznuo pogledom. Neka ti ne padaju na pamet crne misli – kazao je oporo. – Ja ću uvek biti iza tebe. A sada se počisti...

Za to vreme Erni Rafelson je ponovo uzjahao konja i krenuo tragom svog plavokosog kompanjona. Basford se odvojio od Braša. Skinuo je šešir, pozdravljajući dve dame u dugim haljinama. Zadržao se snjima u kratkom razgovoru, a onda je mirno produžio dalje. On se još uvek nadao da ga ujak neće pozvati. Bar ne tako brzo.

Kočija za Maskvero primila je putnike neposredno pred polazak. Osim kockara, tu su se nalazila još dva muškarca, starija žena sa kćerkom i mladić sa tašnom. Holidejev ždrebac bio je privezan pozadi, za prtljažnu prečku. I njemu je predstojao dug put, ali, zato je „Baterfild kompanija“ putnicima

obezbedila prenoćišta, što je išlo u cenu karte. Kočija je imala na bočnim stranama vozačkog sedišta dva velika fenjera za noćno putovanje. Jedan od pratilaca zauzeo je mesto kraj vozača, drugi na krovu kočije. Obojica su bili mladi, u istim košuljama i pantalonama tamnoljubičaste boje. Nosili su široke kaiševe bez opasača i koltova. Uzdali su se u „vinčesterke“ u čemu su bili pravi majstori. Držali su ih u jednoj ruci, poput igrački. Vozač se zvao Torni Bazil i proveo je vek na sedištu kočija ove kompanije. Znao je napamet mnoge puteve i njihove krivine u onom delu Novog Meksika. Pouzdan i danju i noću, prijatelj konja u zaprezi na koje nikada nije podizao bič, već samo tihu reč, on je obično sedeo ogrnut nekim iznošenim meksikanskim pončom i samo lakim trzajem skretao zapregu, s vremena na vreme. Imao je tačno pedeset i tri godine. Lice mu je bilo izabrano, opaljeno suncem i vetrom, pomalo divljeg izraza. Pokrivala ga je smeđa brada, izmešana sa sedim. Šešir povrnutog oboda spreda natapao se znojem na ogolelom, ćelavim temenu.

Kockar je sačekao da uđe poslednji. Primećio je šerifa Baka Tejlora. Izgledalo je da ga s pristojne udaljenosti ispraća, možda s olakšanjem. Lauru Higinis više nije sreo. Nije ga se ni ticala. Kockarka je verovatno shvatila da će kraj Opala Herbera imati ugodniji život nego što je potucanje od grada do grada u potrazi za novom žrtvom, ili novim partnerom u pokeru. Starija žena skoro je ugurala mladu unutra. Bila je pozamašna, s velikim podvaljkom, našminkana do te mere da se činilo kako se na sparini zajedno tope i šminika i salo. Mlada je ličila na nju, jedino je bila mršavija i ženstvenija. Obe su nosile šešire iskićene raznim ukrasima, ružama i perjem, duge suknje i bluze sa žaboima. Putovale su

samo do Danbi Kirka. Dva starija muškarca bili su trgovci. Njihovi veliki koferi s uzorcima, nalazili su se čvrsto privezani na prtljažniku pozadi. Nameravali su da Maskveru otvore prodavnice svoje robe. Bila su to razna semena žitarica, alatki za rančeve i farme, gvoždarski pribor, municija i slično. Mladić sa torbom takođe je pokušavao da nađe tržište za svog poslodavca Gista Milera. Torba mu je bila puna viskija i brendija, koje je Miler proizvodio po nekim svojim receptima, ali u samom Santa Fe nije imao prođu pored poznatih etiketa istočno od Rio Grande.

– Krećemo – najavio je kočijaš sa svoga sedišta. Kockar je zgazio čizmom opušak od cigareta i ušao u kočiju. Bilo je sparno. Naravno, vreme se izgleda menjalo. Prema istoku kuda su se uputili, nebo se navlačilo sivim oblacima i spuštalo se prema zemlji. Starija dama je hladila lice lepezom i prevrtala očima. Bio je to dobar znak da će putem jadikovati o vremenu, lošem drumu, vrućini i teskobi. Njena mlada pratilja oborenih očiju, zabavljala se gužvanjem maramice. Trgovci, inače ortaci, Frenklin i Frobs uljudno su skinuli šešire. Mladić je ionako bio gologlav, no, javno je pokazivao interesovanje za devojkicu preko puta. Holidej je stavio šešir na oči i utonuo u ćutanje. Kočija za Maskvero najzad je napustila Santa Fe. Dok su promicale zgrade, putnici su ćutke gledali kroz prozorčić. Kada su prešli zaravan, obraslu žbunovima, pogledali su jedni druge. Naravno, putovanje nije smelo proći u ćutanju. Trgovac Frenklin, krupan čovek u sivom odelu, glatko izbrijan, stegnut kravatom tako da mu se podbradak prelivao preko kragne, nagnuo se prema mladiću sa torbom u krilu. – Slušaj, Genone – rekao je – šta imaš u toj torbi?

– Uzorke, gospodine.

– Milerove uzorke? – podsmehnuo se drugi trgovac, Frobs.

– Da! – Mladić je malo pocrveneo i bacio krišom pogled na devojkicu. Ali, ova je držala oči kao zakucane za maramicu.

– Kako bi bilo da mi to probamo, a?

Mladi Genon je stegao šake oko torbe. – Rečeno mi je da ne otvaram do Maskvera. – Imao je možda dvadeset godina, možda i manje. Sav je izgledao detinjast, mada prilično visok i snažan. Nosio je košulju i preko nje prsluk, s plitkim izrezom i zlatnim lančićem između donjeg dugmeta i malog džepa.

– Put je dug – naglasio je Frenklin – a mi ćemo ožedniti pre Denbi Krika.

– Svejedno, gospodine – rekao je Genon.

– Pusti – gurnuo je Frobs laktom svog ortaka. – Milerov viski bi nas ionako otrovao!

Genon je ponovo pocrveneo. – I vaši pijuci se slome čim jednom udare o zemlju – nije im ostao dužan.

– Imaš dug jezik, momče – dobacio je Frenklin.

– Ja samo gledam svoja posla, gospodine. Frenklin je pokušao da izglati situaciju. – Treba imati jezik za trgovinu – kazao je. – Mi trgovci znamo to najbolje. Genon sigurno ima još da uči, ali, izabrao je dobar početak.

– Mogao bi da bude učtiviji – primetio je Frobs.

– Mlad je – odgovorio je Frenklin i mašio se za unutrašnji džep. Odatle je izvukao malu, pljosnatu flašu. – Ja sam za svaki slučaj poneo ovo – pokazao je svom ortaku. – Specijalna ambalaža iz „Rojala“, hoćeš li?

Frobs je otpio dva gutljaja i rukavom obrisao usta. Kočija je grabila drumom kao vetrom nošena. Videlo se da ih vodi izvežbana ruka, da su konji izvanredno odmorni i orni. Pratilac kočije koji se nalazio na krovu, spustio je glavu do prozorčića. Bio

je naopako okrenut i izazvao je smešak kod mlade devojkice. – Sve u redu? – pitao je.

– Potegni – ponudio mu je Frenklin pljosku.

– Ne pijem na dužnosti – odbio je ovaj i nestao.

– Ne razumem – prvi put se javila žena – zašto se železnica ne potruži da izgradi prugu i u ovom pravcu? Ovo s kočijom... to je neizdržljivo! – Ona pogleda s visine Džordžijanca koji je duvanskim dimom ispunio kočiju. – Pogotovu kada putujete s ljudima koji bezobzirno puše – dodala je.

Holidej se okrete. – Smeta li vam, gospodo? – pitao je mirno.

– Trebalo je to da pitate pre nego što ste zapalili!

– Nisam mogao... Gušio sam se od vašeg parfema.

Trgovac Frenklin glasno ušmurknu, kako bi zabašurio smeh. Žena mu uputi prekoran pogled. Očekivala je njegovu džentlmensku podršku i zaštitu. – Pa, gospodinova cigareta lepo miriše – primetio je trgovac. Ona ljutito iskosi glavu na drugu stranu i nastavi još brže da maše lepezom ispred lica. Kočija je sada bila okrenuta tako da je sunce udaralo kockaru u lice. S vremena na vreme, užareni disk su zaklanjale grane drveća ili vrhovi džinovskih kaktusa, a onda je sunce iznenada iščezlo. – Samo bi nam još kiša falila – progundao je Frobs.

– Bar bismo se rashladili – uzdahnula je žena.

– I zaglavili u blatu – dodao je Frenklin. Zašli su u predeo brežuljaka, čije su žućkaste naslage pri dnu podsećale na istopljeno zlato. Po tlu su se uzdizali grmovi žalfije. Kočija se ispravljala na jednom zavijutku, odakle se zemlja naglo prekidala u procepu, pravećistrmi nasip. Torni Bazil je blago zatezao uzde i

usporavao galop zahuktaloj zaprezi, ispuštajući kroz zube čudne šumove, koje su, izgleda, razumeli samo konji ispred njega.

– Torniii! – povikao je pratilac sa krova. – Točak!

Vozač se samo iskrenuo, ali preko ramena nije mogao da vidi u čemu je stvar. – Točak se odvaja... – vikao je mladić, napregnuto zureći dole. Istog časa, odnekud je planula puška. Oružani pratilac na krovu, jeknu i zgrči se. Ali, umesto da se stropošta na krov kočije, on je pao na Bazila. Kočijaš je instinktivno povukao uzde. Konji njišteći cimnuše glavama i kočija se zanesa nad procepom. To je doprinelo da zadnji desni točak spadne i krene nizbrdo. Kočija se sasvim iskrenula na bok. Četvoropreg pođe za njom. Konji sa desne strane padoše na bokove. Vrisak debele že ne u kočiji ispunio je vazduh zajedno s uskovitlanom prašinom. Vrata su se otvorila i kroz njih je izleteo trgovac Frobs i pao na glavu. Sve se desilo neobjašnjivo brzo. Dok Holidej je osetio nečije telo na sebi, a onda ga potres odbaci na drugu stranu. Užasan bol mu prostreli rame! Učinilo mu se da će se onesvestiti. Konji su uspeli nekako da ostanu na ivici, ali, diližansa je bila prevrnutta sasvim tumbe. Točkovi su se okretali u vazduhu, beskrajno dugo. Činilo se da se nikada neće zaustaviti. Drugi pratilac kočije ležao je raskrvavljene glave. Vozač Torni Bazil pokušavao je da se iskobelja ispod rasutog prtljaga. Nije izgledalo da je teže povređen. Trgovac Frobs ležao je onesvešćen na dnu procepa. Njegov ortak pomagao je prestravljennoj ženi da se izvuče kroz položena vrata. Mladi Genon je uspeo da se provuče kroz prozorče, ogrebenog lica. Onda je svim silama zapeo da izvuče devojkicu. Žena je besmisleno krkljala i ispuštala jauke, i kao da je čekala da prvo stane na noge pa da se

onesvesti. Što se Holideja tiče, njemu je rame ili utrulo od udara ili je bilo iščašeno. Ruka mu je ostala bespomoćna, a desnom je uspeo da se samo malo uspravi. Izbacujući kletve, vozač Bazil je išao od jednog do drugog putnika, proveravajući u kakvom su stanju. Utvrdio je za jednog pratioca da je samo ošamućen, Frenklin i žena su se osećali sasvim dobro, Genon je tešio devojkicu i poturao joj je pod nos jednu od svojih boca, da je povratibar jakim mirisom rakije. Na dnu strmine ležao je Frobs. Drugi pratilac bio je prvi zbačen, pao je na vozačko sedište, a odatle na zemlju. Bazil je primetio kockara koji se upinjao da pod nogama nađe bolji oslonac. Uhvatio ga je za ramena. Nije primetio očajnički stisak Džordžijančevih usta da ne ispusti jauk. Bazil ga je dohvatio za povređeno rame i povukao snažno napolje. Pri tome se kočija zaklatila i povukla konja nekoliko stopa bliže procepu. U magnovanju, dok se spremao da se podigne, kockar je primetio dva jahača. Odustao je od svoje namere. Ostao je da leži, poluspuštenih trepavica. Bazil nije mogao svuda da stigne. Proveravanje uzroka odvajanje točka pretpostavio je ranjenom oružanom pratiocu koji je ostao dvadesetak jardi iza. Morao je prvo njemu pomoći. Debela, našminkana žena je huknula i stalno krivila glavu, preteći da će pasti u nesvest. Njena mlada pratilja, zadovoljavala se da šakama pokrije usta i izgubljeno zuri u kočiju.

Topot konja prekinuo je vozačevu nameru da otrči do ranjenog mladića. Dva jahača su izbila na put. Imali su marame preko lica i koltove u rukama. Debela žena ponovo jeknu i zanesa se. Uspela je da padne u Frenklinovo naručje.

– Samo mirno – rekao je jedan od jahača i skliznuo sa sedla.

– Šta to znači? Kakav je ovo napad? – isprsi se trgovac. – Vi ste...

– Umukni! – okrenuo mu se maskirani. Bazil nije mogao da shvati šta treba da predstavlja ovaj pakleni napad. Metkom su smakli jednog pratioca, u redu, ali točak? To nije moglo da se desi uz put. Neko je to namerno minirao u Santa Fe. Zadržali su se oko pola sata, kola su stajala na ulici i svako je tu mogao da se promuva. Ali, zašto? Nisu svakako imali nameru da ih sve poubijaju. Verovatno su tražili nekog određenog. Koga? Drugi jahač ostao je na konju, imajući ih sve naoku.

– Napolje s oružjem – naredio je prvi. – Brzo! – Glas mu je bio prigušen, zbog marama preko lica. Videla su se samo sjajne, žive oči. Niko nije imao oružje. Bazil je podigao svoj pončo, Franklin kaput, a na Genonu se videlo da nema opasača. Imao je samo košulju. Cev napadačevog revolvra se malo spustila. Uputio se prema kockaru na zemlji. Ceo prizor iznenada je postao kao začaran. I ljudi i konji su izgledali kao okamenjeni. Pogledi su pali na čoveka raskrečenog iznad nepokretnog Holideja.

– Požuri – oglasio se drugi jahač koji je ostao u sedlu.

– Polako – uzvratilo je ovaj – da ga prvo olakšamo... – Uputio je udarac čizmom u kockareve slabine. Džordžijanac otrpe, trebalo je po svaku cenu uveriti napadača da je u nesvesti. Malo je pomakao kapke. Sopstvene trepavice učinile su mu se kao visoka trava kroz koju vidi siluetu čoveka. Osetio je da mu pretražuje džepove. Zatim je video kako se neoprezno uspravlja i odmerava u ruci svežanj dolara. Onda se udaljio dva koraka i visoko podigao ruku sa novcem da njegov kompanjon vidi. Čulo se lepo kako se ispod marama zadovoljno cereka. Ostali putnici su i dalje kao hipnotisani pratili sve

pokrete, ali, sada s olakšanjem, jer njihova koža nije bila u opasnosti.

– Daj to ovamo – kazao je jahač nervozno. Čovek je zakoračio napred, ali je zastao. Ruka sa koltom je opisala luk na drugu stranu. – Prvo njega! – kazao je. Holidej je znao šta to znači. Ali, još dok mu je ovaj okretao leđa za trenutak i zaklonio ga od pogleda onog drugog jahača, on se malo pridigao na pete. Time je oslobodio prolaz šaci do drške desnog „linkolna“. Nije bilo vremena za nišanje. Ni za milost. Dve maskirane hulje krenule su po njega, po njegov novac i glavu. Ujedno su bezrazložno rizikovali živote i ostalih putnika. Pucanj iz puške možda je odneo onog mladića sa krova kočije, zauvek...

Bandit je imao kolt u ruci, siguran u sebe. Ali, kakvo mu se iznenađenje pojavilo u očima kada je video kako iz futrole crnog opasača čoveka na zemlji, izleće niklovana cev poput otrovnog jezika kobre! Za delić sekunde, Holidej je opalio brže. Samo za delić! Maskirani se ukočio na mestu. Činilo se da je metak prošao kroz njega, ne naživši mu. Videlo se da ulaže poslednji napor da podigne svoj otežali kolt i zakuca za tlo kockara. No, ovaj više nije obraćao pažnju na njega. Znao je da nije promašio. Trebalo je pozabaviti se jahačem. Kako ga je još uspravni bandit zaklanjao, Džordžijanac je napravio kolut na bok. Konjanik je ispalio nasumce dva hica prema njemu, a zatim užurbano okrenuo konja na drugu stranu. Bili su to trenuci u kojima je napadačev beg potpomogla puška oružanog pratioca, koji je došao sebi čim je ispaljen prvi hitac. Najzad je i pogođeni napadač pao pred Holidejeve čizme. U padu mu je spao šešir i ukazala se plava, ravna kosa.

Vozač je prvo ispratio pogledom jahača i kada je bio siguran da se neće zaustaviti,

otrčao je do ranjenog pratioca kočije. Iz dna procepa javio se i trgovac Frobs. Stenjao je i psovao, ali je puzao gore. Mladi Genon je sa strahopoštovanjem prišao kockaru. – Da nije bilo vas... – procedio je.

Holidej se uspravio i šeširom počeo sa sebe da otesa prašinu i travu. Trgovac Frenklin je lepezom vraćao ženu u stvarnost, govoreći joj da je opasnost prošla. Tek tada je ona otvorila oči. – Gospode! – izustila je plačnim glasom.

– Halo vi – doviknuo je vozač Frenklinu, ujedno pomažući Frobsu da napusti padinu, zaprljanog lica i odelu – ostavite damu i dođite da uspravimo kola!

Kockar je prišao svom ždrepcu. I on je imao pad, ali se brzo pridigao. Bio je neožleđen.

Frenklin, Frobs, Genon, Bazil i jedan od dvojice oružanih pratilaca složno su zapeli da usprave kola. No, pretila je opasnost da se kočija, bez oslonca desnog zadnjeg točka, izokrene i strmoglavi u procep. Bazil je zato otišao do prednjeg para konja i lagano ih vukao ispred, kako bi kočiju prvo sklonili s opasne ivice. Najzad se kočija uspravila. Vozač je zabacio šešir na zatiljak i odahnuo. – Ne razumem – promrmljao je. – Šta su htela ona dvojica? Vas su nameravali da opljačkaju, ali, zašto su pucali u mog momka... – On zavрте glavom uviđajući da tu i nije bilo potrebno mnogo pameti. Lupeži iza marama na licu nisu birali način da zaustave kočiju.

– Mogli smo svi da se survamo dole – dođao je Frenklin.

– Mogli smo – složio se Bazil – ali, nismo.

– Šta sada? – pitao je Frobs, koga su bolele sve kosti. Lice mu je bilo u modricama. – Šta sada?

– Moraćemo se vratiti – rekao je Bazil. – Ovo mi se odavno nije desilo, mister – okrenuo se prema Holideju, koji je desnom rukom

uzimao svežanj novčanica iz šake plavokosog napadača. – Šta je sa vašom rukom?

– Negde je iskočilo – primetio je kockar.

– Mogu li da vam pomognem?

– Možete – odgovorio je Dok podižući je polako uvis – povucite snažno!

Bazil je snebivajući se prihvatio Holidejevu šaku. – Snažno?

– Što možete jače.

Bazil je poslušao. Čuo je jasno da je negde u ramenu valjda, skliznula kost sa kosti, ili tako nešto. Holidejevo lice je samo za časak prebledelo, ali, bez ikakvog glasa. Kockar je pažljivo savio ruku u laktu i gurnuo šaku pod kaput. Onda je zakopčao dugme da bi mu ruka bila što mirnija u tom položaju.

Oružani pratilac kočije, koji je imao sreću da ne bude na krovu već kraj vozača, prišao je Bazilu. – Ima gadnu ranu – kazao je, misleći na svoga prijatelja.

– Stići ćemo valjda na vreme – progundao je Bazil. – Metak mu je ostao u mesu.

– Ko je ovaj? – upitao je Dok, prevrnuvši čizmom leš na leđa. – Poznajete li ga?

Bazil sleže ramenima. – Pa, vidao sam ga – neodlučno će on – ali, to je jedan od onih što ili prođu ili se viđaju samo kada moraju.

Holidej je prišao svome šarcu i sa sedla skinuo torbu od krokodilske kože. Onda ju je poneo prema ranjenom čuvaru. Vozač je krenuo za njim. – Da niste lekar? – pitao je.

– Izvadiću samo metak – rekao je kockar. – Ostalo neka dovrši krpač kostiju...

– Ali, vaša ruka...

– Dovoljna mi je jedna. Vi ga držite i dobro nalijte viskijem.

Bazil je rukom dozvao Genona i Franklina. Frobs je ostao pored žena. – Staviću mu ovo u zube – kazao je Bazil i podigao komad oblog drveta, koga su kiša isprale u niskoj travi. Malo zatim, pored male vatre na kojoj

je grejao sečivo tamnog noža, čovek iz Džordžije se spremao da iz tela oružanog čuvara izvadi olovo. Franklin je držao mladića za noge, Bazil za ruke a Genon mu je u svo- je krilo stavio glavu. Od žena nijedna se nije potrudila da pride, izgledalo je da ne podnose takve prizore. Bazil je toplom vodom, iz lončeta kraj vatre, pažljivo isprao ranu. Pot- muli urlik mladog čuvara stopio se s udaljenom grmljavinom.

*

U sobi iza separea u „Rojalu“ Džered Braš je s mučninom u stomaku čekao smiraj dana. Svaki drugi na njegovom mestu izgubio bi strpljenje i započeo bilo kakvu akciju. Ali, Braš je računao samo na nešto veliko. Posle osam godina između zidova u Jumi, izraču- nio je da može snositi rizik samo u krupnom zalogaju. A, Maskvero je mogao da bude baš to. Nije smelo da omane! Braš je sedeo u so- bi koju još nije bio platio. Vlasnik „Rojala“ mu to, uostalom nije smeo ni da pomene, nadajući se da će uskoro otići. Sedeo je sa šeširom na glavi, prljav, umoran, znojav i zao. Sam sebi je smrdeo na znoj. Njegova mornarska majica imala je pozamašne mokre krugove ispod pazuha. Osetio je nekog pred vratima, a ruka mu pade na opasač. Onda se začu kucanje, dva puta kratko i jednom posle kraće pauze. – Ulazi – promumlao je Braš. Ukazao se Forest Basford. Obrijan, pod- rugljiv, kicoški odeven kao i uvek. Čak je i mirisao. Sigurno se spremao na neki sastanak sa damom. Neupaljena cigareta visila je za- lepljena za donju usnu. Oči su mu se samo malo nazirale ispod spuštenih kapaka. Sada se šepurio u sivkastom odelu. Desni peš kaputa kao i obično, nalazio se iza kolta „bizija“. Sedefasta drška je svetlucala poput školjki na

žalu. – Video sam Rafelsona – rekao je bez uvoda. Brašove ruke se samo malo zgrčiše. No, lice mu je ostalo mirno. – Gde je?

– Na ulici. Zvera okolo, kao da se plaši duhova...

Braš podiže oči. Od toga splasnu Basfor- dova ironija. – Je li sam? – pitao je lupež.

– Izgleda!

– Kada izađeš odavde, došapni mu gde sam.

– U redu...

– I ne zaboravi da prijaviš mesto boravka, sinko, za večeras.

Basford je popravio kravatu. – Biću kod gospođe Vist. Mala sedeljka učtvero, a posle toga prijem za dvoje. Uz dve sveće. Dve čaše sa vinom i...

– Dalje me ne interesuje – odmahnuo je rukom Braš. – Nemoj da padneš sa stolice ako ogladnim i dođem na nekoliko zalogaja. Nećeš se ljutiti?

– Pretpostavljam da se to neće desiti – odgovorio je ovaj.

– Osim što sam brži od tebe – naglasio je Braš ne dižući više ni pogled ni ton – mogu da te prebijem.

– Naša saradnja nikako da stane na čvrste noge – primetio je Basford suvo.

– Samo da te podsetim ko sam – rekao je Braš. – Imaj to na umu i ako uletiš u krevet te gospođe Vist.

– O, bilo bi nezgodno grliti ženu, a imati vaše lice u mislima.

– Briži!

Basford se udaljio kriveći usta u neodređen smešak. Nije potrajalo dugo, a na vratima se čulo novo kucanje. Braš je pretpostavljao da se radi o Erniju Rafelsonu. Nije želeo da mu se na licu vidi radoznalost. Stavio je noge na sto i žmirkajući sačekao svog momka da se ušunja u sobu. Rafelson je još jednom

pogledao oko sebe, a tek onda zatvorio vrata. Otvorio je usta, ali mu Braš nije dao da počne.

– Hoću da govoriš polako – kazao je oštro.
– Vidim da su ti usta puna novosti.

Rafelson se sručio na najbližu stolicu i pogledom potražio neku kap pića. No, toga nije bilo u sobi. – Dakle? – naže se Breš. – Gde je Terald?

– Mrtav – odvalio je Rafelson ne trepnuvši. Braš se ponovo zavalio na stolicu. Nije izглеdao iznenađen ni potresen. – Kako?

– Sve je teklo ne može biti bolje. – počeo je tihim glasom. – Skinuli smo jednog čuvara, a onda je otpao točak i kočija se prevrnula. Dojahali smo, a Terald je proverio imaju li putnici oružje. Nisu imali, i ja sam video...

– A kockar?

– Koji kockar?

– Pa, onaj zbog koga ste i pošli, idiote!

– Ah, da... Taj je ležao onesvešćen na zemlji.

– Naravno, poverovali ste da je onesvešćen?

Rafelson sleže ramenima i skide šešir. Glava mu se pušila od znoja. – Teri je otišao do njega, uzeo mu novac iz džepa, a onda se okrenuo da ga dokusuri, ali... Ali, ne znam kako se to desilo, nisam video, Teri me je zaklanjao. Čuo sam samo pucanj i video kockara kako se prevrće po zemlji kako bi i na mene pucao.

Brašove vilice se stegoše.

– Ja sam opalio, a onda mi se konj poplašio i poneo me...

– Sve do Santa Fe, a?

– Ne veruješ mi?

Braš odmahnu rukom. – Mogu da zaokružim priču, Erni? Terald je ostao mrtav, a ti si došao kod mene. Novac nije kod tebe, naravno. Putnici, vozač, čuvari, svi će se ova-

mo vratiti i raspitivati se o tebi i Terald. Tu ću i ja biti umešan...

Rafelson je zurio u svoga gazdu. – Do vra- ga... – procedio je.

– Prvo ćeš da zbaciš sa sebe te prnje. Navuci bar neku drugu košulju i promeni šešir, a onda pođi za Maskvero.

– Kako? Bez centa u džepu?

– Snađi se! Ja moram da se krijem bar još jedan dan, a onda ću i ja za tobom. Tamo ćeš naći Braga i Henvuda, priključi im se. Njihovo sklonište je u napuštenom Telerovom rudniku. Možeš li to da zapamtiš?

– Mogu...

– Ko zna! Šerif Tejlор će brzo „ukopčati“ da smo možda mi umešani, budalo! A što je najgore, vratiće se i kockar. A taj je gori od samog satane!

Rafelson je izглеdao prilično bedno. Najteže mu je pala pomisao da mora iz grada bez prebijenog centa u džepu, s umornim konjem i slabim izгледima da će naći negde sklonište za noć, koja je pretila kišom. – Da ostavimo do ujutru? – predložio je. – Meni je svejedno, ako tebe strpaju u zatvor – odgovorio je Braš, a onda je upro palac na svoje grudi – ali mi nije svejedno kada sam ja u pitanju, shvataš? Ti nisi bio osam godina u Jumi, nego ja! I zato... briši!

– A gde da nađem košulju i drugi šešir? – pitao je.

Braš se iskezio – Pošandrcao si skroz. Idi u trgovinu i traži duvan, a onda gledaj da smakneš sa tezgе ono što ti treba.

– Ako me primete...

– To je onda tvoj problem. Šta te još muči?

– Taj kockar... Kako se zove? Puca kao munja!

– Pitaćemo ga, ako dođe u Maskvero. A ako pre toga nabasa na tvoj trag, prvo pucaj pa pitaj za ime.

– Znam!

– Pa, kako se zove, prokletstvo?

– Dok Holidej!

– A...? – Erni Rafelson je buljio u Braša kao ošamućen. Trebalo mu je nekoliko trenutaka da dođe k sebi i da spozna u kakvoj se nevolji mogao naći. – Prokletstvo, pa zar si nas poslao na njega? – promućao je.

– Zašto ne? I on je samo čovek. Druga je stvar što ste na kraju ispali šepRTLje.

– Trebalo je da kažeš...

– Da sam rekao, ne biste možda ni pošli. U svakom slučaju, računaj na njega, ako se ne predomisli i ne krene na drugu stranu. On jednostavno luta bez cilja.

Rafelson ustade sa stolice i stavi šešir na glavu. – Bolje da idem.

– Dobro je da si to odlučio – podsmehnuo se Braš. – Pazi na sebe... i misli na Maskvero. On će biti naš.

To nije mnogo utešilo neraspoloženog Rafelsona. Izvukao se iz sobe kao prebijen pas. Zanet mislima prolazio je kroz salun, kada mu na rame pade nečija ruka i jedan glas ga preseče. – Stani malo...

Rafelson, ionako tmuran i razdražen, odskočio je i potegao kolt. Jedva je uspeo da se savlada i ne pritisne obarač. Ispred njega se nije nalazio Dok Holidej, čak ni šerif Tejlör. Zaustavio ga je stariji čovek, omalen ali snažan i mišićav, u prašnjavom odelu kakva samo vuku stočari iz jednog oblaka prašine u drugi. Imao je na nogama kožne štitičke. Činilo se da je tog trenutka sleteo sa sedla pravo pred šank „Rojala“. – Šta hoćeš? – obrecnuo se Rafelson na čoveka. Ovaj je zurio u njegov kolt, ali, prilično hladno. – Mnogo si nervozan – rekao je. – Samo sam hteo da te pitam tražiš li posao?

– Ne... Kakav posao?

– Da jašeš za ranč „Kondor“. Deset dolara nedeljno, hrana i prenoćište.

Bila je to neviđeno dobra ponuda. Međutim, Rafelson je imao većih briga. Morao je što pre iz Santa Fe. – Žalim – rekao je suvo i okrenuo mu leđa. Stočar je slegao ramenima i pridružio se grupi za jednim stolom.

*

Veliki srebrni svećnjak s upaljenim svećama, sačekao je Foresta Basforda u velikom salonu Amalije Vist. Tu je čekala domaćica koja se obukla kao da će u postelju, a ne na večeru. S njom je bila njena neizbežna prijateljica Kim Talbot. Basford je stalno zaključivao da je Kim dva puta zgodnija od Amalije. No, tu se ništa nije moglo promeniti, bar zasada. Nedostajao je Džimi Faros. Večernji gost elegantno je bacio svoj sivi, mekani šešir u pravcu domaćice. Žena ga je vešto prihvatila i stavila na metalni šiljak velikog čiviluka u uglu.

– Džimi opet zakašnjava – rekao je Basford.

– I kad nema posla – odgovorila je Kim – on obožava da bude poslednji... Da ga svi iščekuju.

– Zar je takav i u tvojoj sobi? – iskliberio se Basford.

– To je već moja tajna, Fori.

– Šteta! – On odmače stolicu od stola i sruči se u nju. Piće se već našlo na dohvatu ruke. Amalija Vist se svim silama trudila da osvoji Basforda. Bio bi to njen potpuni uspeh, smatrala je. Oduzela bi ga ispred noseva mnogih žena, a ujedno bi pobedila njegovu jednostavnu filozofiju da je brak samo za slabe. Osim toga, godine su kucale na vrata Amalije Vist, kćerke plantažera iz Tenesija. Odavno se otisnula od rodnog doma, u potrazi za ličnom srećom. Nije želela da se vezuje za

onog koga bi joj otac ili majka odredili. Htela je da nađe za sebe čoveka kome će dati svoje srce i svoje nasledstvo. Otada je prošlo dosta godina, a Vistova nikako da nađe sebe. Što je vreme više prolazilo, što je bivala samostalnija, postajala je sve usamljenija. Držala je krojačko-modni salon, jer nije trpela da joj se šalje novac od kuće. Začudo, imala je smisla za to, a ni uspeh kod žena nije izostajao. Možda bi Vistova krenula dalje, po Zapadu, da joj nije zapao za oko Basford. Moj je, kazala je sebi i krenula u osvajanje. No, srce ovog čoveka kao da je bilo od kamena. Valjda je u životu tako, što je čovek hladniji i ravnodušniji, žena se topi pred njim da ga odobrovolji. Znala je da se vuče sa drugim ženama, da se kocka, da se prodaje uz svoj revolver, ali, bila je rešena da strpljenjem učini nemoguće. Govorilo se da je Basford dobio dadilju. On je to čuo i izbegavao je Ameliju na sve moguće načine. No, čim bi zapadao u škripac, najavljuvao bi joj svoju posetu. Ona je uvek bila spremna da ga dočeka kao kakvog kralja. Njena prijateljica Kim Talbot, obično joj je pravila društvo sa svojim verenikom, advokatom Džimijem Farosom. To je na neki način, bio paravan za radoznale duše u Santa Fe, večera učetvoro. Posle nje, Talbotova i Faros su odlazili, a Basford je to činio tek rano ujutru. Amelija Vist bila je lepo građena i visoka žena sa neodređenim brojem godina. Umela je diskretno da se našminka i naparfimiše, da se obuče tako da bude izazovna, još kad se razgore sveće i senke krenu uz zidove, njeno crnpuasto lice i krupne, kose oči dobijali bi romantičnu boju. No, Basford ju je znao kakva je ujutru, nedoterana i neočešljana, sa licem bez šminke, pa ga više nije uzbudivalo njeno večernje izdanje. Nasuprot Amaliji, Kim je izgledala sveže, kao dašak vetra na sparini. Jedra, obla,

kose boje zrelog žita i zelenih očiju. Kim Talbot je kod Basforda rasplamsavala prave talase požude. Međutim, ona je bila verna Farosu kao i svojoj prijateljici. Nijednim gestom nije davala Basfordu na znanje da će bilo kada moći da joj se približi, više nego za stolom. Nosila je jednostavne, lepo sašivene haljine, nasuprot skupocenim toaletama Amelije Vist. – Nešto ne ide – kazao je Basford i odložio čašu. – Valjda smo navikli učetvoro, pa čim neko nedostaje...

– U pravu si, ali, Džimi je obično tačan, zar ne, Kim? – rekla je Amalija.

– Sigurno ga je nešto sprečilo – odgovorila je devojka.

– Možda neka ženska? – pecnuo ju je Basford.

– Da je to, znala bih.

– Kako?

– Pa, on bi mi rekao...

Basford uzdahnu. Ili je cura bila prepređena, ili naivna. Pre je verovao u ono prvo.

– Hoćemo li da sačekamo još malo? – pogledala je Amalija svog izabranika.

– Meni je svejedno – rekao je on mrzovoljno. – Nadam se da nije piletina za večeru?

Žena se nasmejala. – Nije. Znam ja sve šta ti misliš. Sve! – U tom trenutku se oglasilo zvonice na vratima. – Džimi! – konstatovala je Kim. Faros se pojavio, gologlav. Verovatno je šušir skinuo na ulazu. Bio je to izrazito crn momak, kovrdžave kose i tamne puti. Nije krio da vodi poreklo iz Grčke. Basford mu je morao priznati da je lepuškast i zgodan, iako nije nosio oružje niti se viđao za kockarskim stolom. Međutim, kao advokat, služio se svim i svačim da dobije slučaj koji mu je poveren. Zvali su ga „lupeški advokat“ jer je prihvatao da brani i zločince, ako mu se dobro plati. – Ako vredi moje izvinjenje – kazao je široko

osmehnut i galantno poljubio Amalijinu ruku – onda ga bacam pred vaše noge, moje dame! Fori, kako si? Ne izgledaš oduševljen mojim dolaskom?

– Naprotiv– odgovorio je Basford – pričaćeš za obojicu, a to mi mnogo znači.

On sede i pomilova Kim po licu. – Moja devojčica je strpljiva kao i uvek – brbljao je Grk. – Ne pamtim kada me je precorela. Sed i tako i čeka. A ja – raširio je ruke – nikako da se setim kada smo zakazali venčanje, lep-tiru moj?

– Možda imaš negde pribeleženo – pod-setila ga je Kim.

– A gde ti beležiš? – upitala je Amalija Basforda.

– Na dršci kolta – odvali ovaj. Faros je br-zo izgadio neprijatnu situaciju.

– Znaš zašto sam se zadržao? – skoro je poskočio sa stolice. – Mislio sam da će biti posla za mene, ali, mrka kapa! Neko je napao kočiju za Maskvero, nedaleko od grada...

Forest Basford se odjednom izmenio. Mr-zovolje je nestalo sa njegovog lica, sav se pretvorio u uvo. – Zaista? – upitao je.

– Da... ranjen je jedan čuvar, ostali su izu-bijani i preplašeni. Na kolima je otpao točak i malo je falilo da svi izginu. Napala su ih dva maskirana jahača. Jednoga je ubio neki put-nik...

– Ah, to je hrabro od njega – oduševila se Amalija. – Ko je on?

– Ne znam – slegao je ramenima Faros – nije se vratio s ostalima.

– Nije? – prenu se Basford.

– Kažu da je na svom konju produžio dalje. Šerif Tejlor je dobio opis drugog napadača, a za onog mrtvog kaže da ga je već viđao u gradu. Stranac, naravno.

– Šta kaže šerif?

– Tejlor? On malo priča o svojim mislima.

Ali, sudeći po njegovom licu na koje sam navikao kao na otvorenu knjigu, nanjušio je neki trag.

– Trag? Pa, napadač je mrtav?

– Da, ali sigurno nije bio sam. Raspitivao se za nekog Braša. Otišao je pravo u „Rojal“.

– Do vraga! – ote se Basfordu. Faros ga je pogledao iznenađeno. – Šta je, da ga ne poz-naješ?

– Koga?

– Pa, tog Braša? Imam utisak da ti nije pra-vo ako ga nađe, jesam li u pravu?

– Zaveži! – odmahnuo je rukom Basford i izvukao iz džepa cigaretu. Ako Braš bude otkriven, njegov odlazak u Maskvero će propasti. A, s njim i sto hiljada dolara!

Posle večere, kada su ustali Faros i Kim, pošao je i Basford, što je začudilo Amaliju, ali, okrenula se prema ormanu i izvadila jed-no pismo. Basford se začudio otkuda pošta za njega kod nje, ali mu je ona objasnila da ga je uzela na pošti pošto je znala da će večeras biti kod nje. Užurbano je pocepao koverat i pogledao potpis. To je! Pismo je bilo od Ejasa Povala, baš kao što je predviđala ona robijaš-ka hulja, Braš.

„Dragi Fori, u nevolji sam. U pitanju je i život. Znam da si slobodan i da ćeš pomoći svom ujaku. Imaćeš dobru platu i posebnu na-gradu za svoj čuveni „bizli“. Dođi odmah kod mene. Pozdravi majku.

Tvoj ujak Ejs“.

Da pozdravim majku? On je pravi idiot i ne zna da ja ponešto znam i o ocu i o trovanju! Na Amalijino pitanje da li je pismo važno, obja-snio je da je veoma važno i da odmah mo-ra da ode. Ostavio ju je bez reči pozdrava, ukočenu i ošamućenu iznenađenim obrtom. Sada mu je bilo najvažnije da sazna gde se nalazi Braš i da li mu je Tejlor na tragu. Bio je siguran da će se pomučiti oko toga. Šerif u

Santa Fe nije bio budala. Ali, nije ni robijaš. Osmotrio je ulaz u „Rojal“ izdaleka. Kao za inat, iz njega niko nije izlazio, niko ko bi mogao da ga obavesti da li je tamo Tejlor. Prvi put je osetio nešto slično panici. Imao je pismo, a mogao je izgubiti Džereda Braša. Najzad je rešio da se lično uveri na licu mesta. „Rojal“ je bio uobičajeno poluprazan u to vreme. Ljudi su stizali u salun u poznijim satima. Osim toga, povratak kočije posle razbojničkog napada, izmamio je ljude na ulicu. Barmen u „Rojalu“ je ostavio krpu i došetao do šanka. Gledao je Basforda pravo u oči. – Tejlor se raspitivao za tebe – dobacio mu je, očekujući s kakvom će reakcijom mornak da se oda.

– Šta hoće?

– Nije rekao.

– Možda mu je potreban kolt za neku poteru? – procedio je Basford i poluotvorenih očiju osmotrio salu. – Raspitivao se za onog matorog... – nastavio je barmen. – Onog, sećaš li se...

– Ne sećam se – odreza ovaj. – Daj mi viski.

Barmen je skinuo bocu sa police. – Taj mator kao da je namirisao opasnost i strugnuo je iz sobe neki minut pre šerifa. – Basfordu laknu. No, on nije dao da se na njemu primeti bilo šta. Tejlor je verovatno našao da je on viđen sa Brašom pa je želeo i njega da priupita o tome. Uostalom, bilo je tu neke logike: kako to da jedan kicoš poznaje bivšeg robijaša? Morao je brzo da smisli neku priču. Viski mu nije prijaio posle vina kod Amaliije Vist. On je ostavio sitniš na pultu i napustio „Rojal“ svestan da ga barmen sumnjičavo ispraća pogledom. Gde bi mogao da bude Braš? Ako je uvideo da mu gori pod nogama, onda bi bilo najprirodnije da potraži svoga konja u gradskoj konjušnici. Uputio se na tu stranu

veoma oprezno. Izgledalo je kao da se prikrađa. Osećao se čudno, kao da i njega progone. Čak se i u senku sklonio kada je naišao neki pijani stranac, pridržavajući se za svaki stub pored koga bi prošao. Konjušnica se nalazila malo uvučena. Prostor ispred velikih, jednokrakih vrata bio je zastrt slamom, balegom i osušenim blatom. Basford je čuo glasove. Pribio se uz daščani zid i pritajio disanje. Stopu po stopu, primicao se odškrinutim vratima. Da, nije se varao, glas je pripadao Baku Tejloru. On načulji uši. – ... samo razgovor. Ako si čist, slobodan si, Braše, mada ne verujem da tu nema tvojih prstiju.

– Naslušao sam se gluposti, šerife – odgovorio je bivši robijaš. – Nemam nikakve veze sa tom kočijom.

– A tvoji ljudi?

– Nikoga nisam vezao uzicom za sebe.

– Ipak ćeš morati da pođeš sa mnom. Kako to da si odjednom dobio želju da prošetaš noću konja? I to baš onda kada se proćulo o napadu na diližansu?

– Nemaš nikakvih dokaza, šerife.

– Nabaviću.

– Ja ne idem s tobom, da znaš.

– Ne primoravaj me da pucam – opominjao ga je Tejlor. – Onaj leš sa plavom kosom viđen je u tvom društvu, a ti tvrdiš da ga ne poznaješ. Zar se nisi opametio u Jumi?

– A ti zloupotrebljavaš značku – jogunio se Braš.

– Neće ti pomoći pričanje – presekao ga je Tejlor i podigao kolt. – Bolje je da kreneš. Suočićemo te s onim drugim...

– Kojim drugim?

– Drugim napadačem... I on je hteo da klisne, ali smo ga ščepali na vreme. Propevaće kada te vidi sa lisicama...

– Te bajke sam slušao kada sam bio mlad,

šerife – nasmejao se hrapavo lupež. – Običan blef, ali, ne za starog Braša.

– Pucaću ako ne pođeš.

– Zakon ne puca tek tako...

– Reći ću da si se odupro hapšenju, ako te to može utešiti.

Basford malo promoli glavu. Ruka mu dohvati „bizli“ iz korica. Braš je uvideo da nema smisla opirati se. Tejlor bi najverovatnije pucao, a obzirom da mu je stalo da reši slučaj sa napadom na kočiju i da robijašu natovari neki novi prestup na vrat. Ali, iznenada je ugledao obod sivog šešira na ulazu. Razvukao je usta u zadovoljan osmeh. – Sada ga udari! – kazao je jačim glasom. Basford podiže ruku. – I to je blef za malu decu – rekao je Tejlor. – Ne nasedam na...

Kundak od sedefa prekinuo je šerifove dalje misli. Pao je na stranu, u vlažno, suvo seno. – Na vreme sinko – promrmljao je Braš i dohvatio šerifa za noge. Odvukao ga je duboko u mrak konjušnice. – Samo, ne znam kako ćemo dalje?

– Jašimo – predložio je Basford, bacajući sedlo na jednog sivca.

Braš ga je pogledao iskosa. – Ne вреди, sinko – dobacio je – ostajemo da čekamo.

– Ja više ništa ne čekam – rekao je Basford i nastavio da priteže kajase.

– Zar si se uplašio udarca? – podrugnuo se lupež. – Šerif i ne sanja ko ga je lupio. Ja ću otići negde, u blizinu, a ti...

– Bolje da požurimo – prekinuo ga je Basford. Džered Braš protrlja bradu svojim zatupastim, širokim prstima. Ponašanje ovog momka bilo je čudno, a nazirao je i uzroke. – Šta je? – zareže. – Povel se javio, a?

– Jeste!

– Kada?

– Pa, pismo je uzela ona Vistova, jer je znala da ću večeras biti kod nje.

– Tako... Sve je u redu?

– Jeste.

– Onako kako sam pretpostavljao?

– Uglavnom tačno.

– Rekao sam ti ja, Braš ima nos. Ali, ne zaboravi, i ruku.

– To sam već čuo nekoliko puta do sada – odgovorio je Basford.

– Nije loše da te podsetim.

– Umoriću se slušajući.

– Umorićeš se zauvek ako to zaboraviš... –

Malo kasnije, dva jahača tiho su napustila konjušnicu i krenula na istočni prolaz. Kada su dobro odmakli od svetlosti Vajt četvrti, žestoko su oboli konje pod sobom.

Ni ovo veče u Maskveru nije moglo da protekne u miru za Ejsa Povala. Iako na oprezu, imao je utisak da ga odnekud motre i da mu pripremaju „vruć“ doček. Zato je koračao stalno sa rukom na koltu, osvrćući se. Prethodne večeri neko je bacio dinamit u njegovu kancelariju i zamalo da nije odleteo u vazduh. Srećom, bio je toliko priseban da ga čizmom izbaci kroz vrata. Eksploziralo je na tremu i raznelo spoljni stub. Ono malo očevidaca ispričali su mu da su opazili nekog jahača. Mirno je jahao do kancelarije, a zatim se vratio istim putem kao furija. Dakle, Braš je krenuo u ostvarivanja svojih pretnji. Bilo je pitanje dana kada će se pojaviti pred njim da mu pokaže ko je veće zlopamtilo. Povel se nadao da će taj čas obračune kucnuti bar onda kada bude imao uz sebe sestra iz Santa Fe. Uzdao se u njegov revolver. Posle napada dinamitom, Povel je postao razdraženiji nego ikada. Nije preduzeo ništa da prati trag bandita, uveren da ga namamljuju u lopku. Držao se grada i ulice. Njegov pomoćnik Pap Dekster, imao je one sitne, bezopasne obaveze oko čišćenja kancelarije, zatvaranje pijanaca, spremanja hrane za zatvorenike i

obilazak grada. Uostalom, nije bio Brašu na nišanu. Zato mu je Povel zavelo kako komotno šečka, stane gdegod poželi, zađe u svaki salun, jaše slobodno po pašnjacima. Ejs Povel nije ni slutio da ga motre dva para očiju iz mraka. Bio je svestan da je na meti kada ga je iz crnih misli trgao pucanj. Zrno mu je skinulo šešir i oprljilo kosu! Povel se bacio na zemlju i u padu povukao svoj revolver. Oružje je izgledalo nekako mnogo sitnije u kožnim rukavicama, no, Povel se nije mogao odreći te navike. Njemu se uvek činilo da mu je ruka stabilnija i ubistvenija kada je obloži koža. Kolt nepoznatog se oglasio samo jednom. Pa ipak, prikovao ga je za tlo. Ulica Maskvera odjednom je opustela. Šerif se osetio usamljenim. Njegove oči, koje su sve slabije videle, nazirale su u tami samo konture. Da su to lupeži znali, ne bi se krili u senkama. On nasumce opali prema Barnetovoj puškarskoj radnji, odakle mu se učinilo da je sevnuo kolt. Kao odgovor na to, sa sasvim druge strane čulo se nečije glasno, zlobno cerekanje. Bilo je slično onome koje je čuo kada je jahao za nepoznatim dostavljačem poruke od Braša. Povel se hitro okrete na bok i zapuca u tom pravcu. Smejanje je umuklo. Tako je potrajala grobna tišina. Povel je ležao na tlu, napregnuto osluškujući. Uskoro je čuo udaljen topot konja. Kao da mu laknu. Napadači su sigurno bežali natrag, u brda. On pokupi svoj šešir sa zemlje i podiže se. Vratio za opasač kolt i otrese rukavicom prašinu sa kolena i laktova. Tada su mu prišli puškar Barnet i Net Salzberi, trgovac duvanom i cigaretama. Leo Barnet je bio mršav, koščat, dugih brkova sa zašiljenim vrhovima. Imao je duge ruke i tanke prste za koje su poznavao oči oružja tvrdili da su čarobni u svom zanatu. Kaput na njemu lansirao je kao na motki. Salzberi je, naprotiv,

zračio u svojoj debljini. Lice kao pun mesec, obrazi preko kojih se koža zatezala i presijavala poput porculana, sitne oči utonule u podočnjake... – Ejse, čoveče – dahtao je Salzberi – ko se to okomio na tebe?

Šerif je ćutao. Uostalom, tajna neće moći dugo da se skriva. Ako je to uopšte bila tajna. Međutim, ako je izrekne, možda će zahtevati od njega da se povuče. Možda i da ode iz Maskvera, jer nisu imali nameru da oni stradaju u jednom čisto privatnom obračunu. Zato je Povel za sebe zadržao istinu o bivšem robijašu, koji mu se pripremao u posetu.

– Nisam nikoga video – pravdao se Barnet. – Kada je zapucalo, video sam samo šerifa na zemlji.

– Uvek gledaš na pogrešnu stranu, Leo – podrugnuo mu se čvuar zakona.

– Zašto ne pojuriš za njima? – pitao je duvandžija.

– Ne bih želeo da se vratim prebačen preko sedla – sumorno je objasnio Povel.

– Nekada nisi razmišljao o tome – primetio je Barnet.

– Nekada? To „nekada“ je prošlo, Leo. – Salzberi se iskašlja. – Dekster možda nije neko rešenje – umešao se – ali bi vredelo da razmisliš o još jednom pomoćniku, a?

– Razmišljao sam...

Pa?

– Doći će jedan moj rođak, iz Santa Fe.

– Kada?

– Trebalo je već da stigne...

– Siguran si da je dobar?

– Siguran! Uostalom, videćete kada dođe.

Dolar pogađa u vazduhu na dva mesta. – Posle toga, Povel je ostavio obojicu nasred ulice i uputio se prema sudijinoj kući. Osećao je na sebi njihove poglede. Znao je da su podozrivi, možda i podrugljivi.

Zapinjanje oroza značilo je kraj puta. Dva

jahača su zaustavila svoje oznojene konje pred polusrušenim rudnikom Džeroma Teler. – Polako, Brag – javio se Braš – to smo mi.

Telerov rudnik nalazio se u brdima, u kotli- ni koju je pokrivalo žbunje. Puteljak do otvo- ra već je pokrivala trava. Odavno u njega niko nije svraćao osim miševa i zmija. Trenutno, tu se nalazilo sklonište Brašovih kompanjona, poslatih da zagorčavaju život Ejsu Povelu. Braš je kliznuo sa sedla. Basford takođe. Noć je bila puna zvezda. Nebom su se vukli niski oblaci, ali, od kiše je ostala samo pratnja. Prohladan vetar je dolazio sa severa. Čovek u otvoru je kresnuo šibicu i prineo je velikom fenjeru. Tako je mutna žućkasta svetlost pala na zemljane zidove i počadavele grede. Tavanica je bila do ramena, pa se kroz hodnik išlo pognuto. – Smučilo mi se već – rekao je Frenki Brag. – Stalno u rupi, stalno skrivanje po gradu.

– A šerif?

– Nije spavao spokojno. Sinoć smo mu skinuli šešir sa glave.

Imaš li kafe?

– Ostalo je nešto...

Braša i Basforda su dočekala i preostala dvojica, Henvud i Rafelson. Frenk Brag imao je inteligentno lice, krasilo ga je visoko čelo i pogled koji je, činilo se, prodirao u mozak i čitao najudaljenije misli. Negovao je tanke brkove prilično neuobičajene za muškarce u ovom delu Zapada. Nosio je jaknu od tanke kože. Oči su mu bile malo razmaknute, obrve iskošene vrhovima prema čelu. Did Henvud bio je najširi od njih. Ličio je na nekog rvača. U stvari, nekada se profesionalno bavio izbacivanjem pijanih ili neotesanih gostiju iz kockarnica u Litl Roku. Bio je u tome previše revnosan, pa je jednom glavačke izbacio gradonačelnika. Posle toga je izmakao na za-

pad, gde je bilo mnogo zanimljivije nego između četiri zida. Henvud je na glavi imao smešan, duboki cilindar, od kojeg nije hteo da se rastane ni po koju cenu. Lice mu je prekrivala brada. Iz nje su virili samo uši, oči i nos. Bragov pogled zaustavio se na Basfordu. – Ovo je budući šerif – predstavio ga je Braš. Od njih trojice, samo je Henvud klimnuo glavom u znak pozdrava. Brag je dohvatio lonče sa nekog zastrvenog sanduka kraj zida. Nije ni zamirisalo na kafu. – Da se Tejlor nije dosetio o nama? – raspitivao se Rafelson.

– Ne boj se, ti si utekao na vreme. – Braš gurnu nogom njegove čizme i sede na sanduk, Basford je ostao da stoji. Njega je gušio ovaj teskobni hodničič, kao da je očekivao da će se na njih sručiti svod pri najmanjem potresu. – Ko nastupa sutra? – upitao je Brag.

– Ako nemate dobrovoljaca, ja ću odlučiti – iscerio se Braš. – Dakle?

– Šta treba raditi? – javio se Rafelson.

– Dobro, ti si se javio, Erni...

– Ali, ja sam samo...

– Svejedno! – odseče Braš. – Sutra ideš u Maskvero, malo ćeš procunjati po salunima, a onda nađi šerifa i izazovi ga. Izgledaj kao da si pripit. Pazi da ti se ne omakne da pucaš...

– Nisam lud!

– Budi uverljiv – nastavio je Braš. – Naš mladi prijatelj će se pojaviti na vreme da te razoruža i strpa u zatvor. Naravno, nećeš dugo ostati u njemu.

– Pa, bolje i tamo nego u ovoj jazbini...

– A ako Povel bude nestrpljiv? – zapita Basford.

– Šta time misliš?

– Ako povuče revolver odmah?

– Tim bolje – mirmo će Braš. – Neka ga razoruža i osramoti pred svima. Onda će tvoj ugled, sinko, porasti odmah. – Pošto su svi ćutali, Braš je udario šakama po kolenima. –

To je program za sutra. Moraćemo da požurimo, momci. Prvo ćemo da sredimo bankara Ketlina. Onda redom... Ima li pitanja? Nema!

– Ima nešto, ali nije pitanje – javio se Rafelson.

– Šta je to? – smrče se Braš.

– Dok Holidej...

– Šta je s njim?

– Prošao je pored mene u Nempu.

– Pakao! – ote se Brašu. – Onda će on i ovamo. To mi se ne sviđa.

– Zašto? – pitao je Frenki Brag. – Šta se nas tiče taj bedni kockar?

– Da, šta nas se on tiče? – ponovio je i Hen-vud.

– Imao je ruku u zavoju – dodao je Rafelson.

– Koju? – pitao je Basford.

– Nije važno koju – nestrpljivo će Braš. – On puca podjednako dobro i levom i desnom. No, kako Brag reče, šta nas se on tiče? Imaćemo zakon na svojoj strani – pogledao je Basforda – a uzdamo se i u svoje paragrafe – lupio se po opasaču.

*

Dve milje ispred Maskvera, kazaljke na džepnom satu Doka Holideja pokazale su deset sati. U gradu je bilo prilično živo. Bio je to dan kada stiže karavan sastavljen od dvojica kola pod nazivom „Teksas gerl“. Dolazio je iz Amarila, nastavljajući dalje na zapad, na svoju turneju. Dvojica kola su nosila šesnaest pari lepih nogu u igračkim i muzičkim tačkama, šesnaest lepih glavic i zanosnih pogleda. Po gradu su već bile izlepljene plakate. Predstave su bile određene u „Rodeo salunu“ kod Keta Parkera. Za tu priliku, vlasnik je napravio podijum i skupo platio pozajmicu klavira iz „Varijetea“ Džeka Finka. Ljudi su

uvek uživali u prvom utisku. Trebalo je dočekati ta kola puna lepota. Biće tu uzvika, zvižduka i uzdaha, možda će planuti po koji hitac u vazduh. Što je najvažnije, Ket Parker zvani „jedna tura“ častiće pićem sve okupljene ispred njegovog saluna. Između zgrade Ketlinove banke i krova Mardokove bakalnice, bilo je razapeto dugačko platno. Na njemu su se crvenela krupna slova. Pisalo je samo „Teksas gerl“ i ništa više. U stvari, to je bilo dovoljno. Bio je to, dakle, dan u kome se viski točio u većim količinama nego obično. Šerif, Ejs Povel je neumorno prolazio obema stranama ulice. Zalazio je u salune i pažljivo motrio na strance. Bilo bi mnogo lakše da ih je bilo dvojica ili trojica. Međutim, tog dana u Maskvero se slila prava gomila nepoznatih lica. Svako od njih mogao je da bude lupež iz rulje Džereda Braša. Korajući nogu pred nogu, šerif se zaustavio pred kancelarijom sudije Kruka. Jednog od prvih ljudi Maskvera, zatekao je zamišljenog, ali ne i zabrinutog. Uostalom, na sudiju još niko nije pucao i bacao dinamit... – Kočija iz Santa Fe je stigla – dobacio je Kruk. Povel sleže ramenima. – Fozi nije došao – odgovorio je. – Ali, on je malo svojeglav. Možda će dojahati... Svi su mi sumnjivi – neraspoloženo će Povel.

– Ima li sumnjivih? – Kruk se pravio da ne opaža šerifovu zabrinutost. – Zašto nisi poveo Dekstera sa sobom?

– Zašto? – progundao je Povel. – Da mi bude vodič? Još nisam toliko slep da ne prepoznam Braša. Možda i želim da ga vidim što pre. Da okončam neizvesnost...

– To su romantične misli dvadesetogodišnjaka – dobacio je sudija. – Ne možeš stati kao nekada na sredinu ulice i potegnuti kolt, Ejse. Malo je takvih revolveraša. Misli lo je pravih.

– Čak ni ja više nisam pravi šerif.

– Ako dođe momak, dovedi ga odmah kod mene. Reći ćemo mu šta ga čeka i unapred ćemo mu dati pet hiljada dolara. Vredi?

– Vredeće!

Kruk klimnu glavom i nestade u zgradi. Povel se ponovo osetio usamljenim. Možda je to bio znak starosti, a možda i straha. Svaki novi dan bio je za njega neka vrsta mučenja. Svuda je vidao Brašovo iscereno lice. U ušima su mu odjekivale njegove pretnje posle izrečene presude. Osam godina na to nije obraćao pažnju, nije ih se sećao... Sada su mu odzvanjale poput popodnevni zvukova sa crkvenog zvonika. Dok je prelazio na drugu stranu ulice, skoro su ga očešali neki konjanici. Nije ih pogledao niti su mu se oni izvinili. Na vratima njegove kancelarije nalazio se njegov pomoćnik Pap Dekster. Istezao je vrat ne bi li i on ugledao karavan „Teksas gerl“ i priključio se gužvi.

– Da li me je neko tražio? – upitao je Povel.

– Nije šerife! Kada će cure stići?

– Kada dobiješ reumu u vratu.

Dekster je shvatio i odmah uvukao glavu u ramena. Povel je produžio dalje. Skinuo je rukavicu sa desne šake i potražio duvan u džepu. Izvadio je kesu, zajedno sa papirom za zavijanje. Dok se bavio motanjem cigarete, primetio je da su ruke počele da mu drhte. – Prvo oči, sada i ovo... – promrmľjao je sebi u bradu resignirano. Krenuo je da zalepi jezikom cigaretu, ali, ispred ulaznih vrata „Rojala“ neko nalete na njega. Duvan se prosu, a šerif posrnu od siline naleta. Malo je falilo da se ne opruži na tremu. Zadržao ga je stub. Ugledao je koštunjavo lice nekog stranca, kako se pijano kliberi prema njemu. Bio je to Erni Rafelson. Samo, ovog puta nije glumio pijanstvo, bio je zaista zagrejan, iako se Braš zakleo da će popiti samo jednu čašu. Is-

praznio ih je pet, na gladan stomak. No, nije zaboravio na svoju ulogu. – Pazi kako ideš – oštro ga je opomenuo Povel.

– Zašto? – cerio se Rafelson. Da ti nisam otkaćio zvezdu, šerife? Ha, ha, ha! Jaka zvezda... na jakim grudima!

– Bolje da se negde ispavaš – mimo će Povel. – Pijan si.

– Što me onda ne uhapsiš?

– Imaš dobre ideje, momče. Hajde sa mnom!

Rafelson se zatetura, ali, ne prema šerifu već prema ulici. – Dodi da me uhapsiš – vikao je i skretao pažnju na sebe. – Ako si pravi šerif, uhapsi me. Razoružaj me! Hajde! – Nekoliko glava se promolilo iz „Rojala“. Začudo, oko galamdžije se brzo stvorio prazan prostor. U šerifu je kiptelo. Činilo mu se da pijanac govori, ali, da mu je glas pozajmio lično Braš. Možda ga je on i poslao da ga izaziva i ponižava? Morao je brzo da odlučuje.

– Ha, ha, ha! – smeja se Rafelson. – Čuvar reda u Maskveru nije sposoban da uhapsi pijanca. Kako će sutra da se suprotstavi treznim razbojnicima? Kako će da sačuva vaše živote, ljudi? Vašu imovinu? Vašu ušteđevinu...?

Povel je razmišľjao da krene prema njemu mirno, bez oružja. Kako je to nekada činio, pogledom i snagom svoje ličnosti. Ali, gde je iščezao onaj njegov pogled? Da li je imao snage da priđe naoružanom, neuračunljivom razbojniku. Ne, nije više imao strpljenja.

– Opominjem te poslednji put – dobacio je i spustio ruke.

– Pa šta? – začikavao ga je Rafelson. – Skini tu zvezdu – kliberio se ovaj. – Skini opasač.

Povelu se učinilo da pijanac ima Brašovu glavu! Posegao je za koltom. Presporo! Znao je to odmah. Rukavice koje je nosio, prvi put

u njegovoj karijeri su mu zasmetale. Izvukao je revolver samo dopola. Rafelson je svoj već držao u ruci. Pakosno se cereći, lupež je podigao oružje na čuvara zakona. Time je sebi natovario grdnu nevolju na vrat, čak i ako ne povuče obarač. Odavno se tako nešto nije videlo u Maskveru. Njihov šerif, koji je polako ulazio u legendu, stajao je bespomoćan pred neznanim pijancem. Nije ostavljao svoj kolt, ali ga nije ni sasvim izvukao. Te začarane trenutke nedoumice i neizvesnosti prekinuo je bat koraka po verandi. Kao iz zemlje iznikao, pojavio se stranac bledega lica i pospanog pogleda. Činilo se da nije svestan tišine na ulici. Imao je sivo odelo i crnu košulju, mekani šešir širokog oboda sa kožnom trakom i šnalom na sredini. Usta su mu bila iskošena u ironičan, nadmoćan osmeh. Držao je neupaljenu cigaretu. Bio je to Forest Basford. Šerif je malo skrenuo pogled u stranu, i prepoznao svog sestrčića iz Santa Fe. Lice mu se opusti uz uzdah.

– Ujače, kako si? – pozdravio ga je Basford. – Nisam mogao da dođem ranije.

Povel je preneo pogleda na Rafelsona. Lupež je samo namrštitio obrve, nije spuštao kolt.

– Ko ti je ta mamina maza? – dreknuo je zatim. – Da ga nisi podigao iz kolevke da ti pomogne? Zar ne umeš sam ni oružje da podigneš? Otežalo, a?

– Ne prilazi – opomenuo je šerif sestrčića – ovaj je potpuno pošasavio! – Ali, Basford je nastavio da mu se približava. Na Rafelsona nije obraćao nikakvu pažnju. – Najbolje je s ludacima nemati posla – govorio je prilično glasno – ili ih jednostavno strpati gde im je mesto.

– Pazi, može da puca – opominjao je Povel.

– Kako? – rugao se Basford. – On vidi od nas dvojice četvoricu. Koga će prvo da pogo-

di? Nas ili naše duplikate? – Neko se nasmejao na vratima „Rojala“. Basford još uvek nije udostojio pogledom Rafelsona, ali je, pre nego što se pojavio, ocenio da se Brašov kompanjon dobro nalio. Mnogo više nego što mu je uloga dozvoljavala. – Nismo se odavno videli, ujače – nastavio je Basford da časka. – Koliko sam mogao da razumem, naći ćeš mi ovde lep posao? Kada mogu da počnem?

– Počni odmah! – prasnuo je Povel.

– U redu! – osmehnulo se Basford. Onda se taj osmeh za trenutak zaledio na njegovom licu, oči mu blesnuše, a onda drška „bizlija“ kao magnetisana iskoči u njegovu desnu šaku. Prasnuo je hitac i Rafelsonova ruka klonu. Kolt mu pade u prašinu. On je jeknuo razrogačenih očiju zureći na Basforda. Bol ga je sasvim istreznio. Ovaj munjeviti potez visokog, bledunjavog stranca, dočekao je žagor oduševljenja. Povel je krenuo prema Rafelsonu, spreman da ga išamara. – Ja bih ga prvo zatvorio – dobacio je Basford. Šerif se pokolebao. Možda je bolje tako. Ne bi bilo zgodno da na lupežu iskaljuje bes, kada je drugi svršio posao oko razoružavanja. On mu zavrnu ruku na leđa i grubo ga gurnu ispred sebe. Pravac zatvor! Rafelson se nije bunio. Iz šake mu se cedila krv, no, sve je to valjda predvideo Džered Braš. – Fori – doviknuo je Povel – dođi ovamo!

Basford mu je lagano prišao. – Bio si dobar – priznao mu je ujak. – Vidiš li onu kuću tamo? Pripada sudiji Kruku. A tamo je i njegova kancelarija. Rekao je da dođeš kod nje – čim stigneš u grad.

– Zašto?

– On će ti reći. Posle ću i ja doći, smao da ovog kojota bacim iza rešetaka...

Rafelson se iskezio. – Tako opasan nisi bio malopre, šerife.

Povel ga gurnu napred. Forest Basford je

ostao, svestan da su na njemu mnogi radoznali pogledi građana Maskvera. Sve je pošlo da ne može biti bolje. Rafelson je ponizio šerifa, a Basford je pijanici očitao lekciju u jednom potezu! On se uputio prema kancelariji sudije Kruka. U velikom predvorju nije zatekao nikoga. Samo dve drvene klupe pokraj zida. Onda su se vrata preko puta otvorila i ukazalo se gojazno Krukovo telo i dečaćko lice, s prćastim nosom i mekanim, debelim usnama. – Udite – rekao je. Basford se našao u raskošnom kabinetu. Iznad stolice velika američka zastava sa slikom predsednika, skupocene svetiljke, fotelje i miris najfinijih cigara u otvorenoj drvenoj kutiji. – Dobro došli! – pozdravio ga je Kruk i ponudio mu da sedne. – Neću da okolišim, ja sam čovek koji ceni vreme i svoje i tuđe.

Basford se namestio u fotelju i od sudije odbio šibicu da zapali.

– Šta vam je pisao Povel? – upitao je.

– Da je u nevolji – odgovorio je oprezno Basford. – Da sam mu potreban, da odmah dođem...

– U redu – prekinuo ga je Kruk. – Imaćete normalnu platu kao šerifov pomoćnik, jer ne smemo da damo više, ali, odmah ćete dobiti pet hiljada dolara na ruke. Ako sve bude u redu, obećavam vam još toliko.

– Dosta para – zaključio je Basford. – U čemu je stvar?

– Šerifu preti razbojnik koga je on uhvatio prilikom jedne pljačke, a ja ga osudio na osam godina robije. Zove se Braš. Džered Braš. Nedavno je pušten i poručuje Povelu da će doći. To znači da dolazi da se osveti. – Kruk je malo zastao. Ali, Basfordovo lice bilo je nezainteresovano. Sudija je nastavio. – Ejs je dobar čovek i dobar šerif, ali... stari! Vid mu je sve slabiji, reakcije sve sporije. On je vas preporučio kao pomoćnika, da mu se nadete

pri ruci i nekako mu spasete život, a kasnije, verujem da ga potpuno zamenite, ako ponesete zvezdu pošteno i hrabro, u šta ne sumnjam.

– Zvezdu ne može da nosi svako – primetio je Basford. Kruk se složio. – Priznajem, možda sam i ja na Brašovom spisku. To je uglavnom sve. Pristajete li?

– Pristajem – bez oklevanja je odgovorio Basford. Sudija je pružio ruku i čvrsto stegao Basfordovu. – Želim vam svaku sreću. Mislim da se nećete pokajati.

– I ja mislim – dvosmisleno je odgovorio kicoš iz Santa Fe.

– Idite da položite zakletvu – rekao je na kraju Kruk. – I ni reči o ovom razgovoru među nama.

– Podrazumeva se, sudijo.

*

U Maskvero je ujahao Džordžijanac skoro istovetno sa šarenim, iskićenim kolima „Teksas gerl“. Doček je zaista bio bučan. Mali karavan imao je po osam lepuškastih glavica, koje su bacale na građane svoje čarobne i primamljive osmehe. Karavan se sastojao od „prijskih lađa“ bez amjeva. Bila su to obična kola, ali, preuređena, s nekim dodatkom, sedištim, metalnim delovima ukrašenim perjem i šarenom svilom. S obe strane, pružala su se u polukrug velika račvasta slova, „Teksas gerl“, Amarilo, Teksas. Jedini koji se nije uzbuđivao u ovoj gomili, bio je šerif. Ostali su mahali rukama, neki su trčali uz kola poslednjih tridesetak jardi, neki su zviždali, mlatarali koltovima po vazduhu i pocupki-vali. Oženjeni nisu imali smelosti da se sasvim približe i izbliza vide devojke. Zato su momci pohrlili da iznesu taj lep „prtllag“ iz kola na rukama. Nastalo je cičanje, pljeskanje, namigivanje i glasno smejanje.

Kraj vozača prvih kola nalazila se Džun Vošbi, pod čijom komandom se nalazila trupa. Nju se niko nije setio da spusti na tlo. Uostalom, bila je pozamašna i prilično naprasta. Kada su se njene devojke smejale, ona je gundala. Da je mogla, jednim udarcem bi rasterala svu tu rulju što se obrušila na njenu „decu“, poput lešinara. Ipak, Ket Parker se progurao do nje. – Dobro došli – pozdravio ju je galantno. – Ja sam vlasnik one bedne daščare koju ćete počastvovati sjajem svoje trupe, mis Vošbi!

Ženine obrve se podigoše u znak zadovoljstva. Parker je pružio ruku i ona se dosta lako osloni na nju i siđe. – Jedna tura za sve – povikao je Parker. I gomila je jurnula prema „Rodeo“ salunu noseći sa sobom devojke.

Holidej je poizdalje posmatrao sav taj metež. Stajao je naslonjen na stub. Kraj nje ga se nalazio ždrebac, pognute glave, znojav i prašnjav, kao i njegov gospodar. Njegova leva ruka bila je savijena u laktu, pridržavala se za vrat dvostrukim zavojem. Bila je to uspomena na Santa Fe od prepada na kočiju „Baterfild kompanije“. Kada je gomila protutnjala na drugu stranu, ulica je odjednom opustela. Preko puta, oronuo i nekako nepotrebno prisutan, ostao je Ejs Povel. Nje ga niko nije pozvao da podele veselje zbog velike predstave u „Rodeo“ salunu. Od trenutka kada ga je onaj prokleti pijanac ismejao i brže povukao kolt, Maskvero kao da je izgubio svog dugogodišnjeg čuvara zakona. Umesto u „Rodeo“ salun, kockar se uputio prema krčmi „Long draj“. Miga je labavo privezao za gredu ispred i ušao unutra. Jedan čovek mu je odmah pao u oči. Stajao je ruku prekrštenih na prsima i posmatrao četiri pokeraša za četvorouglastim stolom. Ostali su takođe gledali na tu stranu, a njih

nekoliko je kradom bacalo poglede prema visokom momku bledog lica. Imao je u ustima neupaljenu cigaretu i onaj isti sivi šešir s kožnom pantljikom. Sedefasta drška „bizlija“ ljeskala se u hladu kao krljušt. Oči su mu izgledale zatvorene, ali, ispod kapaka je tumarao njegov oštar, neuhvatljiv pogled. Nije se osvrtao na one koji bi ulazili u „Long draj“.

Holidej je prišao šanku. Pokazao je prstom prema boci sa žutom etiketom. Barman je klimnuo glavom, a onda se osmehnuo kada je video na ploči srebrni odsjaj dolara. Ovde je izgleda bio običaj da se u tišini prati finale partija pokera, pogotovu ako su ulozi dopirali nekima samo do mašte. Onda je neko za stolom glasno opsovao i lupio šakom po stolu. Zastrugale su čizme. Poznati zvuk noge stolice zaparao je prljavi, još neosušeni pod.

– Ništa od toga! – oglasio se Basford spuštajući ruke. – Nema pucanja. – Svi su se okrenuli prema njemu. A onda, prema onome koji je opsovao. Taj je sigurno izgubio dosta, čim nije umeo da podnese poraz. Rešio je da prekрати muke revolverom. – Varao je! – zažarenog pogleda je uzviknuo.

– Zašto nisi rekao odmah?

– Sada sam video...

– Kad si izgubio? Ja sam gledao i sve je bilo okej. Za svaki slučaj, razidite se. – Nekoliko trenutaka su se odmeravali s njim i međusobno. Činilo se da nemaju ništa protiv toga da odu. Dok nije želeo da lupa glavu s kakvim to pravom njegov partner iz „Rojala“ u Santa Fe naređuje da se pokeraši razidu. Ali, bilo je očigledno da ima uticaja. Forest Basford je sačekao da se kockarski sto sasvim isprazni. Onda je pošao ka izlazu. Tada je primetio Holideja. Za trenutak, licem mu se preli iznenađenjem i smrknutošću. Nije mogao da ga izbegne, u svakom slučaju. Nas-

mešio se i prstom dodirnuo obod šešira. – Ko ga vidim? – rekao je. Onda je spustio glas prišavši kockaru. – Dok Holidej, lično? Onda nisam znao s kim igram u „Rojalu“. Kasnije sam saznao...

– Zar bi to menjalo stvar? – pitao je Dok.

– Verovatno ne bi.

– Sto je prazan – pokazao je kockar. – Zar vas više ne privlači?

– Ne vredi, ne smem.

– Ne smete?

Basford rastvori revere svog kaputa i pokaza zvezdu pomoćnika šerifa. Holidejeva obrva se lako pomeri. – Ne shvatam, ali, nije ni važno – rekao je i ispiro brendi.

– Ujak mi je ovde šerif – objasnio je Basford, kome je odjednom bilo stalo da sa kockarom bude u razumnom odstojanju. – Pozvao me je da mu pomognem. Ima nekih problema...

Kockar se setio „Rojala“ i uplitanja Džereda Braša u igru, insistiranje na razgovoru... Ako je Basford na to zaboravio, slučajno ili namerno, on se nije mogao otresti iznenađenog, neprijatnog utiska. Uostalom, sve to ga se nije ticalo. Čak i kada bi ga na to podsetio, momak bi svakako imao neki spreman, prihvatljiv odgovor.

– Naravno – javio se Basford – nemam nameru da vam stavljam primedbu na igru pokera. Uverio sam se... mada mi ni danas nije jasno zbog čega ste hteli da mi poklonite pet hiljada dolara?

– Nije ni meni – odgovorio je Džordžijanac. Basford se zagleda u njegovu ruku u zavoju. – Nesreća? – upita.

– Kočija se prevrnula – rekao je Dok. – Neko je znao da imam dosta dolara, pa je pozeleo da me opljačka i ubije...

– Čuo sam nešto o tome – promrsio je Bas-

ford – ali, nekako odmah sam krenuo za Maskvero.

– I ja – dodade Dok. – Jednog napadača sam likvidirao, a drugi mi je umakao. Bio je u Nempu. To znači da je možda i ovde.

– Kako izgleda?

– Prepoznaću ga već – neodređeno je odgovorio kockar. – I ako se bude presvlačio, neće mu uspeti.

– To se zove oštro oko – pokušao je da se našali Basford. – Nadam se da neće biti velike pucnjave?

– I ja!

Basford je već razmišljao kako da se javi Brašu da sakrije negde Rafelsona, dok je kockar u gradu. No, prvo je morao da ga izbavi iz zatvora, a da to Povelu ne bude sumnjivo. – Hoćete li u „Rodeo“ salun? Ceo grad će tamo da se slegne.

– Ne verujem. Možda ću svratiti kada sve bude gotovo.

Basford ga je pozdravio i izašao. Tada mu je put preprečio Povel. Izgledao je vrlo neraspoložen, ali se trudio to da sakrije koliko je moguće. Za Foresta Basforda taj susret bio je neizbežan. I on je osećao da šerifu nisu sve koze na broju, posle onog incidenta sa Rafelsonom. Njegov ugled se srozao sasvim nisko, nasuprot sestriću koga je doveo da mu pomogne. – Treba da odlučimo, jedan od nas dvojice moraće da bdi kod Parkera – rekao je Povel.

– Očekuješ gužvu, ujače?

– Ne zovi me ujakom – namrštio se ovaj.

– Ja sam za tebe šerif, bar ovako javno.

– U redu, šerife.

– Pretpostavljam da bi ti išao? Devojke su, koliko mi je poznato, lepša strana tvog zanimanja.

– U početku možda, kasnije postanu obrnuto.

– Ja ću ostati napolju – mrštio se Povel i dalje – možda ću imati sreću da naletim na Braša.

– Sreću?

– Da, sreću. Želeo bih da to okončam jednom zauvek. Dosta mi je njegovog proganjanja iz mraka. – Basford se za trenutak zamislio. Onda ga povede u stranu. Sinula mu je pametna ideja, bar je tako mislio. – Onaj pijanac u zatvoru – počeo je polako – misliš li da ima veze sa Brašom?

– Verovatno. Mora da ga je on poslao.

– Kako da dokažemo?

– Možda ti znaš kako?

– Predlažem da ga pustimo.

– Šta?

– Polako – umirio ga je sestrčić. – Nađi neki izgovor da ga oslobodiš. Reci da ga razumeš, da je bio pijan i nesvestan svojih postupaka. Na kraju mu zapreti da ćeš ga zatvoriti mesec dana, ako u Maskveru okusi i jednu čašicu, ili nešto slično...

– Ali, zašto? – bunio se Povel.

Basford je snizio glas. – Vrlo prosto. On će odjahati iz grada i ako ima veze sa Brašom, naći će ga. A ja ću pratiti njega! Tako ćemo otkriti gde je taj lupež. Šta misliš?

Povel je šakom protrljao svoju bradu. – Ima tu nečeg – priznade.

– Umesto da svakog dana iščekuješ šta će ti Braš spremiti, ti ga zaskoči – navaljivao je Basford.

– A ako te primeti da ga pratiš?

Momak se nasmešio cinično. – Kada bi tako bilo, zar bi me se setio, ujače?

– Pa...

– Učini to pred mrak... Ja ću se vratiti na vreme da nadzirem „Rodeo“ salun. Važi?

– Da porazgovaram sa sudijom?

– Zašto? Ti si šerif, o tvojoj glavi se radi.

Nećeš trčati kod sudije za sve što bi trebalo da preduzmeš?

– Možda si u pravu...

Basford se osmehnuo. Rafelson će legalno da se izmigolji iz Maskvera, a on će se sastati sa Brašom. Povelu će u povratku servirati neku priču. No, Povel kao da se nije sasvim mirio s ovom idejom. – A da ga ja pratim? – pitao je iznenada. Basford ga prijateljski munu pesnicom u rame. – Ujače, vid ti je nikakav! Kada se smrači, mislićeš od drveta da je Braš.

– Kruk ti je rekao? – smrče se Povel. – Da! Zar da imamo tajni, šerife?

*

Sledeća dva dana nije se ništa naročito dešavalo. Holidej je odseo u „Long draju“, mada se taj salun nije mogao meriti sa „Rodeo“ salunom. Međutim, tamo su se odomaćile članice trupe „Teksas gerl“, posle fantastičnog uspeha prve večeri. Ket Parker ih je angažovao da daju predstave u njegovom lokalu još četiri večeri. Braš se samo još jednom sastao sa Basfordom, ali, o njihovom razgovoru nisu mnogo saznali Brag, Henvud i Rafelson. Ovom poslednjem je naročito teško palo naređenje da se ne miče iz skloništa u Telerovom rudniku, s obzirom da može biti na nišanu Doku Holideju. Kockar kao da je osetio smrad lupeža, pa se nije micao iz Maskvera. Tog dana je Povelov pomoćnik, Forest Basford, pozvan hitno kod bankara Džordža Ketlina. Lukavi revolveraš nanjušio je da stvari počinju da kreću u željenom pravcu. A kada bankar poziva zakon u kuću, posredi je novac. Šta drugo? Uostalom, na Brašovom udaru bili su bankar i šerif zajedno. Ovaj prvi pre nego drugi. Basforda su uveli u veliki hol, sa lusterima kao iz najotmenijih apartmana hotela u Sent Luisu ili Nju

Orleansu. Bio je to sjaj koji ga je zadivio. Zaveše, pliš na foteljama, mermer na stolu, sve je zračilo čistoćom i skupocenošću. Momak koji ga je uveo, uzalud je iščekivao da mu gost doda šešir. Basford ga nije zadovoljio. Jedan od četvoro vrata su se otvorila. Bankar Ketlin je rukom pokazao Povelovom pomoćniku da uđe. Bila je to prostorija nalik na radni kabinet, ali i na dnevnu sobu. Tri zida su imala male svetiljke, a najveća se nalazila na ivici stola. Džordž Ketlin bio je mlađi čovek, mada ga je Basford zamišljao sasvim drugačije. Nije imao stomačić, podvaljak i cvikere, kao ni visoko čelo. Ništa od toga. Pre bi se reklo da se u štofano sivo odelo uvukao bivši revolveraš ili krupije, kome je iznenada pošlo sve nabolje i morao je da stiče ugled i ponašanjem i odevanjem. Svoju ostru, pravu kosu, bankar je „umirivao“ visokim i kratkim šišanjem. Imao je četvrtasto lice, crne prodorne oči i malo isturenu donju vilicu i deblju donju usnu. Pokreti su mu bili više nervozni nego živahni, ali, sve u svemu, zračio je odlučnošću. Znao je šta hoće u svakom trenutku, u svakoj reči. Veliki buket ruža nalazio se na drugom kraju stola u bokastoj, zemljanoj vazi. – Sedite – ponudio mu je Ketlin. Onda je ukrstio prste tako da su zglobovi zapucketalili. Izraz lica bio mu je izveštačeno miran. Basford je umeo da čuti kada treba.

– Imam jedan problem, šerife – rekao je, gledajući u neku tačku ispred sebe. – Radi se o uceni. O mom sinu.

Basford nije mogao da zadrži mironu. Postoje ljudi naviknuti da iznenađuju. I ovaj bankar, sa možda četrdesetak godina, ponašao se đavolski otvoreno i srdačno.

– Uцена? – ponovio je Basford. – Zna li Povel o...

Ketlin ga je prekinuo rukom. – Ne zna, naravno. Moj sin ima dvanaest godina. Dobio

sam poruku da će ga ubiti, ako na određeno mesto ne ostavim pedeset hiljada dolara. I to danas!

– Neka šala, možda? – primetio je Basford.

– Nije. Da bi potvrdio svoje namere, ta hulja je ostavila mom Dejvu trag nožem na grlu. Mislim da je u pitanju manijak, hteo sam da angažujem ljude, pa sam odustao. Ne mogu večito da držim sina u kućnom zatvoru i stražare oko njegovog kreveta.

– Plaćićete?

– Da!

– A ako on produži i dalje sa ucenom?

– Moram da rizikujem – uzdahnuo je bankar. – Neko bi trebalo taj novac da odnese na određeno mesto. Neko poverljiv i hrabar. Povel to više nije...

– Ni vi?

– Mislim da bi to bio rizik – priznao je Ketlin. – Tako ste se vi pojavili i dali mi ideju.

– Gde treba da se odnese novac?

– Ima jedno šuplje drvo, nalazi se na granici „King ranča“ i gradskog atara. Zovu ga „drvo za vešanje“, ali ga više ne koriste za to.

Basford pogleda svoje nokte. – Kada treba da krenem? – upita.

– Pristajete? – živnuo je bankar. – Verovao sam da hoćete. Odnećete samo pedeset hiljada dolara, ostaviti i vratiti se natrag, ništa više.

– Izgleda prosto – zaključio je Basford. – To bi mogao svako da uradi.

– Znam, ali ja ne želim svakog – rekao je Ketlin. – Taj „svako“ može da izbrblja ko-ješta, možda bi zabrljao stvar. Dobićete nagradu za to šerife, ja lično...

– Ne dolazi u obzir – prekinuo ga je Basford širokogrudno – ja sam već nagrađen. Uostalom, ne prodajem usluge. Samo ih činim.

Bankar je nekoliko trenutaka gledao, kao da je procenjivao težinu ovih reči. – U redu – ustao je i iz velike fioke pri dnu izvukao kožnu torbu. Stavio ju je pažljivo pred Basforda. – Ovde je taj novac. Pazite, možda će vas odnekud osmatrati. Nemojte se osvrutati, samo ostavite to i vratite se.

– To je lako stečen novac – zavrte glavom Basford. – Jedno pismo, gola pretnja i hop!

– Ja obožavam svoga sina – rekao je Ketlin svečanim glasom. – Ne bih želeo da mu se bilo šta desi.

– Kada treba da odnesem novac?

– Možete i sada. Rok je između jedanaest i jedan – pogledao je na veliki sat iznad vrata. Ja ću vas sačekati ovde.

– Tog lupeža bi trebalo ščepati – procedio je Basford.

– Ne! Ako vam je stalo da ga uhvatite, učinite to posle.

– U redu, novac je vaš – slegao je ramenima Basford i podigao torbu. Bila je poteška.

– Hoćete li da pogledate? – ponudio je bankar.

– Mrzi me.

Ketlin ga je ispratio do izlaza i kratko klimnuo glavom u znak pozdrava. Onda iščeze. Forest Basford je ostao na tremu kao ošamućen. Imao je u rukama pravo bogatstvo, koje je morao da odnese nekom nepoznatom. Vraga! Da nije i tu umešao prste Braš, lično? Ali da jeste, to bi on morao da zna. Bankareva priča bila je prosta ali i neobična. Jednostavno mu se žurilo da se otarasi novca! Kao da ucenjivač ne može posle izvesnog vremena da ponovi svoju pretnju. A možda se uzdao da će ga lakše ščepati ako ima novac? Možda je obeležio novčanice, ili brojeve? Ipak, pedeset hiljada dolara kad se odnese preko granice obezbeđuje nekoliko godina raskošnog života. On uzjaha sivca i potera ga

na zapad. Bankar je igrao neku igru, zaključio je Basford. Nije još znao kakvu, ali, bio je rešen da se ne zaleće. Nazirao je nešto, no, to je zvučalo glupo, čak i neverovatno! Nekoliko puta se osvrtao. Niko ga nije pratio. Nije mu trebalo dugo da nađe drvo. Nalazilo se na malom uzvišenju, s bednom krošnjom, polomljenim granama i ispucalom korom. Zemlja je ispod njega bila ogolcla i ugažena od silnih kopita konja. Tu se nekada presuđivalo konjokradicama i ubicama, po kratkom postupku. Velika grana bila je išarana od konopaca, bili su to ožiljci u obliku rebrastih prstenova. Stablo je trulilo i pucalo pri dnu. U otvor, iz koga su izlazile kolone mrava, Forest Basford je trebalo da stavi pedeset hiljada dolara. Okolo se pružala trava. Malo dalje, počinjala je velika hrastova šuma, koja je već pripadala „King ranču“. Basford je sjahao sa sivca i poneo torbu. „Vrući“ tovar u ruci samo ga je malo pokolebao. On ga još jednom odmeri, a zatim, bez razmišljanja stavi u stablo. Posle toga je zastao kraj konja, izvukao cigaretu i zalepio je za donji kraj usta. Sunce je padalo tamo negde na Kanadian River. Sve oko njega dobilo je svoju senku: drvo, vlati trave, grmlje, pa i sam brežuljak na kome se nalazio. Forest Basford se lako oprostio od drveta koje je tog popodneva vredelo pedeset hiljada dolara! Vratio se u Maskvero, ne osvrćući se... I, ponovo je naleteo na svoga ujaka. Šerif Povel izgledao je sve stariji i mrzovoljniji. Činilo se da izbegava ljude. Tražio je neki način da povрати svoj poljuljani ugled, ali, takva prilika mu se još nije ukazala. Ili je jednostavno nije bilo, ili je dolazak Basforda primirio duhove u Maskveru. U svakom slučaju, Povelu se nije sviđalo trenutno stanje. A za to je krivio jedino sebe. – Drugi put se javi kada izjašeš – prekoreo ga je ujak.

– Nisam bio na sastanku – odgovorio je suvo Basford. – Onaj tip mi ne da mira...

– Koji?

– Onaj iz zatvora... Išao sam da pogledam tragove, ali, kao da je u zemlju propao!

– Nije trebalo da me nagovoriš da ga pustim – smrkao se šerif. – Ako nema veze sa Brašom, onda je uspeo da mi izmigolji, i sada je verovatno u Ratonu ili Delhertu. Šta ti misliš?

– Mislim da je tu negde. Ima sigurno skrovište...

– Gde? – zamisli se Povel. – Čekaj malo! Postoji Telerov napušteni rudnik... Ići ću da pogledam tamo.

– Bio sam već – brzo je odgovorio Basford.

– Ništa!

– Ništa? Onda zaista ne znam...

– A „King ranč“? Sam si priznao da tamo nisi zalazio mesecima.

– Zašto tamo? Pa, Stiv Doneli je pošten rančer, ne druži se sa huljama. Hoćeš da kažeš da je sakrio i Braša?

– Zašto da ne? – žmirkao je Basford. – Ako je taj tip Braš u okolini, onda negde ima bazu. Možda mu je taj Doneli nekada bio prijatelj? Recimo, jahali su zajedno u mladosti, ili tome slično?

Povelovo lice se pokri bledilom. Basford je ciljao na njegovu bolnu tačku, ali se pravio da to slučajno pogađa na pravo mesto. – Poznajem Donelija kao ispravnog čoveka – procedio je šerif.

– Svi su oni sada ispravni – naglasio je momak ali nehajno. – Uostalom, ako je Braš tu, pojaviće se. A mi ćemo ga dočekati kako valja, zar ne, ujače?

– Da – odgovorio je odsutno Povel. Basford je gledao za njim. Udaljavao se pognutih ramena, oborenog pogleda. Promrmljao je nešto kao izvinjenje i pohitao prema sudijinoj

kući. Basford se smeškao cinično. Poterao je konja prema bankarevoj „rezidenciji“ na zapadnom delu glavne ulice. Ponovo su ga uveli u hol, samo, ovog puta nije imao osećaj strahopoštovanja prema skupocenim delovima nameštaja i lusterima. Ni tog puta nije želeo da se rastane sa svojim šeširom. Držao ga je na glavi i kada je ušao u Ketlinovu radnu sobu. Začudo, bankar nije odmah ustao sa svoje stolice. Samo je glavu uspravio. Na licu mu se ispisalo iznenađenje, ali i zadovoljstvo. – Sve je u redu? – zapitao je. Basford je klimnuo glavom. – Niste primetili nikoga?

– Ne!

Bankar se tek tada podiže i iz staklene vitrine izvadi bocu i dve čaše. – Iako ste na dužnosti, šerife, nećete me odbiti. Povel je nekada vrlo krut... A vi imate šansu da budete nešto drugo. Možda i nešto bolje?

– Kako to da shvatim?

– Povelu je potrebna penzija nego značka – odgovorio je Ketlin. – On se našerifovao, ali, ni on nije večan. Uprkos tome što ima zasluga, godine pritiskaju i njegov život i njegov kolt.

– On mi je ujak – podsetio ga je Basford.

– Znam! Verujem da tu neće biti problema, značka u neku ruku ipak ostaje u porodici, zar ne?

Basford je uočio da bankar već drugi put baca pogled na veliki zidni časovnik iznad vrata. Pošto je ispio viski, on se pridiže. – Čekajte – zaustavio ga je bankar. – Ostanite još malo. Čekam nekoga.

– Moj ujak voli da me stalno ima na oku – primetio je Basford. – Koga čekamo?

– Mog blagajnika. Poverljiv čovek i dobar jahač. – Bankar je bio đavolski škrt na rečima, i zagonetan. Basford je umeo da deluje nezainteresovano. Ipak, naslućivao je da veza s onih pedeset hiljada dolara nije prekinuta.

Džordž Ketlin je posegao rukom prema boci, ali je Basford odbio pokretom glave. – Najzad – rekao je bankar i pogledao prema vratima. Ukazalo se lice čoveka prosede kose i lepih crta. Koža mu je bila preplanula, a oči tamne, nos majušan, usta meka i oblika vajanog kao za devojku. Bio je u beloј košulji sa tamnim „podvezicama“ na laktovima, koje ne daju rukavima da skliznu pri padu. Nosio je u ruci onu istu torbu. Torbu sa pedeset hiljada dolara! Čutke ju je spustio pred bankara. Bankar se nasmešio. – Možeš da ideš – otpustio ga je. Blagajnik se lako poklonio i čutke kao što je ušao, tako je i iščezao. – Iznenadeni ste? – pitao je Ketlin.

– Ne mnogo – priznao je Basford. – Je li sve to bila igra?

– Samo provera – odgovorio je bankar. – Vi ste novi, bez obzira što ste Povelov rođak. Hteli smo da vas stavimo na probu. Neko drugi bi se polakomio za ovim novcem. Vi ne. To mi je potrebno...

– Da sam pobeгаo s novcem?

– To je bio rizik – sleže ramenima Ketlin. – Možda bi vas neka poternica negde stigla, ko zna? Međutim, zaboravimo na to. Uцена nije postojala.

– Nemate ni sina?

– Nemam – nasmejao se bankar. Bio je mnogo drugačiji i simpatičniji s osmehom. – Izmislio sam ga. Imam utisak da ste mi poverovali?

– Jesam – odgovorio je Basford. – Je li ovo poslednji vic u moju čast, mister Ketlin?

– Moram da budem siguran u ljude – nastavio je, ne obraćajući pažnju na Basfordovu zajedljivu upadicu. – Moj blagajnik, Hari Kotleb, jedan je od pouzdanih. Potreban mi je još jedan. I ne samo poverljiv, nego okretan, brz, nemilosrdan i precizan.

– Kao ko?

– Kao vi... šerife.

– Ja nisam šerif.

– Bićete brzo – osmehnuo se bankar i nalio samo sebi piće. – Imam za vas zadatak. To moram da platim, niko neće znati osim nas. Hoću da kažem... isplati se da platim. Opasno je!

– O čemu se radi? Dinamitu?

– Nešto slično... Novac.

– Koliko?

– Blizu pola miliona.

Basford se instinktivno stresao. Pomislio je da će ga vrtoglavica oboriti sa stolice. Uzalud je pokušavao da se pribere. Bledilo ga je vraški izdavalo. – Nisam nikada bio blizu tolikog novca – procedio je, premestivši neupaljenu cigaretu s jednog kraja usana na drugi.

Ketlin je ustao i prišao prozoru. – Čuli ste za Džereda Braša?

– Nešto – oprezno je odgovorio Basford.

– Jednom me je opljačkao, pre osam godina – nastavio je bankar. – Nije bila velika suma, ali, zamalo da nisam stradao. Tada je ubijen Flips, moj knjigovođa. Bila je to ble-sava pljačka, šerife. Kao iz onih starih priča kada se Zapad tek osvajao. Usred belog dana, s maramom preko lica i torbama preko ramena. Ušetao se, kao da je znao da mu niko neće smetati, pa ni šerif...

Basford je u sebi pomislio kako je bankar u pravu. Bar je trebalo tako da bude.

– Međutim, Povel ga je zgrabio. Kruk mu je odrezao osam godina u Jumi. Mogao je i više. Osam godina sam mirno spavao, ali sada, Braš se ponovo javlja.

– Pretio vam je?

– Ne – okrenuo se Ketlin – ali se najavio šerifu. Vi to znate?

– Toliko znam.

– Pretpostavljam da mene neće mimoići.

Zato hoću da sav svoj novac prebacim na sigurno mesto. To će učiniti Kotleb... i vi.

– Gde?

– Kotleb će vam uz put reći – neodređeno je odgovorio bankar.

Basford je brzo izračunao u sebi. Toliki novac trebalo je zgrabiti odmah! Odmah? Ne čekati da krene na put, jer, lukavi bankar i njegov blagajnik mogu da podmetnu kamenje u kovčeg, a da pravu „lovu“ pošalju na suprotnu stranu drugim kanalima? Veruje li Ketlin da će se Basford polakomiti i razglasiti nekome o tome? Da će njega i blagajnika napasti možda baš Braš lično, i nasesti! Oteće lažan plen! On pogleda kroz poluspuštene kapke svog sagovornika, no nije otkrio ništa sumnjivo na njemu. Možda je i preterao. Odlučio je da što manje govori, a što više sluša.

– Mislite da bi nas neko napao? – pitao je.

– Za to znamo samo nas trojica – uzvratio je Ketlin. – Ja ću ćutati. Ako neko sazna, vas dvojica ste na udaru.

– Na udaru?

– Novac sam osigurao. Kada bi nekim slučajem nestao, tuce detektiva osiguravajućeg društva bilo bi na vratu napadačima. Čim novac pređe prag moje banke, on je osiguran. To sam predvideo posebnom klauzulom u ugovoru. Novac opljačkan u banci ne podleže osiguranju, ali, na putu, u njihovoj je nadležnosti. Jer, češće se napadaju banke u mestu!

– Pametno – primetio je Basford.

– Dobićete deset hiljada dolara da to stigne neoštećeno na određeno mesto.

– Ne pristajem – odbi Basford.

– Mislite... malo je?

– Vraga – odseče on. – Ja sam pomoćnik šerifa i to što me molite da učinim spada u svakodnevnu dužnost jednog šerifa.

– Ne shvatam!

– Shvatate vrlo dobro, mister Ketlin. Ja ću taj novac otpratiti, ali, bez centa naknade.

Bankar je gledao s nevericom nekoliko trenutaka. – Mislite to ozbiljno? – pitao je tiho. – Da ne mislim, ne bih rekao.

– Da, ali ovo je moja privatna stvar...

– Svejedno! Ja ću vam pomoći koliko mogu, ali me nemojte potkupljivati. Onda bih bacio ovu zvezdu... – I on teatralno kucnu prstom po žutom metalu. Gledali su se. Ketlin se verovatno pitao da li momak glumi ili hoće da postigne efekat na jednog od značajnih faktora u gradu, kada se bude birao novi šerif. U svakom slučaju, zvučalo je iskreno i bankar je to prihvatio. No, Basford nije ostao samo na tome.

– Još nešto – rekao je. – Ako mislite da ne bi bilo zgodno da budem slobodan, ostaću ovde. Tako bi otpala svaka sumnja sa mene da bih brbljao...

– Ne – užurbao se Ketlin, ponovo iznenađen ovim Basfordovim gestom. – Do noćas ste slobodni...

– Noćas?

– Da! Tačno u ponoć, iznećemo novac u posebnu kočiju. Biće nas četvorica, a posle samo vi i Kotleb.

– Četvrti je sigurno neko iz osiguravajućeg društva? – dosetio se Basford. Bankar sleže ramenima. – Mora da bude, da proveriti da li se sve poklapa po propisima ako se nešto desi. Imajte poverenja u njega. To je ozbiljan čovek, dvadeset godina u osiguravajućem društvu. Garantujem za njega.

– Pa, mene se to ne tiče – odmahnuo je Basford rukom.

– Onda u ponoć budite pred bankom, ali, s druge strane. Biće upaljena mala svetiljka.

– O kej! – Kada je izašao i iza sebe osetio zatvorena vrata nasmešio se podrugljivo. Činilo mu se da ga pod noktima spopada ču-

dan svrab. Skoro pola miliona! Kada to bude rekao Brašu, matori lisac će zinuti.

– Pola miliona dolara! – otvorio je usta Džered Braš i zaboravio da ih sklopi. Brag, Rafelson i Henvud su takođe buljili u Basforda kao omađijani. Posle prvog šoka, njihova lica su se rasplinula u tiho, a potom sve glasnije cerekanje. – Moram brzo da se vratim – prekinuo je njihovo radovanje Basford. – Može Ketlin da posumnja... Kako ćemo?

– Kako? – pogledao je Braš u svoje ispružene prste, onda ih je munjevito skupio, kao da nešto grabi. – Ščepaćemo taj novac, tačno u ponoć!

– Kako? – mirno je ponovio pitanje Basford.

– U redu, sinko, u pravu si. Da razmislimo. Prvo da budemo načisto da li uzimamo to i bežimo, ili da ostanemo po još koji plen?

– Da ostanemo – požurio je Basford – ali, kako ćemo to uzeti a da nas ne vide? Nismo duhovi!

– Važno je da to ne bude napolju – naglasio je Braš. – Znam te momke iz osiguravajućeg, prema njima su šerifi početnici. Ako njih nemamo na vratu, na konju smo.

– Ja bih radije u Meksiko – umešao se Henvud.

– Zaveži! Obećao sam vam više od ovih pola miliona, momci. Obećao sam Basfordu da će biti šerif, i biće. Ketlin je samo početak, ostalo tek dolazi kada momak bude zakačio pravu zvezdu. A onda, na red dolazi Povel. On je moj...

– A noćas? – nestrpljivo se umešao Basford.

– Polako... – Braš je potražio nešto gde bi seo. Nalazili su se u onom istom kraju tunela, uz istu čkiljavu svetlost fenjera i zadaha vlage i truleži. On se spustio na neku gredu, dopola zarivenu u zid tunela. – Dakle, treba to

izvesti tako da novac bude kod nas, a da naš momak ostane čist – rekao je zamišljeno. – To je đavolski teško izvesti. Čekajte... Da „namestimo“ tog Kotleba?

– Ne razumem – namrštio se Basford.

– Lepo! Mi se pojavljujemo čim novac izmili iz trezora. Onda držimo u šahu bankara, tebe sinko, i onog iz osiguravajućeg. Kotleba ne. Mora da ispadne da smo s njim bili u dogovoru. Ti ćeš, sinko, odmah pružiti prst na njega kao ono, „držite lopova!“ da bankaru bude jasno. Reći ćeš nešto otprilike... Kotlebe, ti si ih doveo! Samo na tebe nisu uperili oružje? Tako je – osmehnuo se Braš. – On će pobesneti i pokušati da nas napadne. I mi ćemo mu presuditi.

– Bogamu – ote se Henvudu.

– Posle toga mi odlazimo sa plenom – nastavio je bivši robijaš. – Basford se baca na konja, za nama, ali, dalje ne vidim šta će biti? Bolje da se ne približava blizu – iscerio se Braš.

Svi su ćutali. – Ima li neko bolji predlog? – pitao je lupež.

– Bolji nema – javio se Brag. – Lukavo je, kako to samo Brašu može da padne na um.

– Ja sada idem – prenuo se Basford.

– Je li Holidej još u gradu? – pitao je Braš.

– Nisam video da odlazi.

– Onda, neka Rafelson ostane ovde.

– Zašto? – pobunio se ovaj. – Zato što neću da rizikujem. Ne želim da mi zbog tvoje njuške propadne plan.

– Ali, biće ponoć...

Kockar retko spava rano – prekinuo ga je Braš. – Mi ćemo pola sata pre ponoći biti u gradu. Ne želim da propustim ništa.

Rafelson ljutito baci svoj šešir na zemlju. – Žedan sam! – povika.

– Strpi se – tešio ga je Braš. – Do jutra ćeš biti bogataš.

– Gde da trošim? – raširio je ruke Rafelson.
 – U ovom pacovskom gnezdu ne toče viski.
 Služe samo žive pacove!

– Bar ćeš imati društvo – zadirkivao ga je Henvud.

*

Sakriven u granama šiblja, Holidej je propustio Foresta Basforda da žurno odjaše u pravcu Maskvera. Ovaj ga nije primetio. Gde li je tako žurio novi pomoćnik gradskog šerifa? I na kakvom li je zadatku bio u ovo doba? Kockar je pred zalazak sunca izjahao malo prema brdima. Dosada kojom se ubijao u Maskveru beć je prelazila u bolest. Preživeli napadač na kočiju kod Santa Fe ili je produžio dalje, ili ga je osetio i sakrio se u neku rupu. Holideja je instinkt reko varao. I sada mu je govorio da je napadač u blizini. Uostalom, tog lupeža je video u salunu sa Brašom. A prepoznao ga je i ispod marame, po koricama za nož! Erni Rafelson je pozadi, na kaišu iznad opasača, imao specijalno izrađenu futrolu za nož „skakavac“. To je kockar primetio u jednom trenutku kada je Rafelson okretao konja da beži. Detalji na koje bi retko ko obratio pažnju, kockaru su više puta spasavali život ili mu davali dragoceno preimućstvo. Pošto je Braš imao razgovor sa Basfordom, onda su tu pale kombinacije koje „mirišu“ na gužvu. Basford je u Maskveru, Braš razgovara sa Basfordom u Santa Fe, maskirani napadač je iz Brašove pratnje... Verovatno ih je nešto dovelu u Maskvero. Tip iz Nempe morao je ovuda da prođe. Ako je ostao, onda je imao dobre razloge da to učini. I da se možda krije. Ruka koja ga je pokatkad žignula, podsećala je kockara na taj dan. Namestili su da otpadne točak, pucali na mladog čuvara, sve to da bi se domogli njegovog novca i njegove glave. Platiće mu to!

*

Kada su Braš, Henvud i Brag otišli, Erni Rafelson se osetio nelagodno u rudniku. Čuo je grebanje pacova, negde je kapala voda, a najgore od svega, bila je tišina. Pritiskala je poput stene. Da je imao bar malo da popije... bilo bi mu lakše! Zašto je Braš samo njega ostavio? Mučio se da odgonetne, ali, uzalud. Istina, kockar je rekao da će ga prepoznati čim ga vidi, ali, to nije značilo da ga mora videti ako bude s njima pred ponoć kraj Ketlinove banke! Zbog čega se Braš toliko izmenio? Rafelson je izašao napolje, pred ulaz. Mesečina je preplavila dolinu. Njegov konj je zarzao iz mraka, kao da ga pozdravlja. Potražio je cigaretu, ali, ni njih više nije imao! Pakao! Braš ga je napustio – razmišljao je grozničavo. I onda tamo, u Santa Fe... poslao je njega i Teralda da presretnu kockara. Nije im uopšte rekao o kome se radi. Kao da ih je svesno slao u smrt, znajući da se ne mogu meriti sa slavnim kockarem i strelcem. Kao? Nije „kao“ već sigurno mu je to bila namera. Da se više ne vrate! Terald je ostavio svoje kosti, a njemu, Rafelsonu preostajalo je da se povinuje čudnim naređenjima Džereda Braša. Prstima je prevlačio preko usta, sve nervozniji i žedniji. Onda mu sinu. Šta ako se uopšte ne vrate? Pakao! Otišli su na konjima i mogli su mirne duše da uzmu plen i pobegnu na suprotnu stranu! Zašto bi uopšte svračali po njega? Sada je bio sasvim siguran da su hteli da ga izigraju. Jedan manje za deobu! Skoro se nasmejao od zadovoljstva. Ipak, dosetio se na vreme, da im to onemogući. Pojaviće se i on u ponoć pred bankom! Potrčao je prema konju i žurno ga osedlao. – Ne možete vi tako Ernije, nije on budala – mrmljao je sebi u bradu, zatežući kajase. Malo kasnije, uz napuštenog Telerovog

rudnika izleteo je jedan jahač. Preko zaravni, galopirao je poput sablasti. Topot kopita kao da je zvonio pod mesečinom. Erni Rafelson je hitao u Maskvero pre svojih kompanjona. Znao je da oni neće mnogo žuriti. Imali su vremena da stignu pola sata pre ponoći. Zbog toga je Rafelson izabrao zaobilazni put, ali, konja nije štedeo. Usporio je tek pred samim gradom. Ulica je bila pusta. Svetla su bila najjača iz „Rodeo“ saluna. Tamo se uveliko veselilo. Predstava trupe „Teksas gerl“ bila je završena i nastala je pijanka. Tu nije smeo ni da proviri. Prošao je, šešira nabijenog na čelo i uputio se prema krčmi „Long draj“. Ostavio je konja vezanog za stub na suprotnoj strani ulice, duboko u senci. Proverio je opasač, natukao šešir i polako se uputio prema mutnim svetilkama krčme. Spolja se videlo da tu nema nikoga, ili je bilo dva, najviše tri posetioca. Bilo je razumljivo, jer se muški deo Maskvera preselio u „Rodeo“ salun, očaran muzikom, a još više nogama lepih devojaka u crnim mrežastim čarapama. To je Rafelsonu išlo u prilog. On nije imao nameru da se zadržava u krčmi. Samo da se dokopa jedne boce i da ode! Prišunjaio se prozoru. Video je dva momka za jednim stolom. Izgledalo je da se ne poznaju. Nisu razgovarali samo su sedeli i klimali glavama. Bili su pijani. Za šankom je barmen ubijao dosadu brisanjem čaša. Mada je vreme za zatvaranje isteklo, salun se držao načela da goste treba služiti dokle god naručuju i plaćaju piće.

Izuzetak bi bila jedino šerifova naredba da se pogase svetla i isprazni sala.

Lupež je s olakšanjem ušao unutra. Nije nigde video Doka Holideja. Barmen ga je neljubazno dočekao. Jedan zakasneli gost više, sve manje izgleda za spavanje. Ona dvojica se nisu ni osvrnula na njega. Rafelson je obrisao ozojene dlanove o pantalone i

obliznuo se. Red najraznovrsnijih boca na polici, kao da mu je zasenio pogled. Barmenu Rafelsonovo lice nije kazivalo ništa naročito.

– Viski? – upitao je.

Lupež je odmahnuo glavom, i prstom opisao luk oko sebe. – Celu bocu – rekao je. Zatim je spustio na šank nešto sitnine. – Je li dovoljno? – pitao je. Bocu je grčevito stegao.

– Još dvadeset i pet centi – odgovorio je barmen.

– Dugovaću ti – iskezio se neprijatno Rafelson i ruka mu pade na kolt. Taj pokret se mogao dvojako tumačiti, no barmen ga je usvojio vrlo brzo. Slegnuo je ramenima samo. Rafelson je izašao napolje. Nije izdržao do konja, već je zubima istrgao čep i sasuo u grlo nekoliko pozamašnih gutljaja. Curilo mu je niz vrat i bradu, no, ostatak je ištao tamo gde treba, na pravo mesto. Glasno je cokuo jezikom i pustio blažen uzdah. Osećao se mnogo bolje. Ali, ne zadugo. S njegove desne strane, iz mraka, izronio je tup udar potpetice o daske. Jedan... pa drugi... Lupež je zastao. Činilo mu se da odatle preti opasnost, iako u to nije bio siguran. Pa ipak, nešto mu je govorilo da bude oprezan. Polako je bocu desne, prebacio u levu šaku. Onda se okrenuo... Prepoznao ga je! Taj šešir, odelo, to lice... Široki opasač sa mecima koji presijavaju pri oskudnoj salunskoj svetlosti iznutra. Leva ruka u zavoju! Desna spuštена niz bok, naizgled bezopasna i bezazlena.

Bili su sami.

– Nisi odmakao daleko – ošamario ga je taj ledeni glas. Rafelson nije bio kukavica, pa ipak... zamalo da nije ispustio bocu. Gledao je u kockarevu desnicu kao hipnotisan. – Nedostaje ti marama preko lica – ponovo je izbio glas, preteći, nemilosrdno opak i hladan.

– O čemu vi to...

– Tražim te od Santa Fe. Dalje ne možeš.

– Ne poznajem vas, mister! – malo se oporavio lupež.

– Ali, ja poznajem tebe. Kreni prema svome konju.

– Slušajte, mister, vi nemate...

– Kreni! – i niklovana cev prosto iskoči ispod kaputa. – Nećete smeti ovde ništa? – prkosno će Rafelson. – Ko kaže? – podrugnuo se kockar. – Kad budeš pao tu, mene niko neće naći. Kao što me ni sada niko ne vidi. Dakle, hoćeš li da iskušaš sudbinu?

Rafelson opsova. Potegao je bocu i ponovo otpio nekoliko gutljaja. Mislio je da će mu to uliti snagu ili razvezati jezik. Međutim, piće ga je slomilo u stvari. – Možda više voliš da šerifu polažeš računa o Brašu? Ionako ga nestrpljivo čeka – pitao je Dok.

– Šta vi hoćete od mene?

– Odluči se, potegni revolver, ili koračaj na drugu stranu.

Lupež se nije mnogo dvoumio. Nije imao nameru da se nadmeće sa boljim i bržim od sebe. Njegova šansa možda bi bili kompanjoni koji samo što nisu ujahali u Maskvero, u pravcu Ketlinove banke. – Mora da je neka greška – procedio je Rafelson i sišao s trema na ulicu. Holidej mu se sasvim približio. Cev njegovog „linkolna“ opisala je kratak luk i vrhom očešala banditovo uvo. Od tog udarca nije se padalo, ali je užasno bolelo. – Kreni! – naredio je kockar i zapeo oroz. – Ti si običan pas, i nije greh da crkneš na ulici.

Rafelson je posrćući pošao. Rukom je pritiskao bolno mesto, ali, nije ispuštao glasa. Kada su se zaustavili kod konja, Holidej mu zabi cev u leđa i odgura ga još dublje u senku. Skoro je pao preko nekog polomljenog kolskog točka u uzanom prolazu između dve zgrade. – Ovde te neće odmah naći – dobacio je Džordžijanac.

– Pu... Pućaćete?

– Zašto ne bih?

Rafelson nije znao odgovor. U glavi mu se mutilo, bocu je još uvek držao u ruci. – Pij! – naredio mu je kockar. Lupež je to shvatio doslovce. Potegao je dobro, a kada je name-ravao da predahne, niklovana cev mu se našla pred očima. – Pij! još! – Polovina boce već se obrela u lupežovom stomaku. Pred očima mu je zaigralo, dvostruko, u nekom laganom kruženju odozgo nadole klatila se figura visokog kockara. Rafelson se zacereka. – Napili ste me – bio je još svestan toga.

– Sada pričaj – prinudi ga Dok. – S kim si ovde?

– Ja? Sam kao što vidite...

– A Braš? Gde je on?

Rafelson se izbuljio u Doka. Nije mu bilo jasno otkuda ovaj tip zna o Brašu. Da ga nije video? Da nije...

– Braš? – promrmljao je. – Koji Braš?

Holidej ponovo podiže ruku. Cev opisala luk i spusti se na drugo uvo. Lupež zajauka. – Govori! – pisnu kockar.

– U ponoć – ječao je raskrvavljeni Erni Rafelson – treba da budu u banci... Svi će biti na okupu...

– Ko još?

– Braš... Dik i Frenki... i onaj Basford... Svi će tamo da uzmu plen...

– Pričaj dalje – podstače ga kockar. – Ja... ubili bi me... Pakao! Potpuno sam pijan... Namerno ste to...

Holidej ga pritisnu uza zid. – Nije mi do šale, burazeru – rekao je. – Pratim te od Santa Fe, ne da te pitam za zdravlje, nego da ti prosviram glavu. Shvataš? Nećeš biti prvi, momče. Ni poslednji.

Rafelson je s mukom ostajao na nogama. – Ako kažem... onda sam gotov...

– Gotov si i sada – odmače se od njega kockar i podiže ruku. – Putuj u pakao!

– Ne... Čekajte, ja... Reći ću sve, samo me posle stavite na konja. Ne želim da ostanem tu...

– Ništa ne obećavam dok ne čujem – preseče ga Holidej. Rafelson se zagledao u bocu, no, kao da je izgubio volju da se još naliva. S nekim gađenjem bacio je bocu od sebe, na zemlju. Boca se tom prilikom nije razbila, ali je preplašila neku mačku u mraku. Iz boce je lagano istekao dobar deo preostalog viskija. – Pakao! – gundao je Rafelson. – Ionako su hteli da me nasamare... Sve ću reći... Sve... Malo kasnije, lupež je utonuo u dubok san. Tamo ga je poslao Holidejev udarac drškom revolvera. Umesto u sedlo, kockar ga je odvuкао nešto dalje, u prolaz, gde se nalazilo bure puno otpadaka od neke građe. Smestio ga je iza njega, a zatim se vratio u „Long draj“.

Pet minuta pre ponoći, pred zadnji ulaz velike Ketlinove banke, tiho su se zaustavila kola. Bila je to kočija „Mad“ pravljenaa za teže puteve, otvorena sa strane, sa krovom gde se smešta prtljag, vozačkim sedištem i sedištem ispod krova za najviše tri osobe. Hari Kotleb skliznuo je bešumno na zemlju, osvrnuo se oko sebe nekoliko puta, a onda podigao ruku. Iz senke je izronila prilika drugog čoveka. To je bio agent osiguravajućeg društva iz Albuquerka. Zvao se Irvin Flanders. Svetlost je bila više nego oskudna. Jedva su se razaznavali u njenom malom, zamagljenom krugu. Nisu progovorili reči među sobom. Sporazumevali su se pokretima ruku. Kotleb je pokazao na svoj džepni sat i ispružio tri prsta. Flanders je shvatio. Za tri minuta Ketlin će otvoriti kapiju. Ni sekundu ranije. Agent je imao štofani kaput sa tankim krznom na reverima. Bio je prilično dug, skoro do kole-

na. Pantalone su mu bile uvučene u čizme, i nije se videlo nosi li ispod oružje ili ne. Ruke je držao u koso šivenim džepovima i strpljivo čekao. Senka oboda šešira skrivala mu je oči i nos. Ostalo su bili brkovi i snažna brada, glatko obrijana i čvrsto priljubljena uz gornji deo. Kotleb je, takođe, bio odeven za putovanje. Uopšte nije ličio na blagajnika sa „podvezicama“ na rukavima košulje. Nosio je čak i opasač. U minut do dvanaest došunjab se i novopečeni pomoćnik šerifa. Sada je imao tamnosivo odelo uz obaveznu crnu košulju i neupaljenu cigaretu u ustima. Sede-fasta drška „bizlija“ tih poznih noćnih časova ulivala je prilično strahopoštovanje. Ni Basford nije izustio ni reč. Stajao je kraj ulaza i čekao. Svima je srce kucalo ubrzaniije. Basfordu zbog blizine Džereda Braša i dvojice pajtaša, Kotlebu zbog odgovornosti što će pratiti tako eksplozivnan teret, Flandersu zbog vremena koje bi trebalo da prođe dok se novac ne iznese napolje. Posle toga je mogao mirne duše da ode.

Tačno u ponoć okrenuo se ključ u bravi. Džordž Ketlin pojavio se svečano obučen u frak i blistavobelu košulju. Kao da je ispraćao neke uticajne i slavne goste, a ne novac. No, bankar je verovatno tome pridavao izuzetnu pažnju. – Samo brzo – rekao je i pogledao Kotleba. Njegov blagajnik prvi je prošao pored njega. Isto to je učinio i Basford. Novac se nalazio u velikoj čeličnoj kasi u prostoriji iza šalterskog odeljenja. Kraj ulaza je ostao samo Flanders. Ketlin se slabo osmehnuo, ćutanje je bilo ono što je najviše mrzeo, ali, priroda toga posla kao da mu je zavezala jezik. Prenosio je novac na sigurnije mesto, što mu nije padalo lako. Bilo je to sve što je imao. Prilično mnogo, ali, njegovo. Sve je sada zavisilo od Kotleba i mladog šerifa. Brašu može da ostane samo nešto malo sit-

nine, ako dođe. On izvadi neki papir iz džepa i pruži ga Flandersu. – Popis novčanica i konačna suma, po apoenima – rekao je.

– Proveriću na pragu – odgovorio je agent dubokim glasom. – Uglavnom vam verujem.

– Kako hoćete. – Posle toga se Ketlin udaljio za onom dvojicom.

Minut iza ponoći, pojavio se Braš! Išao je mirno, kao čovek koji, zamišljen, slučajno pogreši i stupi na teren koji mu ne pripada. Flanders se ukočio. – Kuda? – upitao je podozrivo. Braš podiže glavu. – Tamo – pokazao je na vrata.

– Tamo možete samo ujutru – dobacio je Flanders. Nije mu se dopala pojava novog lica, u trenutku kada iz banke treba da pređe blizu pola miliona dolara. – Okrenite se i idite na onu stranu.

– Zar ovo nije „Long Brenč“ salun? – sprdao se lupež.

– Nije, kao što ni Maskvero nije Dodž Siti – namrači se Flanders i krete prema Brašu. Odjednom ga ukoči zapinjanje oroza sa strane. Sznali su, sinu mu! Kako? Okrenuo se i zavukao ruku pod kaput. Video je još jednog tipa, ali je ponovo, iza sebe, sa druge strane, začuo korake. Prebrojavao ih je. Trojica, ili možda više? Onda su ga tresnuli po glavi svom snagom. Agent je bez glasa pao pred Henvudove čizme. Braš je poskočio.

– Hajdemo! – rekao je. Rukom je zaustavio Henvuda. – Tresni ga još jednom – naredio je. Malo predsooblje bilo je prazno i mračno. Svetlost je dopirala iz drugog odeljenja kroz odškrinuta vrata. Braš ih je gurnuo ramenom i zajedno sa Bragom upao unutra. Zatekli su bankara nagnutog nad kožni kofer sa specijalnom bravom i kaiševima za duplo zaključavanje. Basford se naglo okrenuo ali ga je Braš pretekao. – Ništa ne pokušavaj, šerife!

Hari Kotleb je, bled, samo malo podigao

ruku od svog opasača. Bio je nemoćan. Iza dvojice napadača, ukazao se još jedan, s cilindrom u obliku skraćenog čunka. Ketlin s očajanjem pogleda u Basforda. Novac je ležao na dohvatu. Kao ponuđen. Brag je držao na nišanu Ketlina, a Braš Basforda. Usta bivšeg robijaša razvlačila su se u nadmoćan osmeh pun trijumfa. – Opet smo tu, Ketline – rekao je. – Ovaj put si propao!

– Kako si saznao? – pitao je Bankar. – Proketo, bedno robijaško kopile – istisnuo je iz sebe, kao jedino olakšanje u situaciji u kojoj se našao.

– Ja uvek dođem kada obećam – šepurio se Braš. A i pomogli su mi neki...

Basford je osetio svoj trenutak. – Na Kotleba niko nije uperio kolt! – prasnu. – Zar si ih ti doveo, do vraga?

– Kotleb? – skoro zajauka bankar. Blagajnik ih je redom pogledao, ne shvatajući. Ali, optužujući pogledi Džordža Ketlina i Foresta Basforda povratili su ga u stvarnost. Bilo je tako neverovatno to što je čuo! – Vi mislite – okrenuo se prema bankaru – da ja...

– Nije više važno – umešao se Braš. – Sve je gotovo, Kotlebe, novac je naš!

– Šta? – preblede čovek. – Kakve veze ja imam...

Cerekanje razbojnika mu zamrači um. – Podmećete, a? – zaurao je i odskočio natrag. Mašio se oružja. – Budala! – rekao je Braš i preduhitrio ga. Blagajnik je bio bez šanse. Cev Brašovog kolta učinila mu se kao tunel bez kraja. Bez povratka. Samo je očekivao da ga zaslepi plamen i da, najzad, oseti kako izgleda umiranje. Braš je s uživanjem prisustvovao rađanju straha u Ketlinovom blagajniku. Prst mu se grčio beskrajno dugo i smrtonosno...

– Odustani, Braše – zaori se jedan glas iza njegovih leđa – ili si gotov!

Trebalo je ostaviti nekoga da pazi na vrata, bilo je prvo što je pomislio lupež. Verovao je da kasni noćni sati i tišina s kojom su nastupili, neće biti ometeni. Pa ipak... Taj glas!

– Ti si doktore? – upitao je bivši robijaš preko ramena, ne ispuštajući Kotleba sa nišana.

– Jesam!

– Što ne produžiš svojim poslom?

Holidej je već bio sasvim blizu. Osećao je kako se meškolje Brašovi momci, kao i to da se Basfordove šake lagano spuštaju prema bokovima. On hitrim korakom stade na prag i snažnim udarcem ukloni Braga. Čovek se stropoštao kao gromom pogođen, a „linkoln“ čoveka iz Džordžije ponovo pade na Braša. – Baci to lupežu! – naredio mu je. A onda se malo iskosi prema Henvudu. – Tebe neću da opominjem, burazeru. Niti bih mogao da te promašim.

– Niko te nije pozvao na sedeljku – uzdahnuo je Braš, uzdajući se u kolt Foresta Basforda, na koga niko nije sumnjao. Njegovi prsti se olabaviše i oružje tupo zveknu o pod. Henvud ga pogleda s nevericom. – Šta čekaš, Did, kartu za pakao?

– Ali...

– Sa Dokom Holidejem nema šale – smeljuljio se Braš. Pogledao je Basforda iščekujući, ali ovaj se nije usuđivao da reaguje. Bar ne odmah.

– Sada ih uhapsite, šerife! – najzad je došao sebi bankar. Sve dotle se klatio šokiran iznenadnim obrtima. Prvo Braš i njegovi lupeži, a onda iznenadni spas u obliku elegantnog stranca.

– Neće on nikoga uhapsiti – okrenuo se Holidej prema Basfordu.

– Čoveče, ne vas – zahukta se bankar – nego njih!

– On je s njima!

Ketlin nije odmah razumeo. Uopšte, tih nekoliko minuta bili su za njega fantastično nedokučivi. – Šta ste rekli? – pitao je trepćući.

– Rekoh da je on u dosluhu sa Brašom – mirno je uzvratilo Dok. Nastupio je tajac. Braš se više nije smeškao. Što se Basforda tiče, ni njemu nije bilo lako. Istina, kockar je imao samo jednu ruku za jedan, ali, dovoljno da prvog koji se pokrene pošalje na onaj svet.

– Nemoguće! – rekao je bankar, koji je već izgubio mnogo od svog samopouzdanja i poslovičnosti. Izgledao je kao čovek koga su šamarali sa svih strana i sada, nikako da stane na noge. – Ali, on je... mislim, ova zvezda...

– Sve je bio dogovor – prekinuo ga je kockar. – Od početka do kraja.

– Gluposti! – javio se Basford s izvesnom ležernošću. – To je gomila gluposti! Nemate dokaza!

– Imam!

– Pokažite!

– Trenutno je pijan i spava – uzvratilo je Holidej. – Ali, stigao je da propeva o svemu. Ovog puta nije imao maramu preko lica.

– Rafelson! – ote se Henvudu. – prokleta hulja!

– Zaveži idiote! – raspali ga Braš šamarom. – On blefira!

Holidej prenese pogled na ukočenog Kotleba. – Vas su okrivili da sarađujete sa lupežima? – upita.

– Da – promucalo je čovek.

– Trebalo je da budete mrtvi – nastavio je kockar.

– Izgleda – podigao je ruku i dlanom obrisao ožnojeno čelo.

– Ako ste došli k sebi – mirno će kockar – izvadite svoj revolver i odaberite koga ćete da držite na nišanu.

– Njega! – pokazao blagajnik na Braša.

Bivši robijaš se samo isceri. – Doktore –

rekao je lupež – o vama nisam baš slušao da ste na strani zakona. Kako bi bilo da ovih pola miliona dolara podelimo i razidemo se svako na svoju stranu?

- Iznenaduješ me, Braše – dobacio je Dok.
- Zar sam rekao nešto glupo?
- Upravo tako!

Bankar je uspeo nekako da se sredi. Sve dotle nalazio se u drugom planu, zabrinut za novac i svoju kožu. Sada je uvideo da se neke stvari razjašnjavaju. – Sigurni ste da je ovaj ovde... ovaj momak sa zvezdom u dogovoru s ovom propalicom?

- Valjda će priznati – primetio je kockar.
- Mister Ketlin, vi dobro znate da me je ujak pozvao ovamo. I zbog čega. A što vas je izdao vaš blagajnik, ja tu ne mogu ništa.

– Neka sudija odluči o tome – podigao je ruku Ketlin i prišao kovčegu sa novcem. Otvorio ga je i počeo u kasu da vraća svežnjeve novčanica i nešto zlata. – Ali, u Kotleba se ipak mogu zakleti. Njega poznajem duže i bolje od Basforda.

– Očigledno – složio se kockar. – Da nije tako, vaš blagajnik bi već svoje oružje uperio u mene ili u vas, Ketlin.

– Da, da... bio sam budala što sam poverovao i na trenutak u to. Opčinila me je nagla promena situacije. Znao kako je, toliki novac, a onda ovaj ubica... Poslaću nekoga po sudiju Kruka.

- Vrlo važno – slegnuo je ramenima Braš
- nije on jedini sudija koji se može kupiti.
- Samo čime? – smrče se Henvud.

– Znam da si brz, momče – opomenuo je Holidej Basforda – ali, ako ti se živi, ne izigravaj heroja. Još nisi ubio nikoga, imaš šanse da dobiješ godinu-dve, ne više.

Braš se neosetno izmicao u stranu. Morao je nešto da pokuša. Trebalo je skrenuti pažnju

kockaru na pomoćnika šerifa i omogućiti mu da preokrene situaciju u njihovu korist.

- A Flanders? – pitao se blagajnik.
- Samo je onesvešćen – odgovorio je Dok.
- Braše, nešto te noge same nose sve dalje?

Bivši robijaš zastade. Ponovo je izgubio volju da se ceri. – Kada bi sada samo naišao Povel – oglasio se bankar, koji je već vratio sav novac i ključ od kase s olakšanjem spustio u svoj džep.

– Ko me je to spomenuo? – začuo se glas sa vrata.

Erni Rafelson se osvestio mnogo brže nego što bi se to moglo zaključiti po njemu. Mora da je imao đavolski tvrdu lobanju. Isprva, nije uopšte shvatio gde se nalazi. Oko njega bio je mrak, glava ga je bolela, jezik podsećao na balvan. Posle toga se prisećao boce viskija, dolaska Holideja, zatim udarca. Na kraju mu je pala na um banka, ali, verovao je da od toga nema ništa. Ili su njegovi bivši prijatelji odjahali napunjenih džepova, ili ih je prokleti kockar preduhitrio i omeo u poslu. U svakom sličaju, Rafelson je zaključio da njemu nije mesto u gradu. Jedva se nekako pridigao. Na sreću, konja mu niko nije odveo. Holidej mu ga je velikodušno ostavio, za slučaj da se priseti kako je lepše ići na suprotnu stranu od Braša i ostalih. Možda je prokleti kockar zaista tako i mislio. Čak mu je i oružje ostavio! Pakao! Taj momak ili je lud ili neobazriv. Verovatno oboje. A možda je u žurbi zabravio da ga liši „gvožđurije“. Možda je mislio da će Erni Rafelson ostati mnogo duže iza bureta. E, tu se varao! Bandit je utrnulih udova, uspeo da se domogne sedla. Tu je osenio ogromno olakšanje. Čak mu je pošlo za rukom da konju izgovori nekoliko nežnih reči, na šta životinja nije navikla. Našavši se u sedlu, Rafelson je bacio poslednji pogled prema banci. Bio je to i poslednji pogled na

Maskvero. Što dalje od njega! Što dalje od kockara i njegovih sjajnih očiju. Rafelson nije bio kukavica. Ali, ni budala!

Iznenadenja je bilo na pretek. Kao iz zemlje iznikao, na zadnjem ulazu Ketlinove banke ukazala se nešto pogrbljena prilika šerifa Ejsa Povala. Bankar je ipak sa vidnim olakšanjem dočekao pojavu čuvara zakona, što se ne bi moglo reći i za Braša. Uostalom, uloge su tog trenutka bili đavolski zamršene. Čak i iskusni zvezdonosac bi se morao pomučiti da stvari stavi na svoja mesta. – Dole oružje! – zagrmio je Povel, ciljajući u kockareva leđa. Kockar od iznenadenja zamalo da nije ispustio svoje oružje. – I za tebe to važi – dobacio mu je Povel izmenjenim glasom.

– Šerife! – povikao je Ketlin, čiji su nervi već bili na kraju.

– Šta to znači? Ovde je Braš – pokazao je na lupeža – koji ti je pretio smrću. Ovde su njegovi ljudi, a ovde je tvoj sestrčić koji se s njima slizao da me opljačkaju. Razumeš li?

– Razumem – rekao je Povel – ali, prvo da vidim sve revolvere na podu!

Braš se kezio i Basford nije znao šta on misli. Sve je postalo zamršeno, glupo. Holidej je u Povelovom glasu naslutio pritajenu čvrstinu. Mirno je ispustio svoj „linkoln“. Tresak kolta kao da je opekao blagajnika Kotleba. Kada je video da je sam, povinovao se šerifovom naređenju. – Sada ti, dragi Fori – obratio se Povel Basfordu – uzmi s dva prsta leve ruke svoj „bizli“ i pridruži ga ostalima.

– Zar i ja, ujače? – osmehnuo se ovaj.

– Ponešto sam čuo – odgovorio je Povel – dovoljno da znam ko je ko. I gde je šta... Ketline, izvadi ponovo novac iz kase!

– Šta? Ne dolazi u obzir...

– Ne šalim se – zarežao je Povel. – Ubiću te, i sam ću izvaditi novac. Poslušaj!

– Ali, Ejse... je li moguće...

– Brzo!

– On se stvarno ne šali – dobaci kockar. Nije izgledao uznemiren. Ketlin drhtavom rukom okrete bravu i otvori teška vrata. Pogledao je u šerifa, a ovaj pokaza na torbu. Sve je počelo iz početka. Čuteći su pratili bankareve ruke kako prazne kasu i pune kožnu torbu. Kada se Ketlin uspravio, bio je crven u licu. – I šta sada? – pitao je.

– Stanite uza zid – naredio je Povel – svi do jednoga.

Nerado su ga poslušali. Braš se sve vreme kezio i merio Povala nedokučivim pogledom. Sada je, činilo se, manje mislio o novcu, a više o svom nekadašnjem prijatelju koji ga je izdao i poslao na tešku robiju u Jumu. – Šta to izvodiš, Povele? – promrsio je Braš.

– Pokušavaš da budeš dvorska budala? Skloni taj kolt, pa da te zadavim sa dva prsta, imitacija šerifa...

– Ti si budala – odgovorio mu je Povel. – Videćeš da si budala!

– I jesam – smeškao se lupež. – Čim nisam osetio iza vrata kako smrdiš na kojota. Povel nogom privuče revolvere na jednu gomilu. Onda svoj stavi u futrolu, a podiže Holidejev „linkoln“ i Basfordov „bizli“. – Ovo je gomi-la novca – kazao je tiho, ali, ne toliko da ga ne čuju. Toliko novca se samo može sanjati. Mnogo lepih stvari do kraja života...

– O čemu to pričaš? – krenuo je Ketlin prema njemu.

– Stani! – prasnu šerif i podiže „linkoln“.

– Ovo više nije tvoje, Džordže.

– Nije? Nego čije je?

– Moje...

Bankar se nasmejao histerično. Okrenuo se prema Kotlebu, prema Holideju i ponovo se nasmejao. – On je lud – reče.

– Ko zna? – sleže ramenima kockar.

– Dosta mi je bedne plate, bednog života – mrmljao je Povel, sa čudnim sjajem u očima.

– Uzeću sve! Za sebe!

– Kako to misliš, ujače? dobacio je Basford. – Samo tako... uzmeš i odjašeš?

Povel pokaza prema vratima. – Zar tamo nema kola?

– Ima, ali, nećeš stići daleko.

– Ko će me zaustaviti?

– Neko odavde. Bilo ko...

Šerif je odmahivao glavom, nakostrešenih brkova. – Nikoga neće biti – rekao je. – Nikoga! Samo Braš i ja!

Bivši robijaš prestade da se smeljulji. – Šta si to smislio, pasji sine? – hrapavo se odazvao. – Mene si mogao samo jednom da nasankaš. Nikada više.

– Umukni budalo! Ja i ti nosimo zlato... Ti ćeš biti begunac, ja šerif na tragu, sve do granice. Posle toga se rastajemo, svaki sa polovinom plena.

– Nisi baš čist – dobacio mu je Braš. – Ne verujem ti!

– Da izaberem drugoga? pitao je Povel. – U tom slučaju, ti ostaješ ovde, mrtav!

Braš se nervozno počeo prstima po podvaljku. Povel je imao u glavi neku svinjariju, zašto da se ne složi s njim? Bar u početku. – A oni? – pokazao je na ostale.

– Oni putuju u pakao – odgovorio je Povel i poravnao oružje iz obe ruke, sa telima ljudi kraj zida. – Ti se odvoj, Džerede.

– Ejse, matora mrcino, šta si naumio? – povikao je Ketlin prebledevši.

– Objasniću vam – odgovorio je Povel. – Biće to velika gužva, ljudi! Pucaću iz svakog revolvera pomalo... Evo, ispašće na kraju da je Basford branio banku i ubio dva Brašova pratioca – podigao je „bizli“ uvis. – Posle toga će ispasti da je Holidej ubio bankara, iz ovog „linkolna“ a na kraju će pasti i moj ses-

trić, ubijen iz kolta jednog od Brašovih mrtvaca. Biće tako zamešano da se ni doktor Lemon neće snaći. Puno leševa, ali, ko će znati ko je počeo? Ja ću biti u poteri, do granice.

Basford ispljnu cigaretu. – Ti, prokleti trovaču – dobacio mu je.

– Saznao si, a? Svejedno, izjadaj se svome ocu u paklu, Fori.

– Braš će te opet prevariti – naglasio je Henvud, koji je pomagao Bragu da dođe k sebi.

– Neće – odbi šerif takvu mogućnost. – Pre svega, biće bez oružja, a zatim, koja budala bi rizikovala četvrt miliona dolara zbog starih, neprečišćenih računa?

Braš se smeškao zadovoljno. Povel je bio onaj stari, pa je bio spreman da mu sve oprosti. – Pripremi kočiju, Džerede – dobacio mu je Povel. – Kofer ide sa mnom.

– Zaista ćeš ih sve poubijati? Ne treba ti pomoć? – pitao je lupež. – Ne brini! ubiću i tebe ako ti stane u mozak nešto slično što je stalo meni pre osam godina... Hajde!

Holidej je palcem podigao malo svoj šešir. Nije bio uspaničen kao ostali. Čak se smejaov Povelu u brk, što je ovog ražestilo. – Tebe ću prvog, dendi – okrenuo je „bizli“ na Doka. Opkoračio je kofer nabijen novcem i s uživanjem čekao da počne s pucanjem. Blizina nekoliko stotina hiljada dolara prekinula je Povelovu nit sa poštenim životom. Godine su ga pritiskale, a on nije imao ništa. Ništa! Čak ni lepu prošlost. Zato je pozeleo da mu budućnost bude posuta dolarima, pa bilo i krvavim. Povratka nema!

– Nešto ste zaboravili, šerife – oglasio se Holidej. – Nešto vrlo važno!

– Teško je mene zagovarati, momče!

– Znam, ali nije kasno da se opametite.

– Kasno je!

– Ovde ima nevinih ljudi – nastavio je Dok. – Zašto da stradaju? Osim toga – nastavio je brzo, videći da ovog izdaje strpljenje – ja sam čovek koji nosi dva kolta.

Povel ga je odmerio žmirkajući. Kockarev glas je iznenada zazvučao opasno. – Pa šta? – obrecnuo se on.

– Jedan je kod vas – produžio je Holidej – a drugog nema za opasačem.

– To sam već video – nervozno će Povel.

– Niste se zapitali gde bi mogao da bude?

– Ne! Treba li da pitam? – podrugnuo se Pavel.

– Sada je kasno – hladno će Džordžijanac.

– Uperen je u vas, šerife. U levoj ruci. Ispod ovog zavoja...

I, narandžasti plamen buknu!

Kao da se rascvetala leva kockareva ruka. Šerif Povel pade na leđa kao kopitom udaren. Iznenadenje u očima nije mu se ugasilo ni kada je izdahnuo.

Holidej mirno premesti „linkoln“ u desnu i jurnu napolje.

Braš je verovao da je Povel počeo s likvidacijom u banci i nije obraćao pažnju. Tek kada je čuo korake iza sebe, niz kičmu mu je prošla hladna jeza. – Vрати se, Braše – pozva ga Holidej. – Tvoj šerif je izdahnuo na svojoj znački...

Forest Basford više nije imao želju da se meša. Za njega je sve bilo propalo. Mogao je to da pretpostavi onog trenutka kada je u Maskveru video kockara i kada je saznao da je na tragu Rafelsonu. Međutim Brašova samouverenost zarazila je i njega.

Hari Kotleb se ponovo dokopao oružja i okrenuo ga prema Henvudu i Bragu. I bankar je ponovio isti potez, s tom razlikom što je revolver uperio sedeći na svom koferu.

Šerif Povel bio je mrtav. Izgledao je nekako sićušan, bedan, prepolovljen na podu.

Džered Braš im se pridružio oborene glave i podignutih ruku.

– To je bila majstorija – ushićeno će Ketlin, zverajući prema vratima. – Dok, vi ste prava ajkula. Dugujemo vam ne samo živote, nego...

Međutim, kockar se nije pojavljivao.

– Dok? Dok Holideje? – Bankar je istrčao na vrata. Kočija je stajala na istom mestu. Jedna senka je pošla prema njemu posrćući.

– Dok?

Ali, to nije bio Dok. Agent osiguravajućeg društva, Flanders, tek tada se oporavio, da bi mogao da stane na svoje noge i proveriti šta se sve u međuvremenu desilo.

– Videli ste nekoga, Flanderse? – uhvatio ga je za kaput bankar.

– Čoveka u crnom odelu? Sada, pre jedan trenutak? – pitao je.

Agent je vrteo glavom. – Nisam ništa video – prostenjao je. – Samo zvezde...

Ketlin ga je pustio. Flanders je ušao unutra s otkočenim revolverom. Video je Kotleba kako svoje oružje drži prema četvorici ne-naoružanih, mrkih momaka, pa mu se i sam pridružio, ne tražeći velika objašnjenja.

Ketlin se pojavio zamišljen i razočaran. – Ne shvatam – procedio je. – Zašto je nestao? Zašto?

– Zar je otišao? – upitao je Kotleb.

– Što se čudite, budale! – javio se Braš. – Njega još niko nije stigao da mu podigne spomenik.

– Šta ti znaš? – planu Ketlin.

– Znam dosta o njemu – odgovorio je ovaj.

– Ali, nikada dovoljno da bih mu se sklonio s puta. On je proklet! Bogamu, baš je proklet!

*

U osvit zore, jahač je zaustavio veličanstvenog šarca na vrhu brežuljka.

Na jugu, kao da ih je rukom mogao dotaći, pružala su se brda i žuti pesak Teksasa. Nije znao šta ga sve očekuje na tom putu. Nebo iz-

nad njega bilo je kao čojom zastrt kockarski sto, a on na njemu crni as pik!

Čekali su ga!

S otkočenim koltovima, spremni da ga ras-trgnu.

Ali, to je već druga priča...

KRAJ

NAJLEPŠE BASNE SVETA

EZOP • LA FONTEN • KRILOV • AFANASJEV

OSAM RAZLIČITIH NASLOVA

Bogato ilustrovane knjige u boji, na najfinijem papiru, formata 24 × 33 cm

MARKETPRINT DD, 21102 Novi Sad, poštanski fah 20
Telefon: (021) 614-300

**POTRAŽITE NA SVOM
KIOSKU ZA ŠTAMPU!**

Slovenija: 380 SIT; Makedonija: 55 DEN; Austrija: 29,00 ATS; Švajcarska: 3,50 CHF; Cena: 10,00 dinara

CRVENKAPA

SVAKOG MESECA NOVA BAJKA!